

CONTRAT DE QUARTIER DURABLE

POGGE

DUURZAAM WIJKCONTRACT

2017-2020

BOUWHEER:

Gemeente Schaarbeek
College van Burgemeester en schepenen

Opvolging / dossierbeheer:
Dienst stadsontwikkeling en moderniteit
Benoît Velghe
Véronique Maertens

Renovas asbl (Gedelegeerd bouwheer)
Nicolas Boroukhoff
Clément Marchal

STUDIEBUREAU:

BEBOUWDE RUIMTE:
Nele Stragier Architecture

OPEN RUIMTE:
Taktyk landscape urbanism

GELEEFDE RUIMTE:
Alive Architecture

Projectleider:
Simon Auperpin architect

Assistent projectleider:
Matteo Paraccini architect

INHOUDSTAFEL

1 - THEMATISCHE ANALYSE

1.1 Lokalisatie van de wijk.....	p 6
1.2 Geschiedenis van de wijk.....	p 18
1.3 Stadsoperaties.....	p 28
1.4 Huisvesting.....	p 38
1.5 Bodembezetting.....	p 80
1.6 Leefomgeving.....	p 86
1.7 Bevolking.....	p 120
1.8 Tewerkstelling.....	p 134
1.9 Socio-economische infrastructuur.....	p 138
1.10 Mobiliteit.....	p 154
1.11 Leefmilieu en gezondheid.....	p 166
1.12 Sociaal klimaat.....	p 168
1.13 Mijn wijk.....	p 194
1.14 Samenvatting.....	p 274

2 - PROGRAMMA

2.1 Inleiding
2.2 Inzetten
2.3 Strategieën
2.4 Operaties

1 - THEMATISCHE ANALYSE

1.1 LOKALISATIE VAN DE WIJK.....	p 6
1.1.1 Context	
1.1.2 Bestaande rechtstoestand	
1.1.3 Bestaande feitelijke toestand	
1.2 GESCHIEDENIS VAN DE WIJK.....	p 18
1.3 STADSOPERATIES.....	p 28
1.3.1 Macroschaal	
1.3.2 Mesoschaal	
1.3.3 Microschaal	
1.4 HUISVESTING.....	p 38
1.4.1 Bevolkingsdichtheid	
1.4.2 Type woningen	
1.4.3 Grootte van de woningen	
1.4.4 Comfort van de woningen	
1.4.5 Bezetting van de woningen	
1.4.6 Sociale woningen	
1.4.7 Staat van de gebouwen	
1.4.8 Vastgoedynamiek	
1.4.9 Openbare eigendommen	
1.5 BODEMBEZETTING.....	p 80
1.5.1 Percentage bodembezetting	
1.5.2 Bodembestemming	
1.6 LEEFOMGEVING.....	p 86
1.6.1 Openbare ruimten	
1.6.2 Binnenkant huizenblokken	
1.6.3 Erfgoed	
1.7 BEVOLKING.....	p 120
1.7.1 Statistisch profiel van de bevolking	
1.7.2 Grootte en type gezinnen	
1.7.3 Migraties	
1.7.4 Demografische vooruitzichten	
1.8 TEWERKSTELLING.....	p 134
1.9 SOCIO-ECONOMISCHE INFRASTRUCTUREN	p 138
1.9.1 Handelszaken	
1.9.2 Uitrustingen	
1.9.3 Verenigingen	
1.10 MOBILITEIT.....	p 154
1.10.1 Gewestelijke verbinding	
1.10.2 Openbaar vervoer	
1.10.3 Kruispunten van hoofdwegen	
1.10.4 Parkeren	
1.10.5 Zachte mobiliteit	
1.11 LEEFMILIEU EN GEZONDHEID.....	p 166
1.11.1 Bodemverontreiniging	
1.12 SOCIAAL KLIMAAT.....	p 168
1.13 MIJN WIJK.....	p 194
1.13.1 Algemene vergaderingen	
1.13.2 Wijkcomité	
1.13.3 Farmtruck	
1.13.4 Wandeling	
1.13.5 Andere ontmoetingen	
1.14 SAMENVATTING.....	p 274

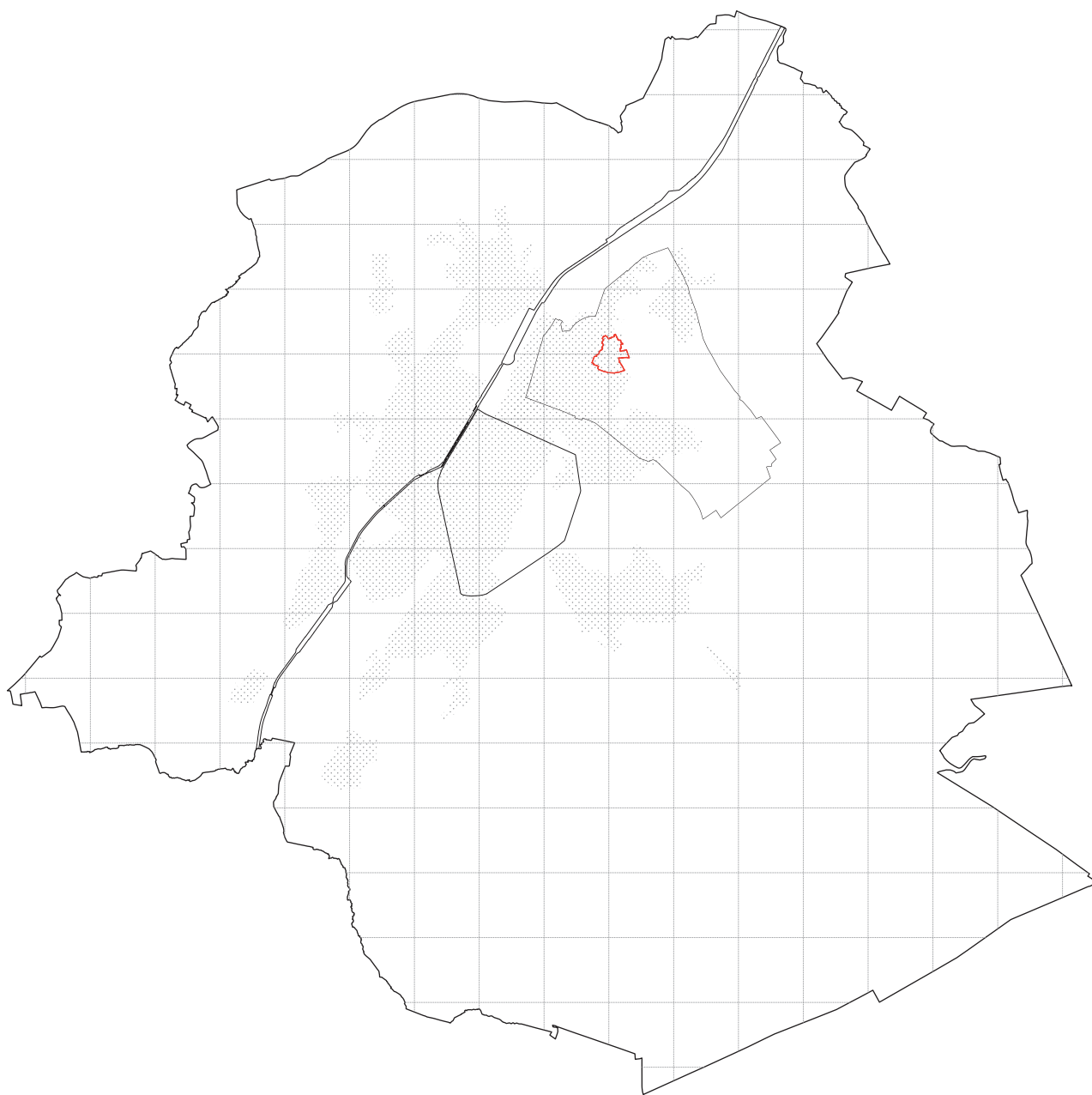
1.1.LOKALISATIE VAN DE WIJK

1.1.1. CONTEXT: EEN GEWEST

Het wijkcontract Pogge maakt deel uit van de gemeente Schaarbeek. Het studiegebied ligt binnen de begrensde zone RVOHR (Ruimte voor Versterkte Ontwikkeling van de Huisvesting en de Renovatie). Deze zone, die de vier oude wijken omvat waarvoor een renovatiedynamiek nodig is, werd bepaald door de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in het kader van het Gewestelijk Ontwikkelingsplan.

Binnen deze perimeter wordt het merendeel van de overheidssteun op het vlak van aankoop en renovatie van woningen bevorderd en versterkt:

- interessantere interestvoet van de bijkomende lening "jonge gezinnen"
 - hogere percentages voor de premies voor de renovatie van het woonmilieu, voor de premies voor de verfraaiing van de gevels en voor de energiepremies
 - toegang tot premies voor de renovatie van het woonmilieu voor alle eigenaars-bewoners, ongeacht hun inkomen.
- zie <http://huisvesting.brussels.nl/premies-en-steunmaatregelen/premie-voor-de-renovatie-van-het-woonmilieu>

1 km

Zone
EDRLR

CQD
Pogge

**CONTEXT:
STRUCTURERENDE TRACÉS**

De perimeter van het duurzaam wijkcontract Pogge is begrensd door structurerende tracés op gewestelijk niveau.

Het betreft enerzijds de “Koninklijke as” die van het koninklijk paleis van Brussel en zijn park, tot het station van Schaarbeek gaat. Op deze as vindt men een reeks elementen die kenmerkend zijn voor het Gewest: het Kruidtuinpark, de Koninklijke Sint-Mariakerk, de hallen van Schaarbeek, het Lehonplein en de Sint-Servaaskerk, evenals het gemeentehuis van Schaarbeek en het Verboekhovenplein (Berenkuil).

Het betreft anderzijds de tracés van de Voltairelaan die langsheen het Josaphatpark loopt en de Louis Bertrandlaan die het Josaphatpark verbindt met de Sint-Servaaskerk. De Voltairelaan en zijn verlengde via de Paul Deschanellaan en de Clovislaan die het Josaphatpark met de Ambiorix-square verbinden.

Deze structurerende tracés maken deel uit van het gewestelijk mobiliteitsnetwerk op twee niveaus. De Koninklijke as wordt beschouwd als een verzamelaar van het type “a” in de wijk, de Voltairelaan en Louis Bertrandlaan zijn interwijken wegen (zie hfdst. mobiliteit).

CONTEXT: EEN GEMEENTE

Het studiegebied van het duurzaam wijkcontract Pogge ligt in het westen van de gemeente Schaarbeek. Het ligt van west naar oost tussen het Colignonplein en het Josaphatpark en omvat de Haachtsesteenweg en de Jerusalemstraat, en van noord naar zuid tussen de Generaal Eenensstraat en de Louis Bertrandlaan.

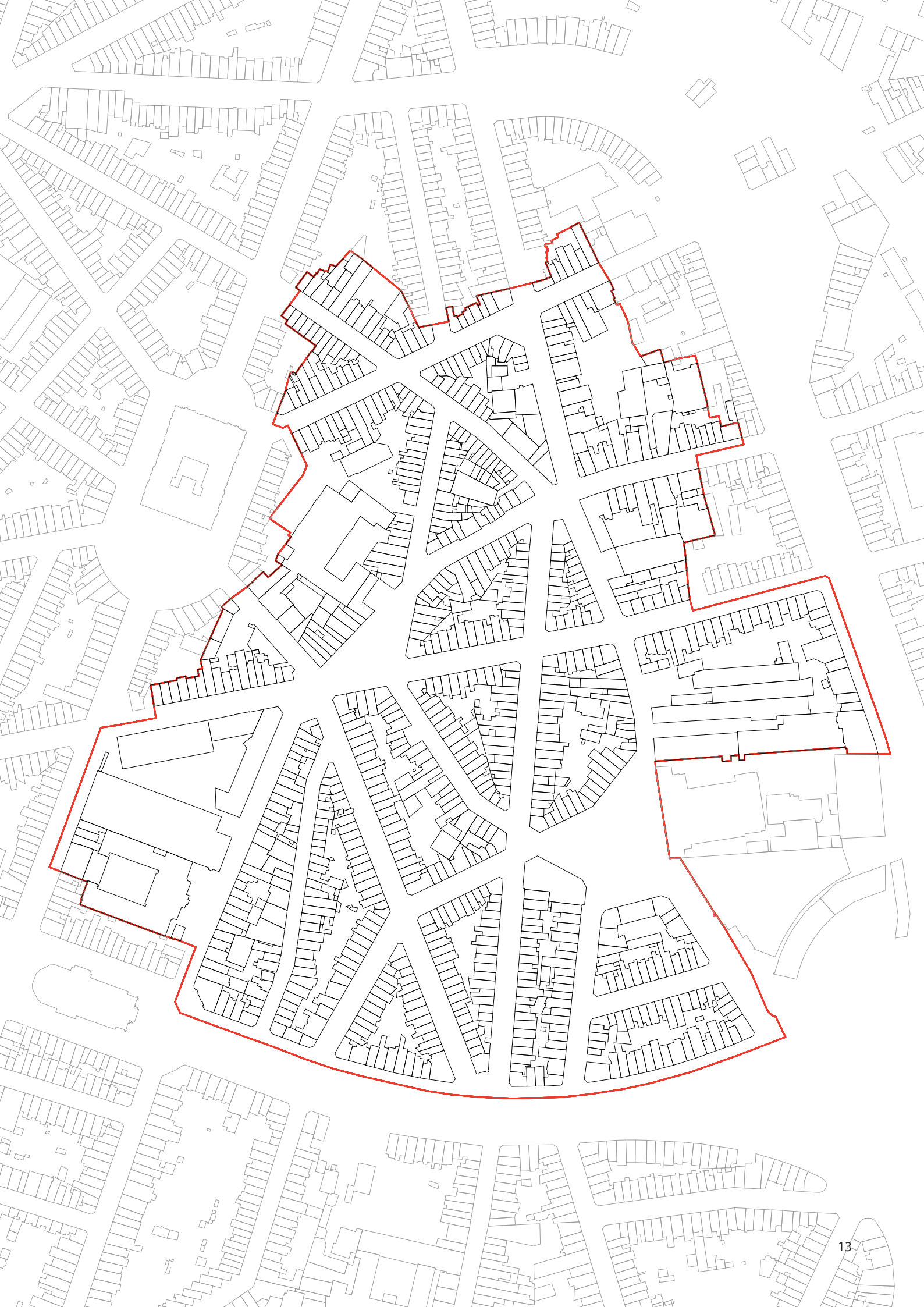
CONTEXT: EEN WIJK

De “Pogge” wijk, gelegen in de Maalbeekvallei, is één van de oudste wijken van Schaarbeek. Hij heeft zich ontwikkeld langsheen de commerciële historische as van de Haachtsesteenweg en is heden een gemengde dichtbebouwde zone met woningen, scholen, handelszaken en ondernemingen.

De perimeter omvat twee totaal verschillende pleinen, het Pogge “plein” en het Houffalizeplein.

De voorgestelde perimeter is omringd door symbolische gebouwen: het gemeentehuis, de Sint-Servaaskerk en het zwembad Neptunium.

Binnen de perimeter vindt men ook de tramremise van de MIVB en scholen. Behalve deze uitrustingen is de wijk vooral een residentiële wijk waar de woningen aanleunen tegen de handelszaken die hoofdzakelijk op de steenweg en op de hoeken van de huizenblokken liggen.

1.1.2. BESTAANDE RECHTSTOESTAND

De bestaande rechtstoestand informeert ons over de zones geklasseerd als bebouwde zone en onbebouwde zone van Brussel. In het westen van de perimeter van het wijkcontract is de Koninklijke Sint-Mariastraat ingeschreven als beschermde zone, evenals de Generaal Eenensstraat en de Alfred Verwéestraat. Het studiegebied van het duurzaam wijkcontract Pogge is in het zuiden en het oosten ook begrensd door de Louis Bertrandlaan en de Voltairelaan, allebei ingeschreven in de inventaris. Er zijn weinig geklasseerde gebouwen in de perimeter van het wijkcontract, enkel een gebouw op de hoek van de Haachtsesteenweg en de Louis Bertrandlaan. Een ander gebouw, de persoonlijke woonst en atelier van de kunstenaar Ruytinx, is eveneens geklasseerd maar staat op deze kaart niet vermeld.

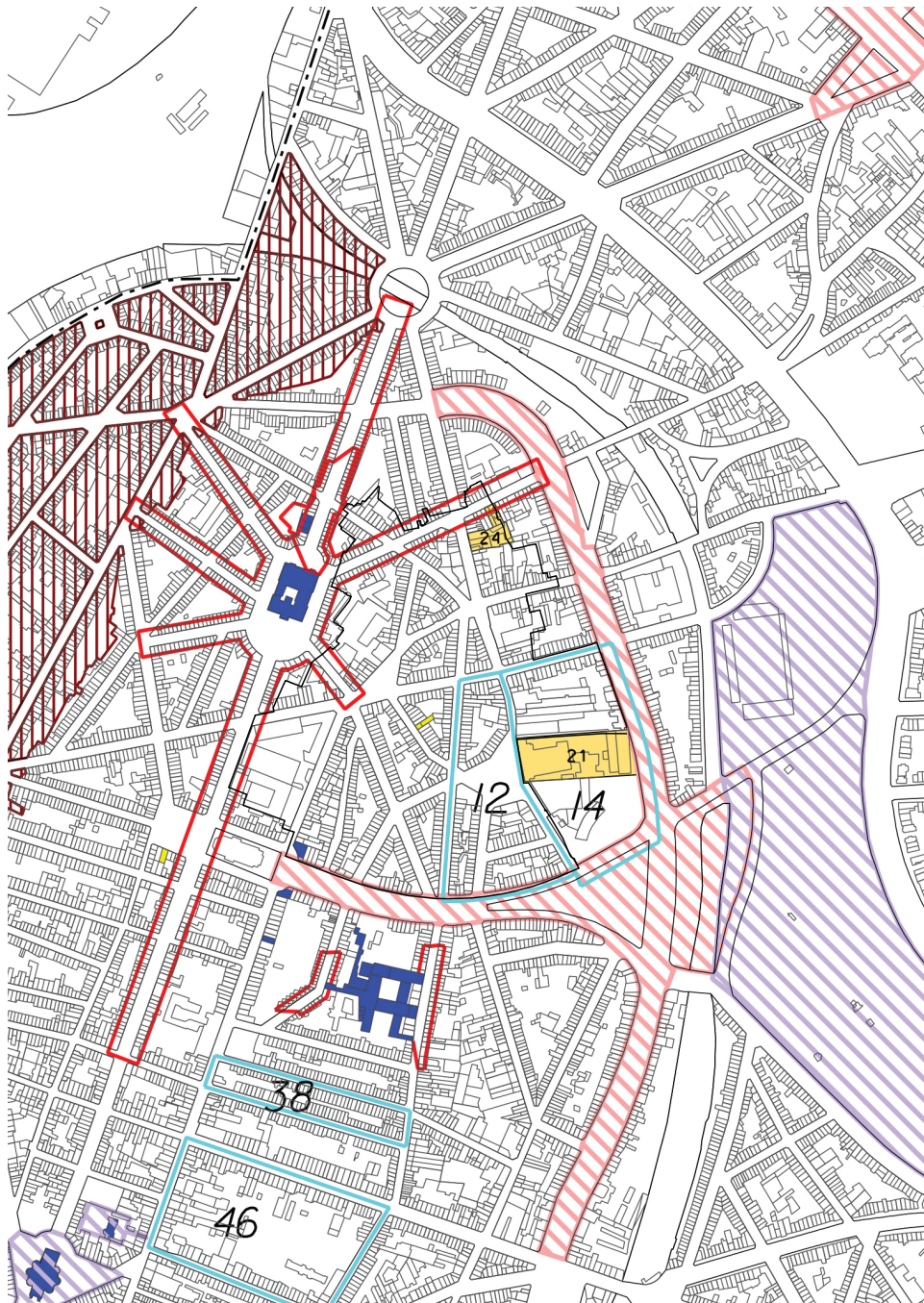
Rond de perimeter zijn het gemeentehuis van Schaarbeek, het gebouw van de gemeentelijke basisschool in de Josaphatsstraat alsmede de Sint-Servaaskerk, geklasseerde gebouwen. Deze laatste is echter niet vermeld op deze kaart.

In het studiegebied liggen twee bijzondere bodembestemmingsplannen (BBBP) langs de Jerusalemstraat. Eén ervan, het meer naar het oosten gelegen dat de Brusiliatoren omvat, is ingetrokken.

Geen enkel monument of geheel dat ingeschreven is in de inventaris, is op deze kaart te zien. Er zijn nochtans veel monumenten in de wijk, maar deze inventaris werd opgemaakt vanaf 2010 (de kaart van

het GBP dateert van 2001). Deze gebouwen worden opgenomen in hoofdstuk 1.6 Leefomgeving.

	Bijzonder Bestemmingsplan
	Verkavelingsvergunning
	Stedenbouwkundige Verordening
	Beschermd monument of geheel
	Op de bewaarijst ingeschreven monument of geheel
	In de inventaris opgenomen monument of geheel
	Beschermd of op de bewaarijst ingeschreven archeologische vindplaats
	Beschermd landschap
	Op de bewaarijst ingeschreven landschap
	In de inventaris opgenomen landschap
	Vrijwaringszone

Bestaande rechtstoestand (bron: belgisch staatsblad)

1.1.3. BESTAANDE FEITELIJKE TOESTAND

Hoewel wij een zekere functionele diversiteit kunnen vaststellen, bemerken wij ook verschillen:

- monofunctionele huizenblokken in het centrum van de wijk
- gemengde huizenblokken (woningen - openbare uitrustingen) in het westen
- gemengde huizenblokken (woningen - kleinhandelszaken en supermarkten) in het oosten

Wij kunnen dus uitrustingen voor collectief nut of voor openbare diensten zien in het oosten langs de Haachtsesteenweg. Dit zijn hoofdzakelijk scholen.

Ten oosten van de Jerusalemstraat zijn de belangrijkste handelsactiviteiten geconcentreerd, evenals een belangrijke sportuitrusting in de wijk, het Neptunium zwembad. Men vindt in de wijk ook handelskernen die zich vooral op de benedenverdiepingen bevinden. Zij omringen het Poggeplein, het Colignonplein en lopen langs de Generaal Eenensstraat.

Globaal gemengd karakter per huizenblok

- Zeer zwak ($X \leq 0.02$)
- Zwak ($0.02 < X \leq 0.04$)
- Matig ($0.04 < X \leq 0.12$)
- Zeer sterk ($0.12 < X \leq 0.45$)

Hoofdactiviteit per perceel

- Kantoor
- Uitrusting van collectief belang of van openbare diensten
- Handelszaak
- Industrie

Hoofdactiviteit per gebouw

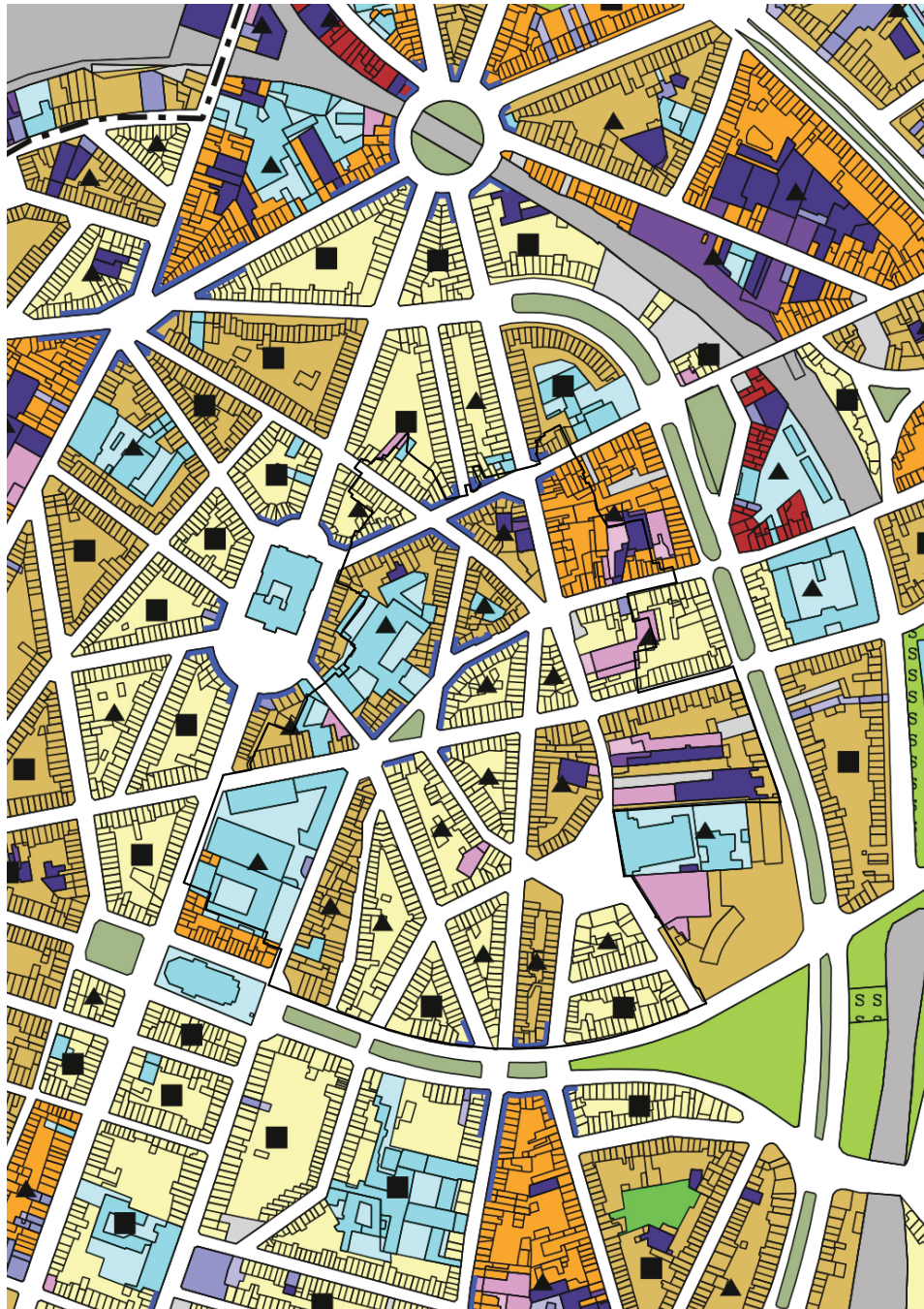
- Kantoor
- Uitrusting van collectief belang of van openbare diensten
- Handelszaak
- Industrie

Groene ruimte

- Park, tuin en speelplein
- Bij de wegen horende groene ruimte
- Groene ruimte met overheersende ecologische functie

Autres

- Handelskern
- Binnenterrein van huizenblok
- Binnenterrein van huizenblok met weinig groen

Bestaande feitelijke toestand (bron: GBP stedenbouw.irisnet.be)

1.2. GESCHIEDENIS VAN DE WIJK

1.2.1. VÓÓR XIXde EEUW- DORP

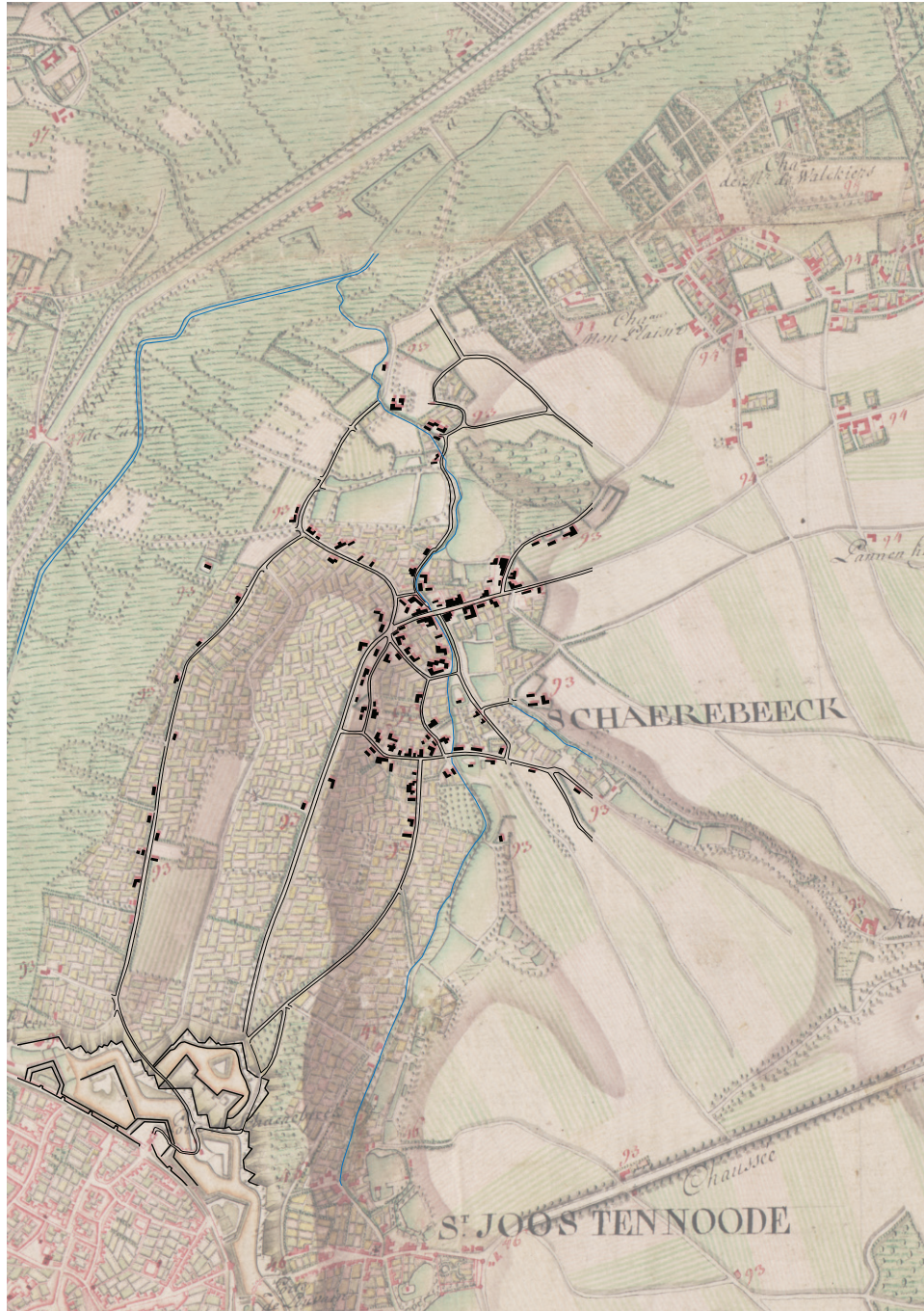
Van dorp tot stad, de evolutie van de Poggewijk kan op basis van de evolutie van de stadstracés in vier fasen worden samengevat.

Schaarbeek vóór de XIXde eeuw

1777. kaart Ferraris

Schaarbeek is een dorp, een landelijke gemeente gewijd aan groenten- en fruitteelt. Zij wordt doorkruist door lange straten, met errond bewoonde kernen (boerderijen). De gemeente is in het oosten begrensd door de Zenne. Door het dorp lopen twee waterlopen, de Maalbeek, een beekje dat de vallei met dezelfde naam uitgraaft, ook Josaphatvallei genoemd en waarin de Roodebeek uitmondde ter hoogte van het Houffalizeplein.

Huidige getuigenis: men vindt in dit Schaarbeek pre-XIXde eeuw een filigraan van sporen van de hoofdassen van de hedendaagse wijk. De Haachtsesteenweg, een woningenpool rond de huidige Jerusalemstraat, evenals een tweede pool die de huidige zuidgrens van de wijk al laat raden, de Louis Bertrandlaan en de Hollestraat.

Ferrariskaart 1777

1.2.2. MIDDEN XIXde EEUW - SPOORWEGEN

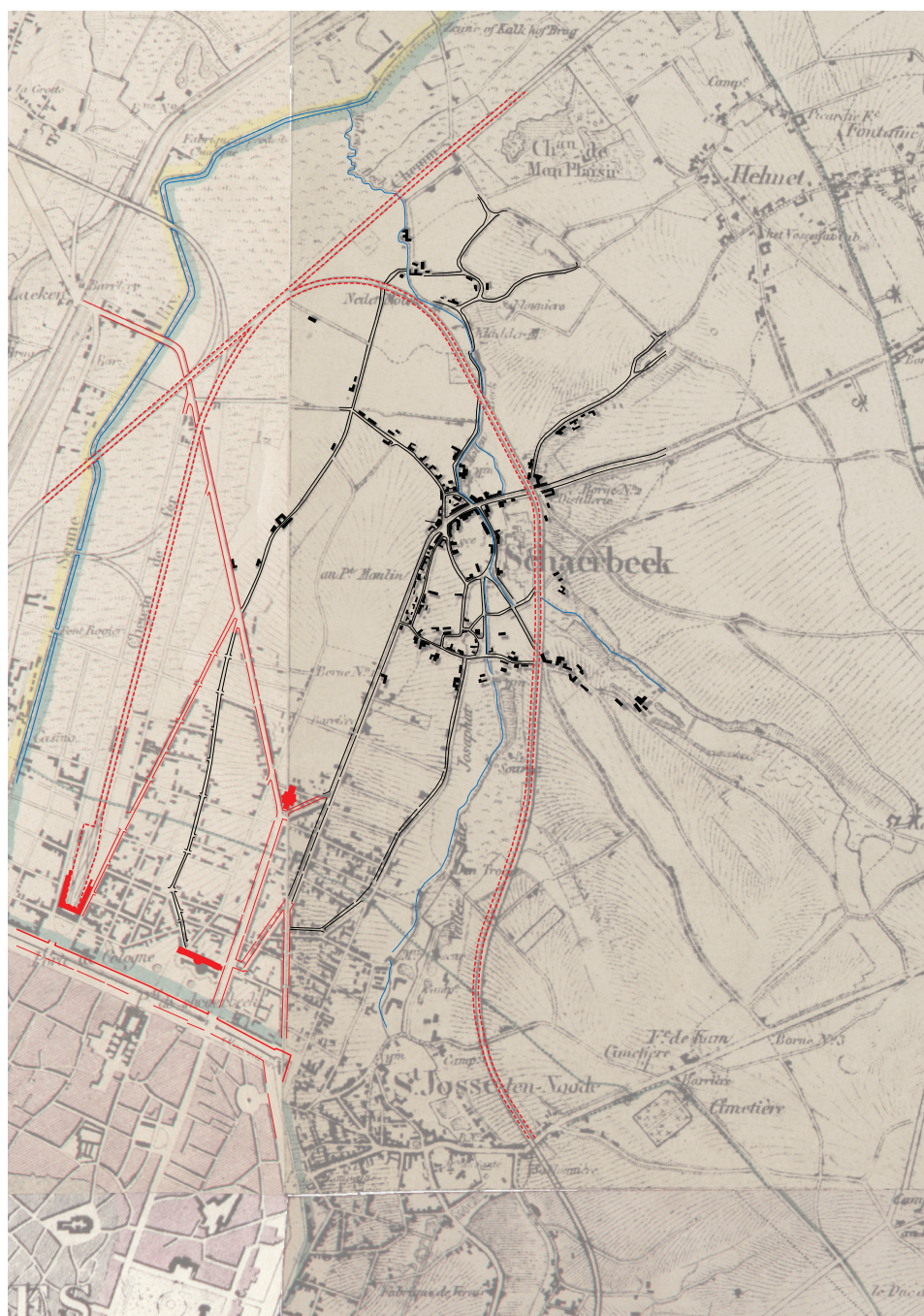
Schaarbeek midden XIXde eeuw

1854 Kaart Vandermaelen

In 1795, wordt de gemeente Schaarbeek onafhankelijk van de stad Brussel. De verstedelijking van Schaarbeek ontwikkelt zich voort door de komst van de spoorweg die Brussel verbindt met Mechelen.

Het eerste Noordstation wordt in 1841 op de site van het huidige Rogierplein gebouwd.

In de perimeter van het wijkcontract volgen de huidige spoorweglijnen niet de historische tracés.

Kaart Vandermaelen, 1854

1.2.3. EIND XIXde EEUW KONINKLIJK TRACÉ

Schaarbeek eind XIXde eeuw 1881

Bij het begin van de XIXde eeuw, worden de wallen van Brussel afgebroken en vervangen door lanen. De verstedelijking van Schaarbeek ontwikkelt zich als een compositie opgestart door het project van een "Koninklijk tracé", gepland vanaf de jaren 1820, onder het Hollands bewind. Het gaat om een route van ongeveer zeven kilometer die het koninklijk paleis van Brussel verbindt met het kasteel van Laken. Het omvat hoofdzakelijk de Koningstraat, het Koninginneplein, de Paleizenstraat en de Koninginnelaan. Deze patrimoniale as bevestigt de leesbaarheid van de kruin tussen de stroomgebieden van de Zenne- en Maalbeekvalleien en is doorspekt met belangrijke herkenbare gebouwen en rakende of perpendiculaire perspectieven naar belangrijke punten gelegen op de kruinen of stroomgebieden van de aangrenzende valleien: perspectieven naar de kerk van Laken via de Koninginnelaan, van de Bertrandlaan naar het Josaphatpark, van de Rogierstraat en -laan tot het Meiserplein en, in Sint-Joost, van de Schaarbeekse Poort naar de Basiliek.

Huidige getuigenis: Koninklijke Sint-Mariestraat

Kaart 1881

1.2.4. DE XXste EEUW

Schaarbeek eeuwwisseling van de XXste eeuw

1900 Kaart Houssa

Tussen 1800 en 1899, kent de gemeente een uitzonderlijke demografische groei gaande van 1131 naar 64.583 bewoners. Tot 1860, worden de verkeersaders aangelegd op initiatief en kosten van particulieren. Plan in dambord, smalle en parallelle straten. Vanaf 1860 neemt de gemeente de verstedelijking van nieuwe wijken op zich. Ze legt grote verkeersaders aan en laat het aan de privé eigenaars over om het netwerk aan te vullen door het openen van secundaire straten. Plannen in stervorm verschijnen, bij voorbeeld, in de Colignonwijk. Het westen van de gemeente, omcirkeld door de spoorweg, wordt grotendeels verstedelijkt. De renovatie van het oude dorp: de Tenierswijk gaat gepaard met de aanleg van vier plannen voor gemeentelijke gehelen met ruime en stervormige tracés: deze van de wijken Linthout, Monroe, de Josaphatvallei en Monplaisir-Helmet.

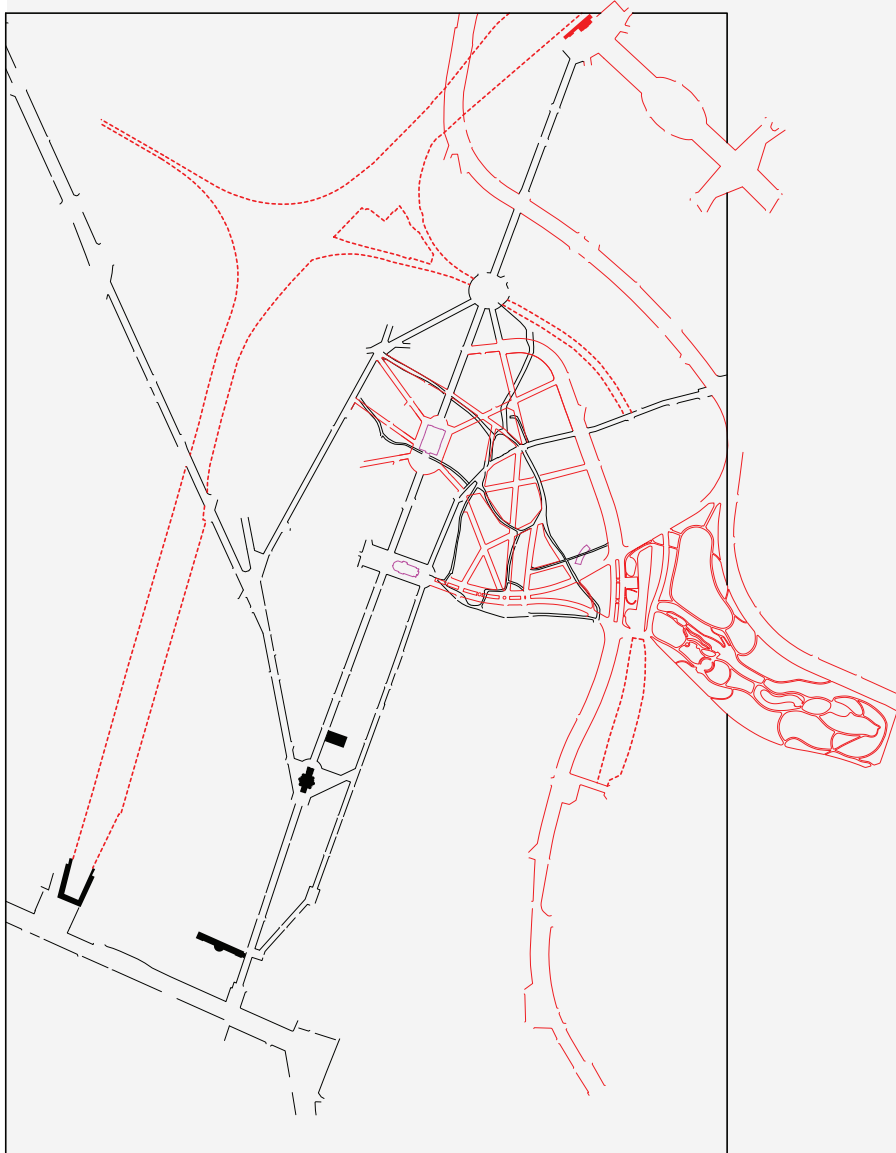
Op het einde van de XIXde en begin XXste eeuw ziet men de schooluitrustingen verschijnen die heden de opbouw van de stad structureren.

In 1885 wordt de middenschool voor jongens ingehuldigd in de Koninklijke Sint-Mariastraat (heden het Koninklijk Atheneum Alfred Verwée). Begin jaren 1900 wordt de middenschool voor meisjes gebouwd in de Alfred Verwéestraat.

In 1926 wordt de beroepsschool en huishoudschool Frans Fisher ingehuldigd (heden, ICT Frans Fisher, Generaal Eenensstraat).

Midden XXste eeuw (1950), wordt het zwembad Neptunium gebouwd op de plaats van het oude gemeentelijk slachthuis gebouwd in 1865.

Op het einde van de XXste eeuw verschijnen de grote handelszaken langs de Jerusalemsstraat: Candan (1994), Carrefour...

Kaart Houssa 1900

Boerderij Voglerstraat (bron: www.delcampe.be)

Boerderij Jerusalemstraat (bron: www.delcampe.be)
EEN DORP

Tramway lijn 2 Goossensstraat (bron: www.delcampe.be)

Tramstelplaats, Haachtstesteenweg (bron: Collectie Belfius Bank-Académie royale de Belgique)
EEN STAD

1.3. STADSOPERATIES

1.3.1. MACROSCHAAL

De gewestelijke ontwikkelingsstrategie beoogt het opvangen en anticiperen van de demografische groei en het stimuleren van de economie vanuit de identificatie van de delen van het grondgebied die een ontwikkeling meemaken die van essentieel strategisch belang is voor het Gewest.

De site van het oude rangeerstation Josaphat, gelegen op het grondgebied van de gemeenten Schaarbeek en Evere, omvat een veertigtal hectaren verdeeld langs beide kanten van de spoorweg, en maakt deel uit van de 11 grondgebieden die werden bepaald.

De site Josaphat is voorbestemd om zich om te vormen tot een gemengde en dichte wijk (openbaar landbeheer). Deze site zal in het bijzonder openbare en privé woningen, collectieve uitrustingen en ondernemingen, opvangen.

Bron ADT/ATO

1. Rijksadministratief centrum / Kruidtuin
2. Europese Wijk
3. Thum en Taxis
4. Zuid
5. Heizel
6. Delta
7. Josaphat
8. Schaarbeek-Vorming
9. Weststation
10. Reyers
11. Kanaalgebied

Kaart van de strategische zones van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (bron: ADT-ATO.brussels)

1.3.2. MESOSCHAAL

Er werden al verschillende duurzame wijkcontracten uitgevoerd in de gemeente Schaarbeek. De perimeter van het studiegebied van het wijkcontract Pogge grenst aan enkele ervan, bij voorbeeld aan het wijkcontract Lehon Kessels (2006-2009) en Navez Portaels (2009-2012). Het herneemt trouwens een groot deel van het wijkcontract Jerusalem (2003-2006).

Projecten Wijkcontract Jerusalem (2003-2006)

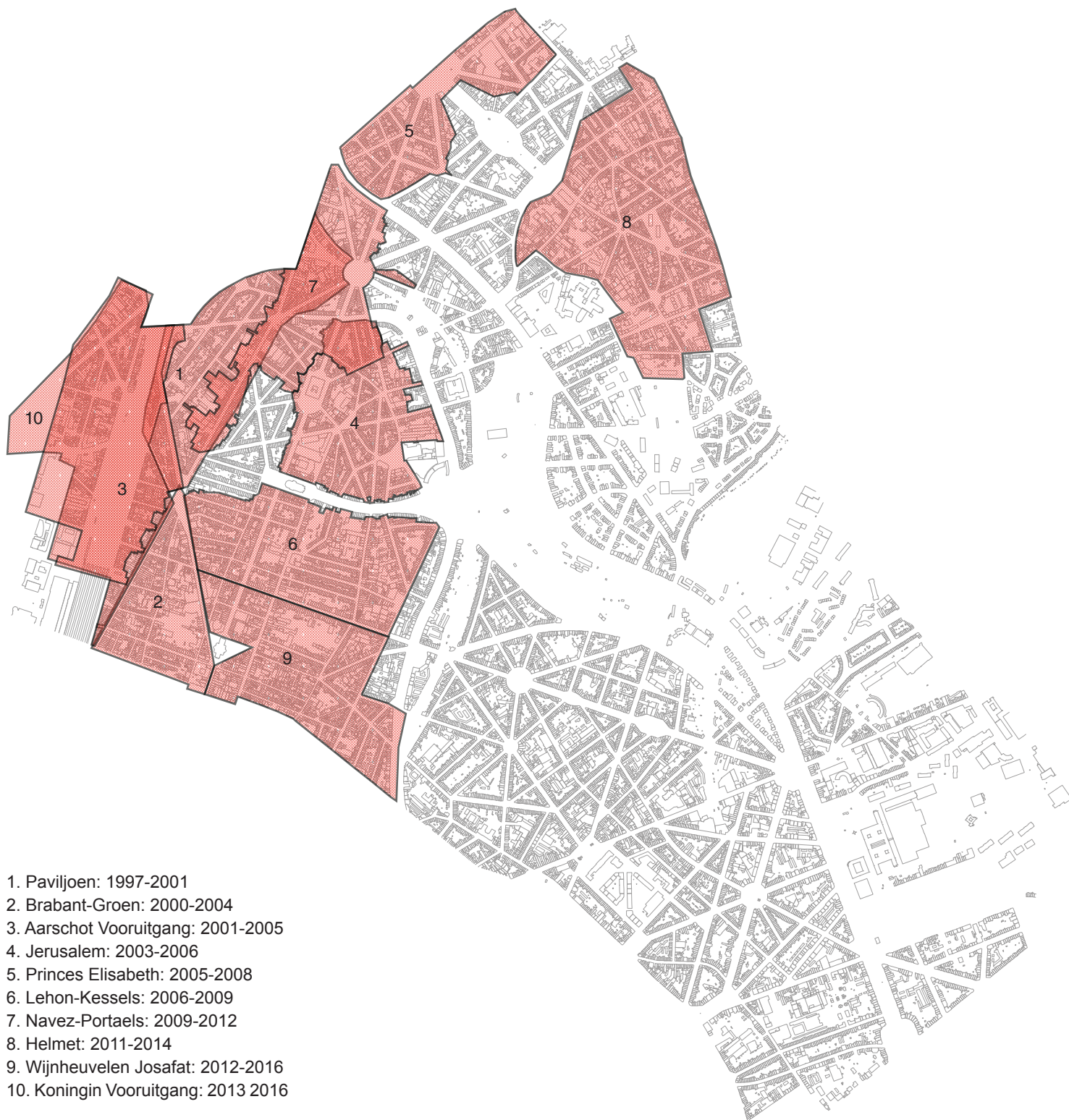
De uitvoering van het wijkcontract Jerusalem heeft volgende verwezenlijkingen mogelijk gemaakt:

WONINGEN EN UITRUSTINGEN:

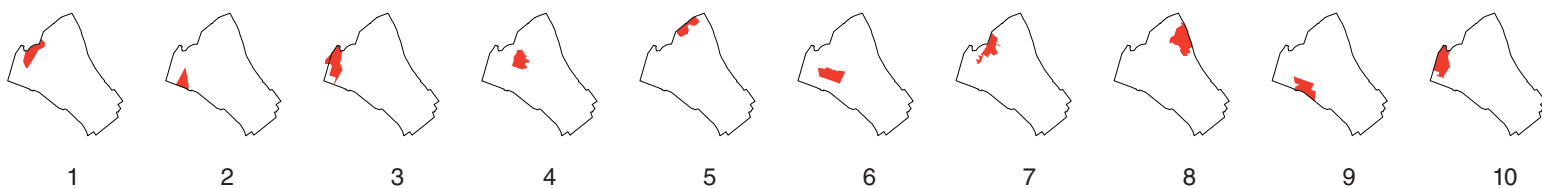
- de bouw van een vijftiental sociale woningen en een medisch huis in de Jerusalemstraat;
- de bouw van een openbare buurtuitrusting "de Vogler", bestemd voor de verenigingen;
- de renovatie van het Jobhuis;
- de renovatie van de gevel van het zwembad;
- de renovatie van de gevel van de Frans Fisherschool;

INFRASTRUCTUREN EN OPENBARE RUIMTEN

- de volledige herinrichting van het Houffalizeplein;
- de herinrichting van talrijke wegen en voetpaden op originele wijze door asymmetrische beplantingen en de wijziging van de verkeersrichting;
- invoering van een zone 30 op bijna de ganse perimeter.

1. Paviljoen: 1997-2001
2. Brabant-Groen: 2000-2004
3. Aarschot Vooruitgang: 2001-2005
4. Jerusalem: 2003-2006
5. Princes Elisabeth: 2005-2008
6. Lehon-Kessels: 2006-2009
7. Navez-Portaels: 2009-2012
8. Helmet: 2011-2014
9. Wijnheuvelen Josafat: 2012-2016
10. Koningin Vooruitgang: 2013-2016

Projecten Wijkcontract Lehon-Kessels (2006-2009)

De uitvoering van het wijkcontract heeft volgende verwezenlijkingen mogelijk gemaakt:

WONINGEN EN UITRUSTINGEN:

- bouw van 5 sociale woningen boven een buurtcommissariaat (Brichautstraat, 2)
- bouw van een passieve eengezinswoning met 4 kamers (Poststraat, 200)
- bouw van een gebouw met 4 woningen met 2 kamers boven het Huis van de Vrouw (Josaphatstraat, 247-253)
- bouw van een sportzaal voor de wijk achter het lyceum Emile Max + antenne voor de sociale sportanimatoren van de gemeente (Koninklijke Sint-Mariastraat)
- deelname aan de renovatie van de school 1 (Josaphatstraat)
- restauratie en herwaardering van de opmerkelijke daklijsten van de huizen aan de ingang van de Josaphatstraat

INFRASTRUCTUREN EN OPENBARE RUIMTEN:

- Kesselsruimte: herinrichting van de binnenkant van het huizenblok tot een semiopenbaar park (Kesselsstraat, 51)
- verlichting van de gevel van het cultureel centrum van Schaarbeek (91 Lochtstraat)

Projecten Wijkcontract Navez-Portaels (2009-2012)

De uitvoering van het wijkcontract heeft volgende verwezenlijkingen mogelijk gemaakt:

WONINGEN EN UITRUSTINGEN:

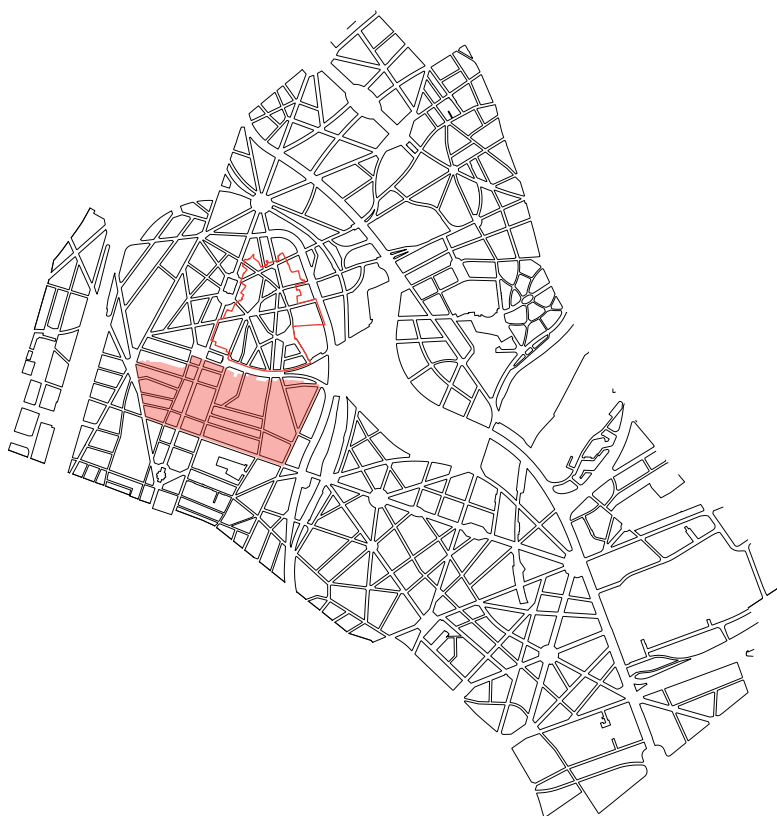
- bouw van 3 passieve duplexwoningen

(hoek van de Navez- en Anethanstraat)

- bouw van 5 passieve woningen met 3 kamers (hoek Navez- en Portaelsstraat)
- afbraak van een oude garage op de benedenverdieping en bouw van 5 lage-energie woningen gelijkgesteld aan sociale woningen en een ruimte voor een vereniging (Prinses Elizabethlaan, 48)
- bouw van 4 duplex- en triplexwoningen toegankelijk voor PBM (Anethanstraat, 6-8)
- bouw van een crèche met 42 bedden op de benedenverdieping en binnen het huizenblok, en 2 woningen (Gallaitstraat, 176)
- renovatie en verbetering van de zichtbaarheid van een buurthuis (Navezstraat, 43)
- creatie van een tiental woningen verwezenlijkt door privé personen en beheerd door ASIS- Agence Schaarbeekoise Immobilière Sociale (Portaelsstraat, 3-5-7)
- bouw van een nieuwe gemeentelijke sportzaal binnen in het ITCM (Portaelsstraat, 81) verwezenlijking aan gang
- renovatie van de gevels van 2 hoekgebouwen, door personen in socio-professionele inschakeling (Verboekhovenplein)

INFRASTRUCTUREN EN OPENBARE RUIMTEN:

- inrichting van een ontmoetingsruimte, Berenkuil (Verboekhovenplein)
- creatie van een semiopenbare groene ruimten binnen een huizenblok (Gallaitstraat, 94)
- inrichting van stadsmeubilair (Portaelsstraat, Voorplein St Elizabeth en hoek Lambertmontlaan).

Perimeter wijkcontract Lehon-Kessels

Perimeter wijkcontract Navez-Portaels

1.3.3. MICROSCHAAL

De Poggewijk is een wijk in omwenteling. Hoewel reeds talrijke projecten werden uitgevoerd in het kader van het wijkcontract Jerusalem, onder andere de herstellingswerken aan het wegennet, toch zijn er nog andere projecten voorzien die een belangrijke invloed zullen hebben op de toekomst van de Poggewijk. De interventies van het nieuwe duurzaam wijkcontract zullen natuurlijk rekening houden met de projecten die een directe of indirecte invloed hebben op de wijk. Dit is het geval van de renovatie van het zwembad Neptunium (10), de herconfiguratie van de gemeentelijke garage (11) ten westen van de wijk, alsook de verbouwing van de remise MIVB (12) en de herinrichting van de Sint-Servaaskerk en de Louis Bertrandplein (14). Eén deze projecten, de in 2025 geplande komst van de metro op het Colignonplein (13), zal een belangrijke impact hebben op de verandingsdynamiek van de wijk.

VERWEZENLIJKE PROJECTEN

Projecten Wijkcontract Jerusalem

- 1 Houffalizeplein
- 2 Plaatselijk steunpunt: Jerusalemplein, 46
- 3 Voglerruimte: Voglerstraat, 38
- 4 Novanois: Vleugelsstraat, 3
- 5 Woningen + medisch huis: Jerusalemstraat, 2-4
- 6 Woningen: Goossensstraat, 18
- Voorbeeldgebouwen
- 7 Generaal Eenensstraat, 41
- 8 Rubensstraat, 92
- 9 François Degreefstraat, 5

NIET VERWEZENLIJKE PROJECTEN

BELIRIS

- 10 Neptunium

Toekomstige projecten

- 11 Gemeentelijke garage (Citydev)
- 12 Remise MIVB (OCMW)
- 13 Metro
- 14 Inrichting St Servaasplein en Louis Bertrandplein

Houffalizeplein

Gevel Neptuneium

Sociale woningen Goossensstraat

Sociale woningen en medisch huis Jerusalemstraat

1.4. HUISVESTING

1.4.1. BEVOLKINGSDICHTHEID

BEVOLKINGSDICHTHEID

Met een bevolkingsdichtheid van 22919,72 bewoners per km², maakt de Colignonwijk deel uit van de dichtst bevolkte wijken van het Gewest, ruimschoots boven het gewestelijk gemiddelde (7154,66 bewoners per km²)

De erg dichte bebouwing van de huizenblokken in het studiegebied van het wijkcontract Pogge en de hoofdbestemming, hoofdzakelijk voorbehouden voor het woonmilieu, bevestigen de gegevens van de Monitoring van de wijken.

N.B. Het huizenblok dat het zwembad Naptunium en talrijke belangrijke handelszaken omvat, heeft weinig oppervlakte voor woningen, maar de Brusiliatoren compenseert waarschijnlijk deze zwakke bodembestemming voor woningen.

OPPERVLAKTE PER WONING

De gemiddelde oppervlakte van de woningen bedraagt 70,91m² in de Colignonwijk. Deze oppervlakte ligt lichtjes onder het gewestelijk gemiddelde (74,91m²).

Nochtans bezit een groot deel van de woningen in deze wijk een oppervlakte van minder dan 55m² (40,52%). Ter vergelijking, het percentage van dit soort appartement is in het gewest 34,72%. De wijk zou dus genieten van een belangrijk aantal kleine appartementen maar er is misschien een gebrek aan grotere woningen.

Deze gegevens dateren van 2001, zij moeten dus afgewogen worden. Nochtans bevestigen zij bepaalde vaststellingen af-

geleid uit informatie die werd verzameld tijdens interviews, meer bepaald het bestaan van een belangrijk fenomeen, namelijk de verdeling van grote herenhuizen in appartementen. Deze appartementen zijn zeker toegankelijk voor gezinnen met een laag inkomen, maar zijn zij ook echt aangepast aan de Schaarbeekse gezinnen?

De gemiddelde oppervlakte van woningen in de Colignonwijk is lichtjes hoger dan in een groot aantal omringende wijken als ook in de wijken gelegen ten westen van de Brusselse vijfhoek (voorbeelden: historisch Molenbeek 64,14m² en Annessens 62,02%)

De gemiddelde oppervlakte per bewoner ligt aanzienlijk lager dan het gewestelijk gemiddelde. De Colignonwijk valt in de minst begunstigde categorie.

Daar de oppervlakte van de woningen eerder middelmatig is, leiden wij er uit af dat er hier vele bewoners zijn.

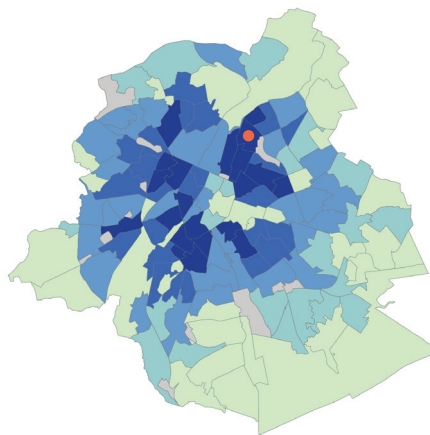
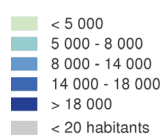
BEVOLKINGSDICHTHEID (2013)

Colignonwijk:

22.919,72 hab/km²

Gewestelijk gemiddelde:

7.154,66 hab/km²

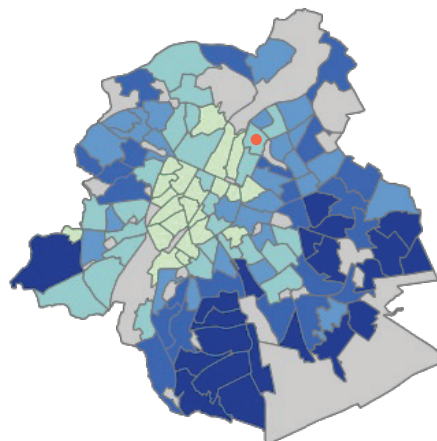
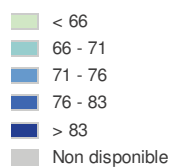
OPPERVLAKTE PER WONING (2001)

Colignonwijk:

70,91m²

Gewestelijk gemiddelde:

74,39m²

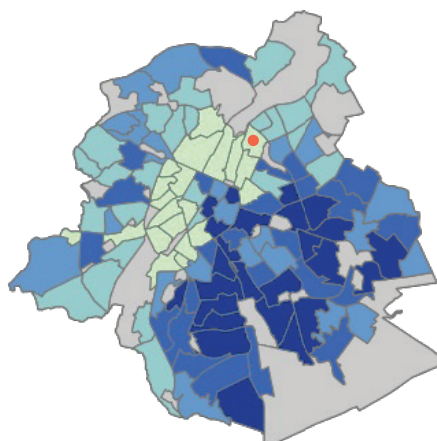
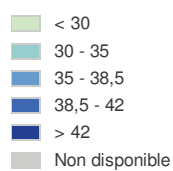
OPPERVLAKTE PER BEWONER (2001)

Colignonwijk:

28,56m²

Gewestelijk gemiddelde:

35,58m²

OVERCONCENTRATIE EN OVERVERDELING VAN WONINGEN (DIENST STEDENBOUW)

De dienst stedenbouw van de gemeente Schaarbeek heeft een analyse uitgevoerd die toeliet om een probleem van overconcentratie van de wijk te observeren.

Om deze analyse uit te voeren heeft de dienst stedenbouw een methodologie opgezet waarin volgende factoren worden onderzocht:

- het aantal gezinnen ingeschreven in het nationaal register
- het aantal woningen opgenomen in het kadaster
- het aantal bellen en brievenbussen
- het "luik B"
- het aantal niveaus van de woningen.

Hij onderzoekt deze gegevens dankzij de bestaande bevestigingen (16% van de bestaande gebouwen) en met eigen ogen vastgestelde elementen.

Deze analyse vergelijkt:

- het aantal ingeschreven gezinnen / woonbare niveaus
- het aantal ingeschreven gezinnen / woonbare niveaus / bellen
- het aantal ingeschreven gezinnen / bellen

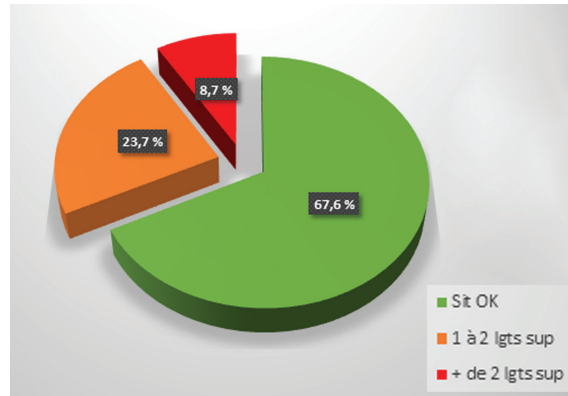
"Een vergelijking tussen het aantal ingeschreven gezinnen en het aantal op het terrein getelde bellen, geeft aan dat in bijna 50% van de gevallen de twee situaties niet overeenstemmen.

Verschillende redenen kunnen aan de basis liggen van deze verschillen:

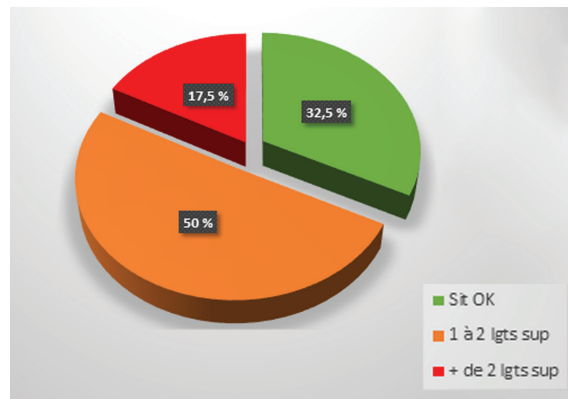
- een gezin heeft verschillende bellen ge-

plaatst voor de verschillende leden van het gezin

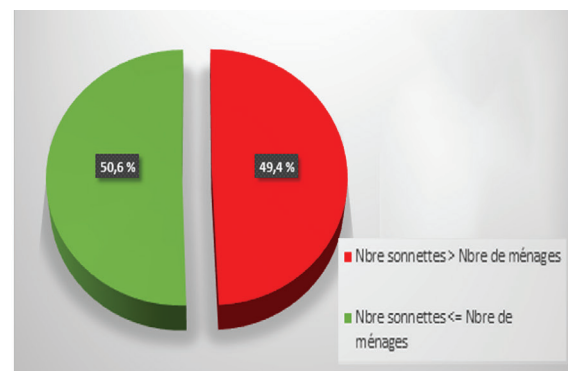
- verschillende bellen worden niet gebruikt
- sommige gezinnen bestaan uit verschillende huurders die elk hun bel hebben
- sommige woningen worden per kamer verhuurd maar de huurders worden gegroepeerd in gezinnen
- sommige gezinnen /personen wonen illegaal

% conforme bâtiments (comparaison pop / niveaux)(bron: dienst stedenbouw)

% conforme bâtiments (comparaison pop / niveaux / beelden). (bron: dienst stedenbouw)

aantal gezinnen / aantal beelden (bron: dienst stedenbouw)

1.4.2. TYPES WONINGEN

Het aandeel gezinnen dat in een appartement woont in de Colignonwijk (68,65%) is lager dan het gewestelijk gemiddelde (71,16%). De Colignonwijk maakt deel uit van de wijken van het Brussels Gewest waarin dit percentage het laagst is.

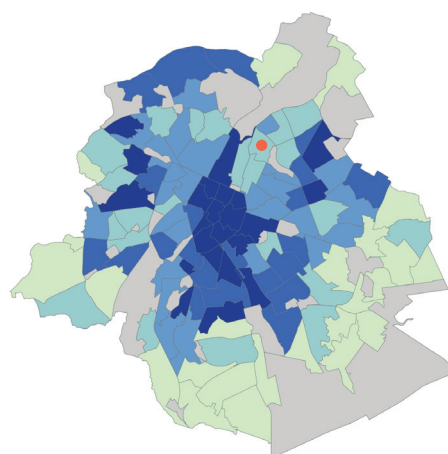
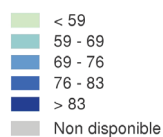
In de Brusselse vijfhoek is dit percentage hoger dan 83%. Enkel de wijken die aan de uiteinden van het gewest liggen vallen in de nog lagere categorieën (minder dan 53%); in de rijkste gemeenten Ukkel, Sint-Pieters-Woluwe, Watermaal-Bosvoorde en in het uiterste westen van Anderlecht.

het lager aantal appartementen in de Colignonwijk kan worden verklaard door het gebrek aan gebouwen die aangepast zijn aan dit soort woongelegheden. De voornaamste typologie in deze wijk is een typologie van rijtjeshuizen. Deze gegevens moeten echter getemperd worden omdat zij dateren van 2001 en het fenomeen van de verdeling van rijtjeshuizen in appartementen stijgt, zoals beschreven in het gemeentelijk ontwikkelingsplan (+8,92% de 1995 à 2005).

DEEL GEZINNEN RESIDEREND IN
APPARTEMENT (2001)

Colignonwijk:
68,65%

Gewestelijk gemiddelde:
71,16%

AU 1ER JANVIER	NOMBRE DE BATIMENTS	NOMBRE DE LOGEMENTS	NOMBRE DE LOGEMENTS PAR BATIMENT (MOYENNE)
1995	19.315	51.970	2,69
1998	19.304	52.250	2,71
2001	19.266	52.456	2,72
2002	19.258	52.451	2,72
2003	19.229	52.596	2,74
2004	19.245	53.582	2,80
2005	19.241	56.322	2,93
Différence 1995-2005	- 74	+ 4.352	+ 0,34
	- 0,38%	+ 8,37%	+ 8,92%

Aantal woningen en gebouwen tussen 1995 et 2005 (bron: PCD Schaarbeek)

1.4.3. GROOTTE WONINGEN

AANTAL VERTREKKEN PER WONING

Het aantal vertrekken per woning is eerder hoog in de Colignonwijk (opgelet, het studiegebied van het duurzaam wijkcontract Pogge omvat niet de ganse statistische Colignonwijk) 4,18 vertrekken tegen 4,07 vertrekken gemiddeld in het gewest.

Dit getal van 2001 moet eveneens in vraag gesteld worden ten overstaan van het fenomeen van de verdeling van de individuele huizen.

AANTAL VERTREKKEN PER BEWONER

De wijk rangschikt zich onder het gewestelijk gemiddelde: 1,66 vertrekken per bewoner tegen 1,94 voor het gewestelijk gemiddelde.

De Colignonwijk leunt hier aan bij een groot aantal "oude" wijken dat de sikket RVOHR (Ruimte voor Versterkte Ontwikkeling van de Huisvesting en de Renovatie) vormt.

Door de gegevens te kruisen kunnen wij een gelijkaardige vaststelling noteren als voorheen: de woningen zijn groot (70,91m² en gemiddeld 4,18 vertrekken) maar verzamelen een aanzienlijk aantal bewoners (28,56m² en 1,66 vertrekken per bewoner).

Deze gegevens bewijzen een behoefte aan grote woningen in de wijk.

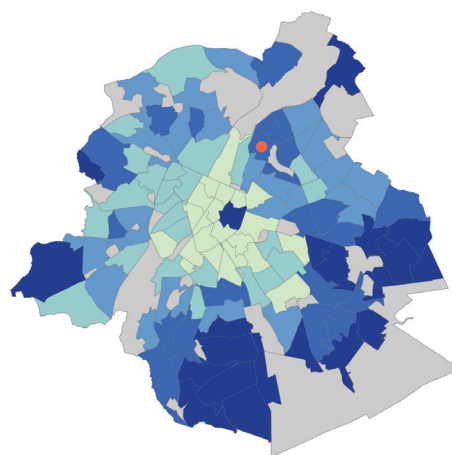
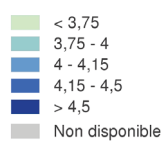
AANTAL KAMERS PER WONING (2001)

Colignonwijk:

4,18 kamers

Gewestelijk gemiddelde:

4,07 kamers

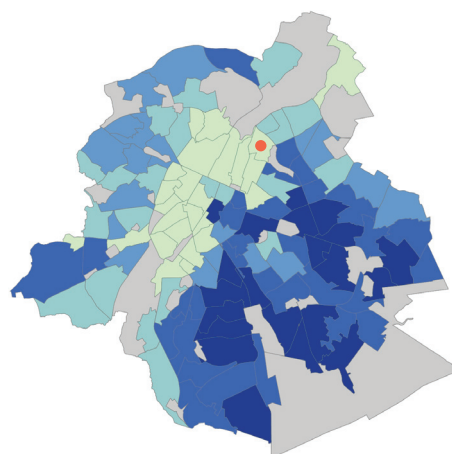
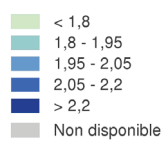
AANTAL KAMERS PER BEWONER (2001)

Colignonwijk:

1,66 kamers

Gewestelijk gemiddelde:

1,94 kamers

1.4.4. COMFORT VAN DE WONINGEN

Een indicator die vaak wordt gebruikt en die nog altijd actueel is betreft "het basiscomfort". Dit is gebaseerd op het feit dat een woning moet voorzien zijn van een badkamer, stromend water en wc binnenhuis.

Bron: monitoring van de wijken

Het aandeel van de woningen met basiscomfort bedroeg in 2001 in de Colignonwijk 88%. Dit is lager dan het gewestelijk gemiddelde (90,80%) maar de Colignonwijk toont een lichtjes hoger percentage dan de andere wijken van de sikkkel van de RVOHR. Deze gegevens zijn enigszins verouderd daar de statistieken dateren van 2001 maar bij het observeren van de evolutie van het aandeel woningen met basiscomfort in de Colignonwijk, stellen wij sinds 1981 (oudste datum van de monitoringstatistieken) een duidelijke verbetering vast. In 1981 was het aandeel woningen met basiscomfort in de Colignonwijk slechts 59,91% en reeds 77,82% in 1991. Dit is niet het geval in alle wijken van Brussel, voor sommige is dit percentage gedaald.

Er blijft in het studiegebied echter een zeker aantal onbewoonbare woningen dat zou kunnen gerenoveerd worden in het kader van het duurzaam wijkcontract Pogge.

Het aandeel woningen met centrale verwarming in de Colignonwijk is in 2001 duidelijk lager dan het gewestelijk gemiddelde. Dit gegeven laat toe om het percentage woningen te bepalen dat kan genieten van dit zogenaamd gemiddeld comfort.

Het basiscomfort bepaalt de woningen die stromend water, wc binnenhuis en een

badkamer met bad of douche, hebben. Een woning wordt gemiddeld comfortabel genoemd wanneer zij deze 3 elementen combineert en daarenboven centrale verwarming heeft.

Indien men meent dat de woningen die beschikken over centrale verwarming reeds een basiscomfort hebben, heeft men in de Colignonwijk een gemiddelde aan woningen met gemiddeld comfort van 51,04%, terwijl dit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest 67,37% bedraagt.

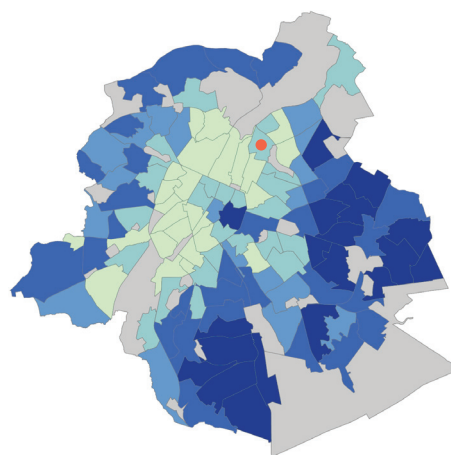
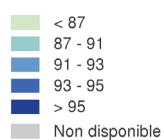
DEEL WONINGEN MET BASISCOMFORT (2001)

Colignonwijk:

88,00%

Gewestelijk gemiddelde:

90,80%

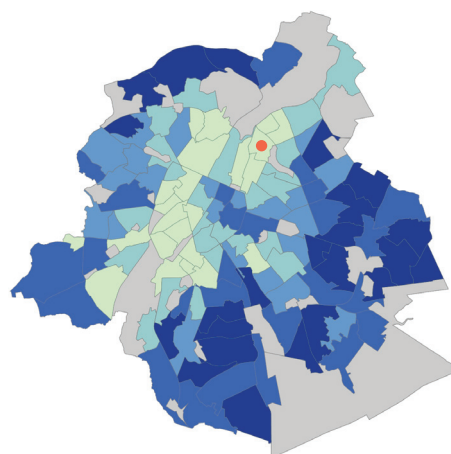
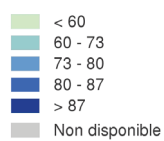
DEEL WONINGEN MET CENTRALE VERWARMING (2001)

Colignonwijk:

58,17%

Gewestelijk gemiddelde:

74,20%

1.4.5. BEZETTING VAN DE WONINGEN

Wij stellen vast dat een belangrijk aandeel van de woningen in de Colignonwijk wordt bewoond door de eigenaar (40,18%). Dit aandeel is nochtans lager dan het gewestelijk gemiddelde van 41,45%, de Colignonwijk valt nochtans in de gemiddelde categorie en het aandeel woningen bewoond door de eigenaar is er hoger dan in de meeste wijken van de eerste kroon van Brussel.

Ook hier is het percentage sterk gestegen van 1981 (24,77%) tot 2001 (40,18%). Deze evolutie is belangrijker dan in het merendeel van de andere wijken en in het geheel van het gewest.

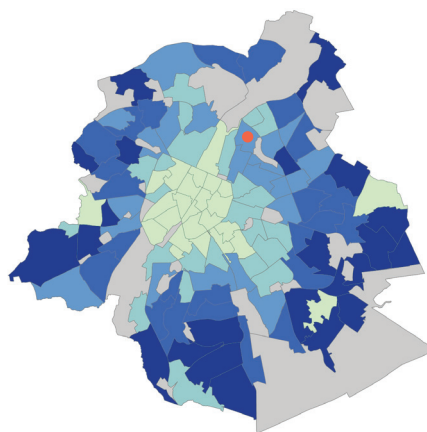
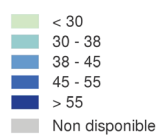
Het aandeel van eigenaars-bewoners is erg interessant omdat de renovatiepremies en premies voor de verfraaiing van de gevels, die voorzien zijn in het kader van de RVOHR en verhoogd zijn in de perimeter van het wijkcontract, hoofdzakelijk voor hen bestemd zijn.

Het aandeel van de woningen dat te huur wordt gesteld door particulieren (in 2001) in de Colignonwijk is aanzienlijk hoger dan het gewestelijk gemiddelde, de Colignonwijk maakt deel uit van de hoogste categorie op deze kaart (hoger dan 87%).

DEEL WONINGEN BEZET DOOR EIGENAAR
(2001)

Colignonwijk:
40,18%

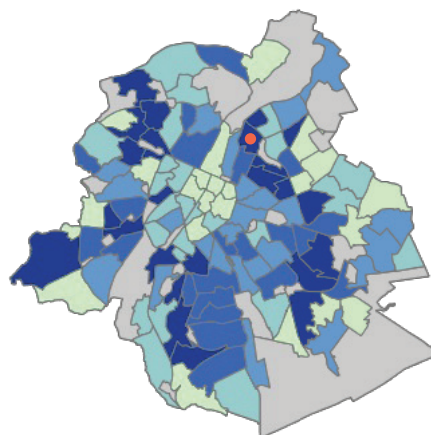
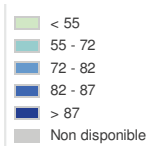
Gewestelijk gemiddelde:
41,45%

WONINGEN TE HUUR GESTELD DOOR PARTICU-
LIEREN (2001)

Colignonwijk:
87,67%

Gewestelijk gemiddelde:
72,82%

1.4.6. SOCIALE WONINGEN

Men vindt weinig sociale woningen in de Colignonwijk: 2,51 voor 100 gezinnen. Dit is minder dan het Schaarbeeks gemiddelde (7,29%). Nochtans bemerken wij, dankzij de monitoring van de wijken, dat de vraag naar sociale woningen gemiddeld hoger ligt in de gemeente Schaarbeek (9,22% van de gezinnen) dan in het Brussels Gewest (7,13%).

Het duurzaam wijkcontract Pogge zal zeker helpen om dit aantal sociale woningen te vermeerderen, door nieuwe woningen te bouwen zoals in het vorig wijkcontract Jerusalem (2003-2006), maar ook door de eigenaars-niet-bewoners te informeren over de hulpmiddelen voor renovatie waarvan zij kunnen genieten: “kunnen genieten van een renovatiepremie [...] de eigenaar-verhuurder, rechts- of fysieke persoon, die het huurbeheer van de gerenoveerde woning gedurende minimum 9 jaar overlaat aan een sociaal verhuurkantoor: hij verbindt er zich toe deze woning niet te verkopen binnen een termijn van 10 jaar”.

In de Colignonwijk is het aandeel sociale woningen met comfort hoger, 97,33%, dan het gewestelijk gemiddelde, 89,32%. Dit kan te wijten zijn aan het zwakke aantal sociale woningen in deze wijk en aan de recente bouw van sociale woningen in deze wijk (meer bepaald in het kader van het vorig wijkcontract Jerusalem: woningen in de Jerusalemstraat en Goossensstraat: zie kaart van de voorgaande wijkcontracten).

In vergelijking is het Schaarbeeks gemiddelde erg laag (67,54%). Wetende dat de

woningen, zogenaamd met basiscomfort, woningen zijn die enkel genieten van stromend water, wc binnenhuis en een badkamer met bad of douche, lijkt het uiterst belangrijk dat het percentage sociale woningen met basiscomfort de 100% van sommige andere wijken van Brussel bereikt (zelfs begrepen in de RVOHR).

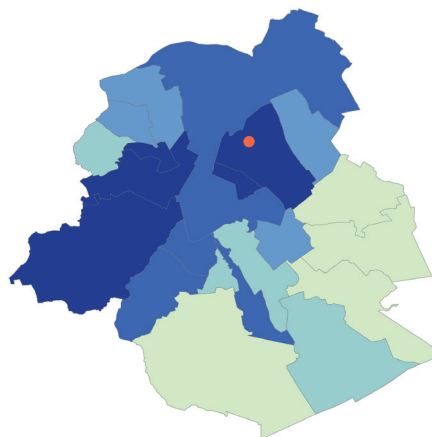
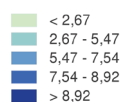
DEEL GEZINNEN INGESCHREVEN VOOR DE AANVRAAG VAN EEN SOCIALE WONING

Schaarbeek:

9,22%

Gewestelijk gemiddelde:

7,13%

SOCIALE WONINGEN

Schaarbeek:

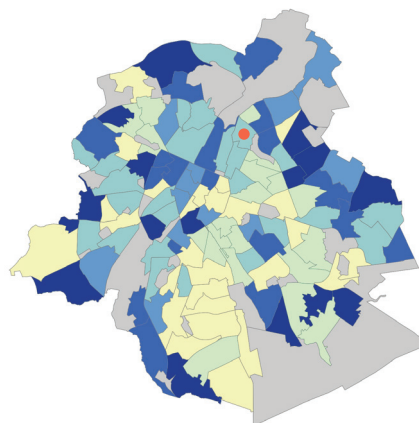
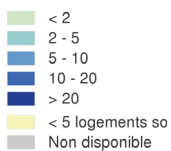
3,97 voor 100 woningen

Colignonwijk:

2,51 voor 100 woningen

Gewestelijk gemiddelde:

7,29%

DEEL SOCIALE WONINGEN MET COMFORT

Schaarbeek:

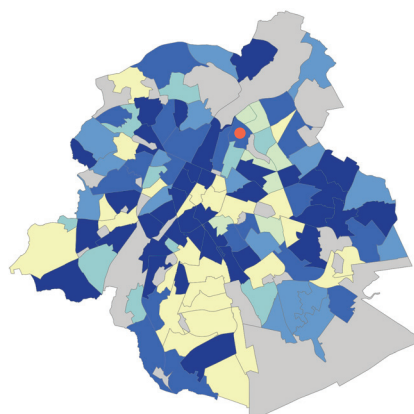
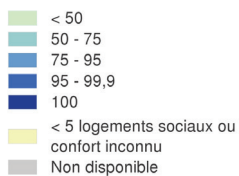
67,54%

Colignonwijk:

97,33%

Gewestelijk gemiddelde:

89,32%

1.4.7. STAAT VAN GEBOUWEN

DE RENOVATIES

De eigenaars-bewoners van de gebouwen gelegen in de perimeter van de RVOHR (Ruimte voor Versterkte Ontwikkeling van de Huisvesting en de Renovatie) hebben toegang tot de openbare hulpmiddelen om te renoveren, de gevel te verfraaien ... In het kader van een wijkcontract worden deze premies versterkt.

Deze premies worden berekend in functie van de kost van de werken en het inkomen van de eigenaar-bewoner.

Inkomen	hors RVOHR	en RVOHR	in wijk-contract
R < 33.525,36 €	70%	70%	70%
33.525,36 € < R < 67.050,72 €	30%	40%	50%
R > 67.050,72 €	Geen premies	30%	40%

Gedrag van de premies in relatie met bedrag van de werken. bron: www.curbain.be

De statistieken van de monitoring van de wijk tonen dat, gemiddeld, meer premies worden toegekend in de Colignonwijk dan in het Gewest en dat deze premies hoger zijn in vergelijking met het gewestelijk gemiddelde.

Het belangrijk aantal toegekende premies kan misschien worden verklaard door het grote aantal wijkcontracten dat in Schaarbeek werd gerealiseerd en dat een goede communicatie rond de premies mogelijk maakte.

Dit belangrijk aantal premies is ook te wijten aan het zwakke inkomen van de eigenaars in de wijk.

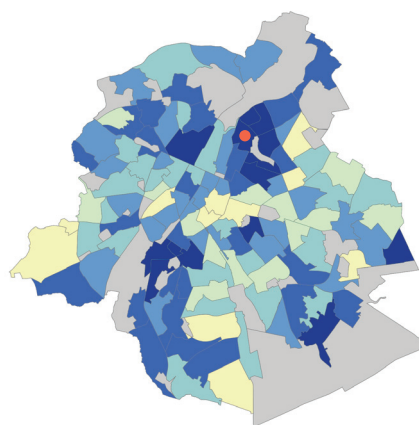
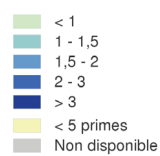
Aan de andere kant, is het aantal toegekende premies voor 1000 gezinnen van 2011 tot 2014 lager dan vóór 1999 (het bleef stijgen tot 2010). Volgens sommige getuigenissen, verzameld bij de wijkbewoners, weten de eigenaars van het bestaan van deze premies, maar kennen zij niet de voorwaarden ervan (hoe er toegang tot te krijgen, wie er recht op heeft, bij wie men inlichtingen kan vinden...). Het wijkcontract Pogge en de nadruk die wordt gelegd op een actieve participatie in de wijk zal toelaten om haar bewoners massaal te informeren.

Evenals de renovatiepremies, zijn ook de premies voor de verfraaiing van de gevels talrijker dan het gewestelijk gemiddelde, maar hun aantal voor duizend gezinnen ligt lager dan in 1999. Na in situ de staat van de gevels te hebben vastgesteld, lijkt het belangrijk om, net als voor de renovatiepremies, aan de wijkbewoners betere informatie te verschaffen inzake het verkrijgen van deze premies. Sommige gebouwen verschijnen in onze opmeting in situ als beschadigd omdat de daklijst en de gevel lichtjes beschadigd zijn, deze premies zouden aan de bewoners toelaten om hun woning te renoveren en zo het visueel milieu van de Poggewijk te verbeteren.

AANTAL RENOVATIEPREMIES VOOR 1000 GE-
ZINNEN (2011-2014)

Colignonwijk:
3,52

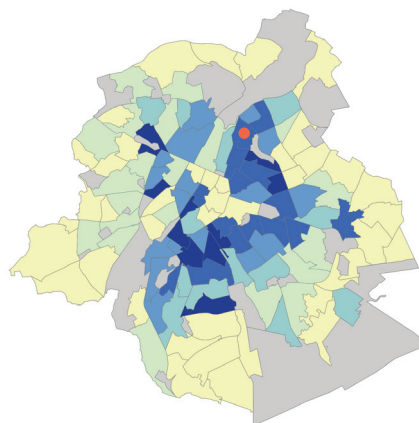
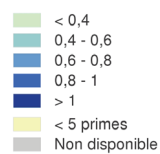
Gewestelijk gemiddelde:
1,82

AANTAL PREMIES VOOR VERFRAAIING VAN GE-
VELS VOOR 1000 GEZINNEN (2011-2014)

Colignonwijk:
0,85

Gewestelijk gemiddelde:
0,54

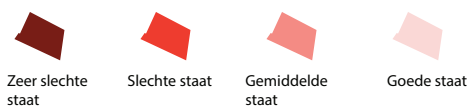
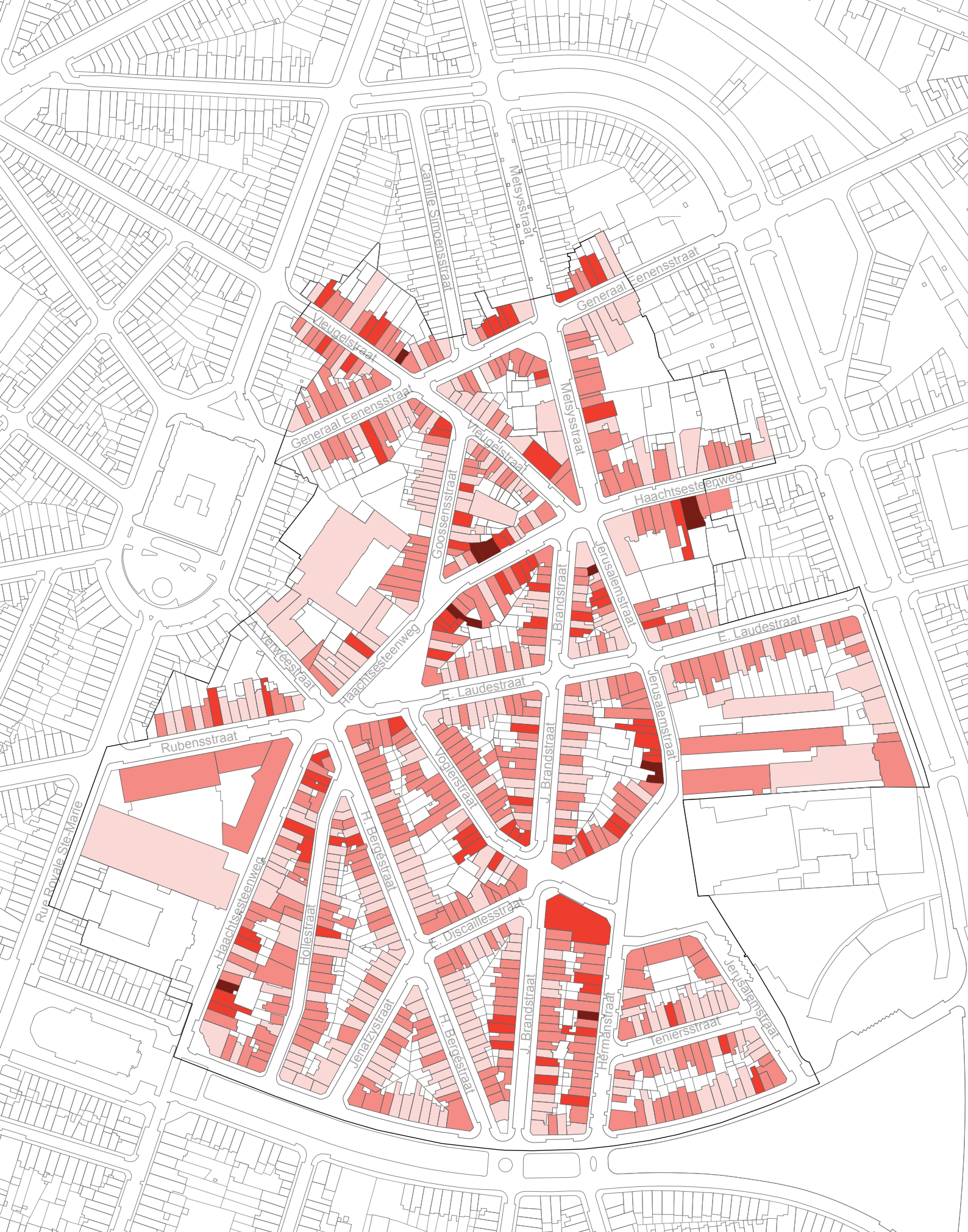

DE STAAT VAN DE GEBOUWEN

De staat van de gebouwen werd in situ geobserveerd volgens drie externe criteria: de staat van de gevel, de raaml ijsten en daklijsten van het gebouw.

De algemene staat in de Poggewijk is erg variabel, het merendeel van de gebouwen bevindt zich in een gemiddelde staat (één van de drie criteria is slecht). Men vindt desondanks toch een belangrijk aantal beschadigde gebouwen. In het algemeen ziet men een erg slechte staat van de betimmering, de voornaamste beschadigingen werden vastgesteld aan de daklijsten. De gevels zijn in het algemeen in een middelmatige staat, maar dit gegeven is erg wisselvallig.

Sommige plaatsen verdienen bijzondere aandacht, zoals de Jerusalemstraat, het tweede deel van de Haachtsesteenweg en de gebouwen langs het Houffalizeplein.

1.4a Staat van de gebouwen

Bron: opmeting door foto's

0 10 50 100 m

Jerusalemstraat, 51-49

Café les 3 Rois, Haachtsesteenweg, 369-371

Haachtsesteenweg, 466-468

Vleugelstraat, 42

Generaal Eenensstraat, 39

ISOLATIENIVEAU

De thermografische kaart gerealiseerd door Leefmilieu Brussel geeft ons een zicht op het niveau van de isolatie van de gebouwen in de wijk. Voor het geheel van de gebouwen is een eerder slecht niveau van isolatie merkbaar (hoofdzakelijk zware en erg zware verliezen). De gebouwen die een licht niveau van verlies toelaten zijn grotendeels onverwarmde gebouwen (vb.: de oude remise van de MIVB) of schooluitrustingen (gesloten op 23 en 30 december en dus weinig of niet verwarmd op het ogenblik van de cartografie).

De gegevens van deze kaart moeten dus afgewogen worden, des te meer omdat zij werd gerealiseerd in 2008, het is echter mogelijk dat de algemene diagnose redelijk correct is en dat dus bijzondere aandacht moet worden besteed aan de isolatie van gebouwen in het kader van het duurzaam wijkcontract.

Deze situatie zou kunnen verbeterd worden door de bewoners te informeren over de premies die kunnen verkregen worden in het kader van de RVOHR en het wijkcontract, meer bepaald voor de thermische isolatiewerken en de verwarmingsbesparingen die kunnen worden bereikt via een goede thermische isolatie van het gebouw.

Thermografie gerealiseerd tussen 29 en 30 december 2008 (bron: Leefmilieu Brussel)

DIAGNOSE VAN DE KWALITEIT VAN DE PRIVE WONINGEN

“- De wijk is dicht bebouwd; de verstedelijking dateert voornamelijk van het einde van de 19de /begin 20ste eeuw: de gebouwen zijn dus oud.

- In de wijken werden de huizen destijds, vaak zonder vergunning, verdeeld in appartementen / studio's: de wijziging van het aantal woonegelegenheden is onderworpen aan een stedenbouwkundige vergunning wat betekent dat de gewestelijke stedenbouwkundige verordening (GSV), de gemeentelijke stedenbouwkundige reglementen (GemSV) moeten nageleefd worden: naleving van de minimum oppervlakten, verlichting, aantal woonegelegenheden, ...

- Sommige straten groeperen een belangrijk aantal onbezette (leegstaande) commerciële benedenverdiepingen of die als woning werden ingericht. Deze bestemmingswijziging is onderworpen aan een aanvraag voor stedenbouwkundige vergunning die het naleven van de GSV en GemSV inhoudt.

Om de verschillende reglementen na te leven wordt in het algemeen een belangrijke verandering van de etalage opgelegd: wijziging van de esthetiek van de gevel (handelsidentiteit naar woningidentiteit), verandering van de verdeling van de raamlijsten om de woning correct te verluchten en naleving van de EPB reglementering, verhoging van de steunmuur voor het privatiseren van de leefvertrekken, ...

Anderzijds hebben sommige van deze etalages erg mooie architecturale kenmerken.

Wij merken op dat deze commerciële be-

nedenverdiepingen erg aanwezig zijn in de straten met een druk verkeer, wat het bijzonder moeilijk maakt om hen een andere bestemming te geven. (Generaal Eenens, Jerusalem, Haacht). Anderzijds kan het, naargelang de diepte van de gebouwen, onmogelijk zijn om een benedenverdieping om te vormen tot woning (geen vensters achteraan).

- Zelfs al zijn talrijke gevels goed onderhouden, toch lopen vele gebouwen het risico van een gemeentelijke taks voor verwaarloosd gebouw, de “geveltaks”. Op basis van onze statistieken in de perimeter DWCE (= +/-DWCPD) (periode 2008-2015)

. De voorgevel vertegenwoordigt slechts 4% van onze contacten, in plaats van 8% voor de ganse gemeente;

. De voorgevelpremie vertegenwoordigt slechts 4% van onze contacten, in plaats van 12% voor de ganse gemeente.

- De problemen verbonden met de mede-eigendom bieden ons regelmatig reflectiemateriaal. Wij constateren dagelijks verdelingen van Brusselse woningen bestemd om 3 of 4 verschillende woonegelegenheden voor te stellen. De nieuwe mede-eigenaars, vaak jonge mensen, weten weinig over de rechten en plichten van mede-eigenaars. Daarenboven laten deze kleine eenheden niet toe om een professionele beheerfirma te financieren.

Bij het analyseren van de raadgevingen van de dienst renovatieadvies, blijkt dat de vragen van mede-eigenaars belangrijker zijn in de perimeter van het DWCPD dan in de rest van de gemeente (60 % van onze vragen op het gemeentelijke grondgebied voor dezelfde periode). Daar het aantal

grote mede-eigendommen zwak is in de perimeter (erg weinig langwerpige flatgebouwen), kunnen wij veronderstellen dat de inzet "kleine mede-eigendom" bijzonder aanwezig is in het toekomstig DWC.

- Statistieken (2003-2015):

. Bevattelijkheidspercentage: Hoewel onze dienst gemiddeld minder van 10% van de Schaarbeekse eigenaars bereikt, is ons bevattelijkheidspercentage, op het einde van de wijkcontracten, duidelijk belangrijker (tussen 20 en 30%). Ons communicatiewerk gericht op deze perimeters levert goede resultaten.

. Contact: Wij hebben reeds 176 gezinnen bereikt, waarvan de statistische profielen merkbaar gelijk zijn aan het Schaarbeekse gemiddelde.

Diagnose verwezenlijkt door de cel renovatieadvies van de RenovaS asbl.

1.4.8. VASTGOEDDYNAMIEK

LEEGSTAANDE GEBOUWEN

Geïntariseerde verlaten gebouwen
(8 gebouwen)

- Haachtsesteenweg, 406
- Vleugelsstraat, 25-27 (3de verdieping)
- Verwéestraat, 24
- Hollestraat, 4; 6; 8 (te controleren want nieuwe betimmeringen... gebouw is misschien heringericht)
- Hermanstraat, 31
- Jerusalemstraat, 47

- Louis-Bertrandlaan, 38
- Goossensstraat, 24
- Alfred Verwéestraat, 24
- Rubensstraat, 59
- Hollestraat, 1 (kelder); 6 (kelder en benedenverdieping)
- Jerusalemstraat, 97 (1ste verdieping)

Verlaten gebouwen die het voorwerp uitmaken van een dossier (taks op leegstaande gebouwen)

(17 woningen)

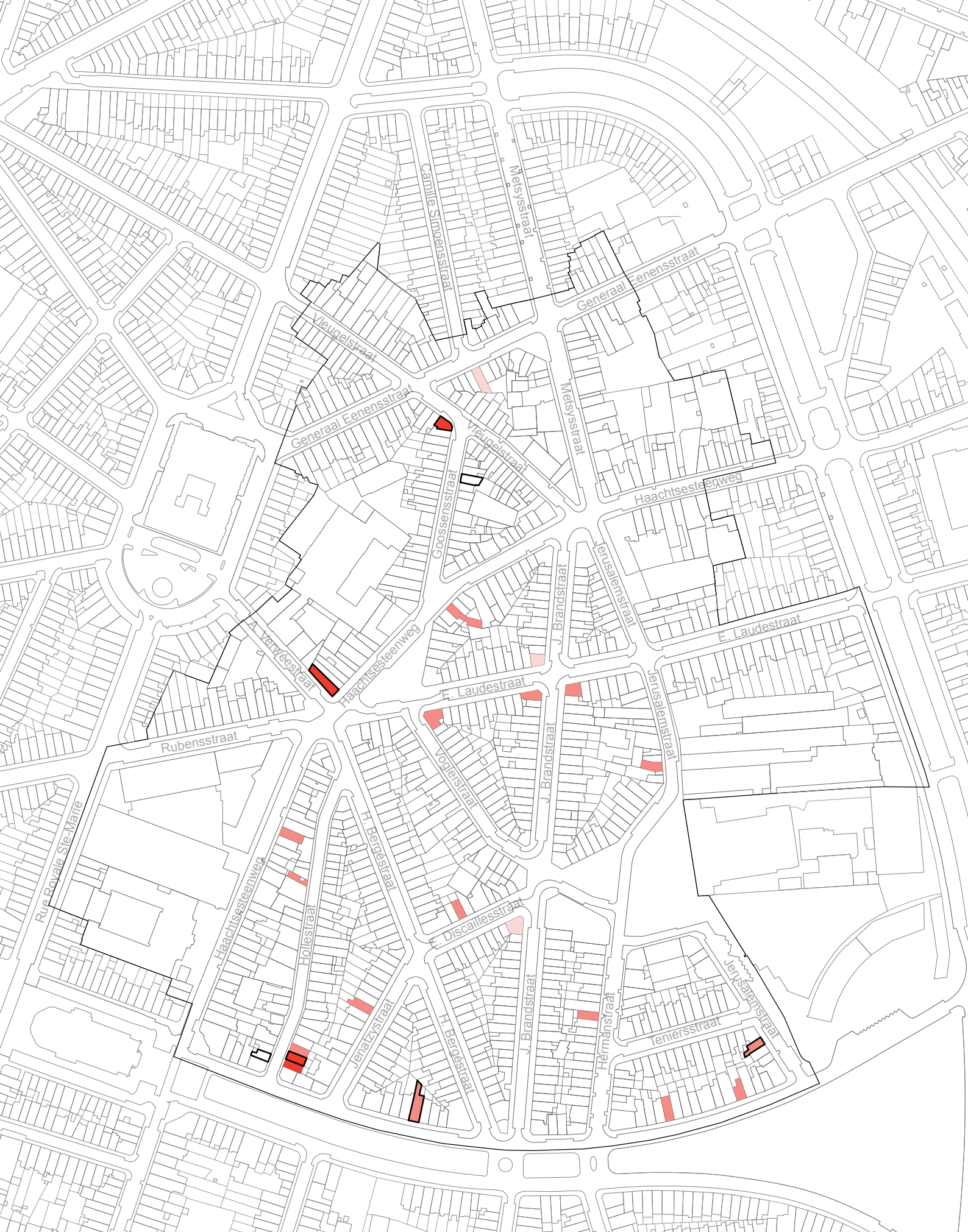
- Haachtsesteenweg, 346; 406
- Ernest Laudestraat, 23; 21
- Louis Bertrandlaan, 38; 72; 86
- Koninklijke Sint-Mariastraat, 174
- Hollestraat, 8; 76; 49
- Jenatzystaat, 15
- Ernest Discaillesstraat, 5
- Voglerstraat, 1
- Hermanstraat, 31
- Jerusalemstraat, 47; 97

Geïntariseerde leegstaande gebouwen
(4 gebouwen)

- Generaal Eenensstraat, 39
- Ernest Laudestraat, 26
- Rubensstraat, 80
- Joseph Brandstraat, 79-81

Gebouwen onderworpen aan een besluit van de burgemeester in bezit van de gemeente (8 gebouwen)

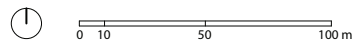
- Vleugelsstraat, 25-27 (3de verdieping)

- Leegstaand of verwaarloosd gebouw
- Leegstaande woning met dossier
- Geïdentificeerd als leegstaande woning
- Gebouw met arrest van de Burgemeester

1.4b Leegstaande gebouwen

Bron: Gemeente Schaarbeek

Joseph Brandstraat, 79 - 81

Jerusalemstraat, 47

Generaal Eenensstraat, 39

Hermanstraat, 31

Vleugelstraat, 27

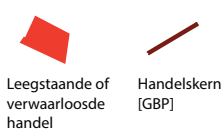

Verwéestraat, 24

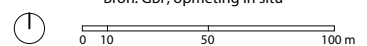
LEEGSTAANDE HANDELSZAKEN

Talrijke commerciële benedenverdiepingen in de wijk zijn verlaten. Deze grote lege uitstalramen bezorgen een slecht imago aan de wijk. Het lijkt belangrijk om gebruik te maken van het wijkcontract om deze handelszaken opnieuw op te starten of om deze benedenverdiepingen te “bewonen”. Deze benedenverdiepingen zijn talrijk aanwezig langs de Haachtsesteenweg en in de Generaal Eenensstraat.

Ongeveer 35% van de handelszaken op de benedenverdiepingen staan leeg.

Bron: GBP, opmeting in situ

Haachtsesteenweg, 366

Generaal Eenensstraat, 31-29

Haachtsesteenweg, 408-406

AANVRAGEN VOOR STEDENBOUW- KUNDIGE VERGUNNING

Wijziging van de bestemming of gebruik van het ganse of gedeeltelijk vastgoed

- Louis Bertrandlaan, 86 (toegekend)
- Joseph Brandlaan, 48 (toegekend)
- Generaal Eenensstraat, 62 (lopende)

Bouw, heropbouw, verbouwing en/of plaatsing van een vaste installatie met tussenkoms van een architect

- Vleugelsstraat, 48 (toegekend)
- Henri Bergéstraat, 37-39 (toegekend)
- Joseph Brandstraat, 26-28 (lopende)
- Joseph Brandstraat, 91 (toegekend)
- Joseph Brandstraat, 102 (lopende)
- Hollestraat, 18 (lopende)
- Hollestraat, 20 (lopende)
- Hollestraat, 71 (toegekend)
- Hollestraat, 19-27 (lopende)
- Generaal Eenensstraat, 12 (toegekend)
- Generaal Eenensstraat, 24 (toegekend)
- Generaal Eenensstraat, 61-63 (lopende)
- Jerusalemstraat, 47 (lopende)
- Jerusalemstraat, 52-58 (toegekend)
- Alfred Verwéestraat, 24 (lopende)

Verbouwing of renovatie met wijziging van volume

- Henri Bergéstraat, 13 (toegekend)
- Henri Bergéstraat, 77 (toegekend)
- Joseph Brandstraat, 62 (toegekend)
- Hollestraat, 6 (toegekend)
- Generaal Eenensstraat, 19 (lopende)
- Goossenstraat, 3 (toegekend)
- Goossensstraat, 10 (toegekend)
- Goossensstraat, 17-21 (toegekend)
- Haachtsesteenweg, 416 (lopende)
- Hermanstraat, 6 (toegekend)
- Jenatzystaat, 5 (toegekend)

- Jenatzystaat, 14 (toegekend)
- Jenatzystaat, 21 (lopende)
- Jerusalemstraat, 28-32 (toegekend)
- Jerusalemstraat, 60 (lopende)
- Ernest Laudestraat, 33 (toegekend)
- Ernest Laudestraat, 43 (toegekend)
- Metsysstraat, 29 (toegekend)
- Voglerstraat, 12 (toegekend)

Verbouwing of renovatie zonder wijzi- ging van volume

- Henri Bergéstraat, 84 (toegekend)
- Henri Bergéstraat, 90 (toegekend)
- Louis Bertrandlaan, 46 (toegekend)
- Louis Bertrandlaan, 68 (toegekend)
- Generaal Eenensstraat, 3 (toegekend)
- Generaal Eenensstraat, 10 (toegekend)
- Generaal Eenensstraat, 17 (toegekend)
- Generaal Eenensstraat, 36 (toegekend)
- Haachtsesteenweg, 310 (toegekend)
- Haachtsesteenweg, 464 (toegekend)
- Jenatzystaat, 9 (toegekend)
- Metsysstraat, 10 (lopende)
- Teniersstraat, 4 (toegekend)

Plaatsen van een reclamebord

- Jerusalemstraat, 18 (toegekend)

Vellen van bomen

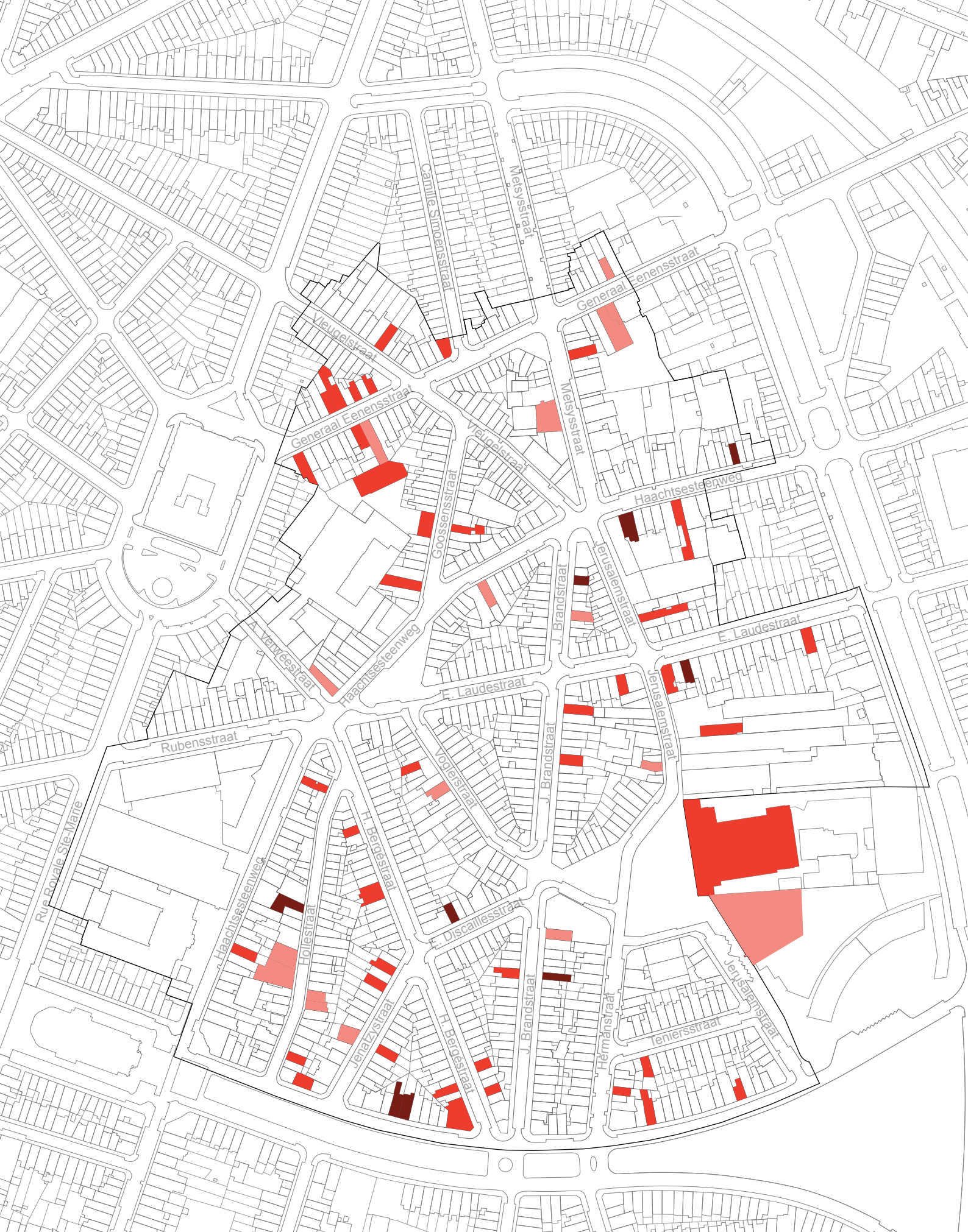
- Voglerstraat, 20 (lopende)

Wijziging van de bestemming zonder werken

- Generaal Eenensstraat, 20 (toegekend)

Plaatsen of wijziging van een telecom- communicatie-installatie

- Louis Bertrandlaan, 16 (toegekend)

1.4d

Stedenbouwkundige Vergunningen

Bron: stedenbouw.irisnet.be

GEBOUWEN TE KOOP / TE HUUR

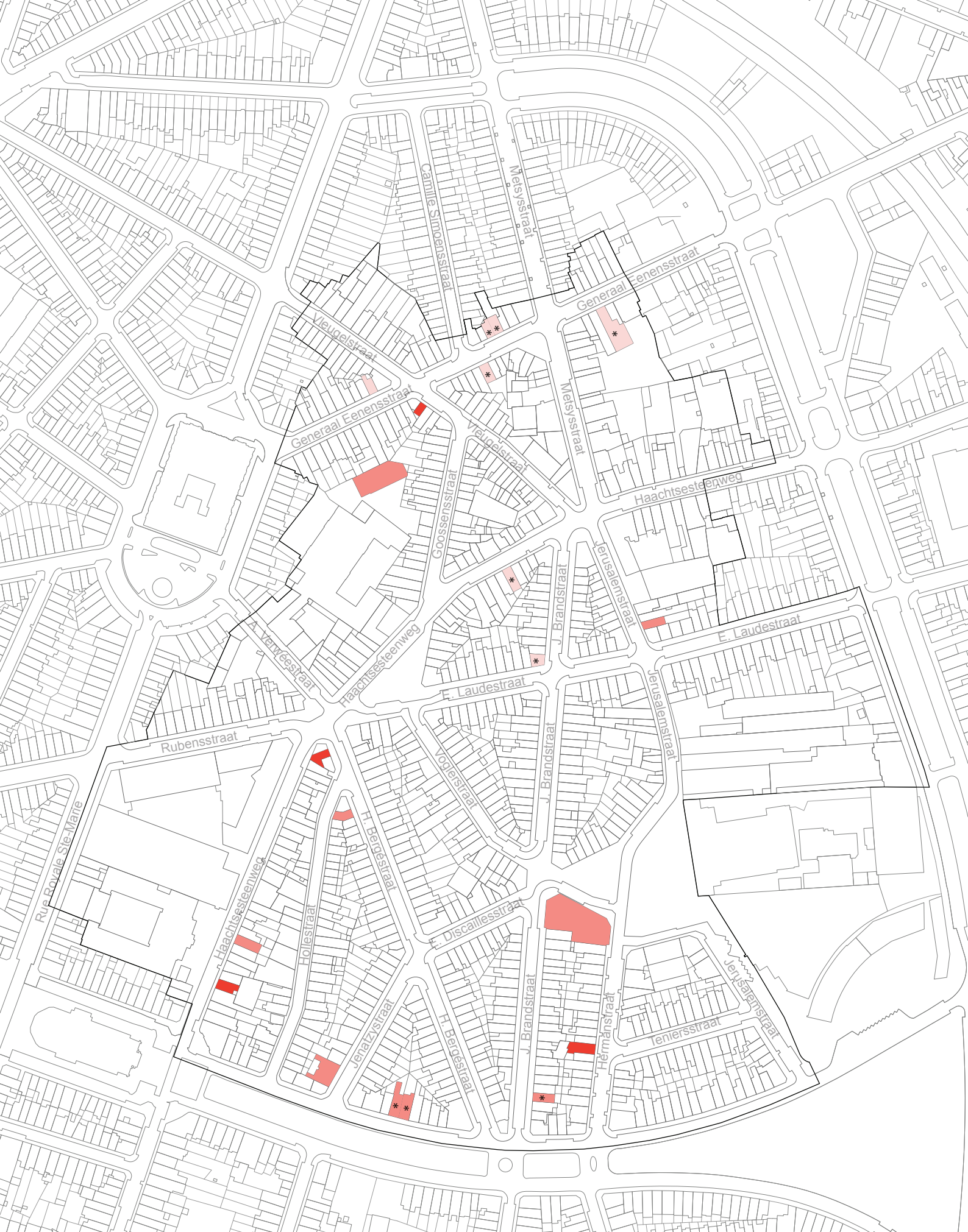
Huizen te koop

Appartementen te koop

Appartementen te huur

Handelszaken te koop

Handelszaken te huur

- Woning
- Appartement
- Handelszaak
- Te huur

1.4e Gebouwen te koop/huur

Bron: Immoweb, Immo.vlan
opmeting in situ

0 10 50 100 m

BOUWLIJN

Verskillende fenomenen in de wijk geven een imago van structuurloze bouwlijn.

Blinde muren

Gaten in de bouwlijn

Hoeken en hoekpercelen:

Deze plaatsen zullen een middel zijn om het bouwkader te harmoniseren en bepaalde zones, heden bronnen van overlast en spanningen (sluikstort, chaotische parkeren, ...), te kalmeren;

Deze plaatsen zullen toelaten om nieuwe aangepaste woningen en aanpalende functies te creëren ten bate van de wijk.

School "les griottes" - Haachtsesteenweg

Athénée Verwée - Poggeplein

Tramstelplaats MIVB - Haachtsesteenweg
BLINDE MUREN

Colruyt - Jerusalemstraat

Candan - Jerusalemstraat

Jobhuis - Jerusalemstraat

Carrefour - Jerusalemstraat
GATEN IN HET BOUWFRONT

1.4.9. OPENBARE EIGENDOMMEN

Inventaris van de openbare eigendommen in het studiegebied van het duurzaam wijk-contract Pogge.

GEMEENTE-EIGENDOMMEN:

Domein van de gemeente Schaarbeek

- Goossensstraat (gebouw met sociale woningen)
- Jerusalemstraat, 6 (gebouw)
- Jerusalemstraat (terrein)
- Jerusalemstraat, 38-42 (weggetje)
- Jerusalemstraat, 99 (huis)
- Haachtsesteenweg, 450A (gebouw)
- Voglerstraat, 38 (ruimte Vogler)

Domein van de Schaarbeekse Haard

- Joseph Brandstraat, 18-20 (huis)
- Metsysstraat, 21-23 (gebouw)
- Generaal Eenensstraat, 41 (huis)
- Generaal Eenensstraat, 65-73 (gebouw)

GEWESTELIJKSE EIGENDOMMEN:

Grondregie van Brussel-Hoofdstad

- Haachtsesteenweg, 359-361 (handelszaak)
 - Haachtsesteenweg, 406 (huis)
- geïnterpreteerd leegstaand gebouw
- Voglerstraat, 1 (huis)

Openbare Maatschappij voor het Beheer van Schoolgebouwen.

- Haachtsesteenweg, 323 en Koninklijke Sint-Mariastraat, 168 (schoolgebouw)
- Verwéestraat, 8-14 (schoolgebouw)

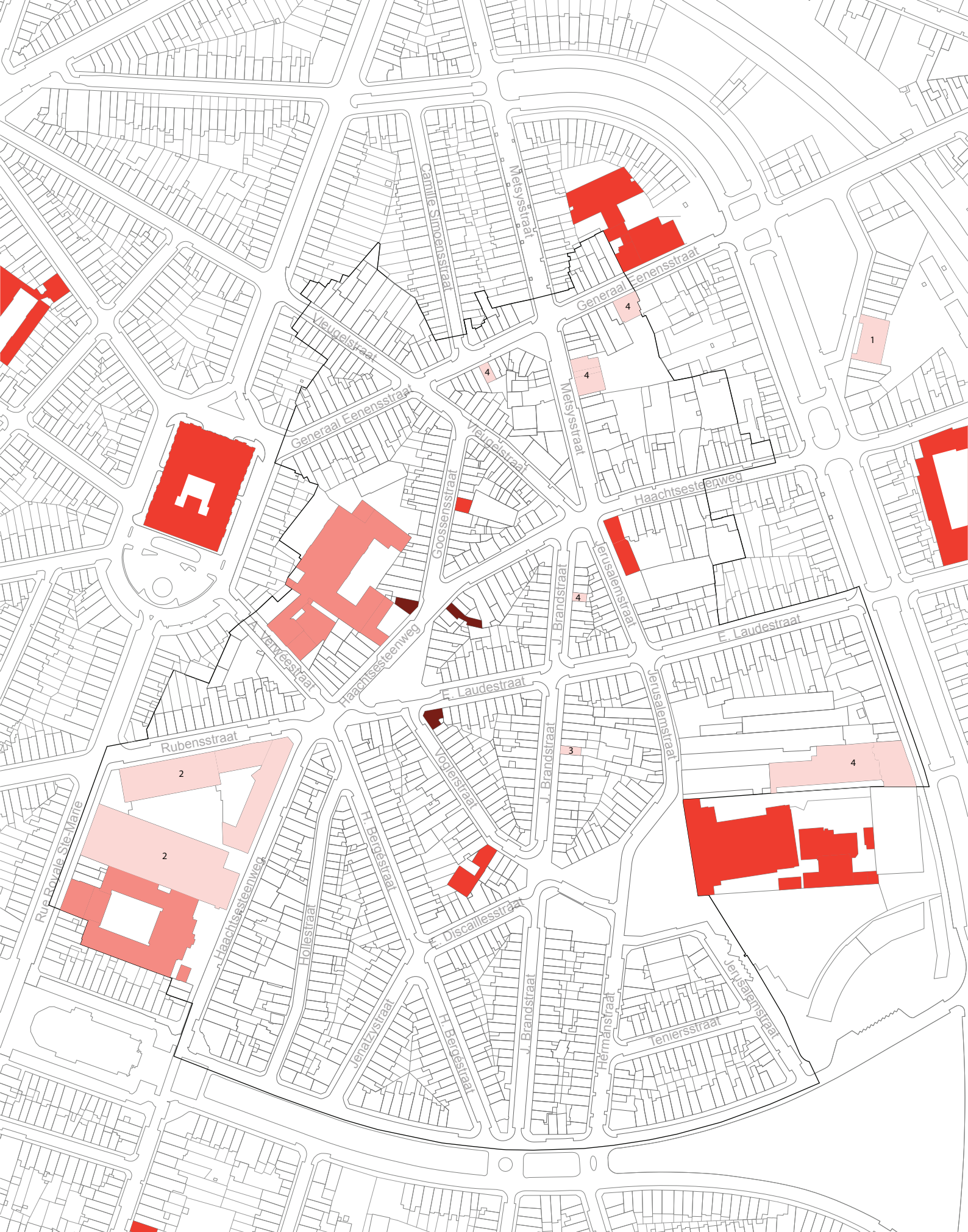
ANDERE OPENBARE EIGENDOMMEN:

OCMW (OPENBAAR CENTRUM VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN)

- Joseph Brandstraat, 60 (huis)

DOMEIN VAN DE MIVB

- Haachtsesteenweg, 327 en Koninklijke Sint-Mariastraat, 174A (opslagplaats)

- Brussels Gewest
 - Gemeente Schaerbeek
 - Franse Gemeenschap
 - andere :
- 1. Vlaamse Gemeenschap
 - 2. MVB
 - 3. OCMW
 - 4. Schaarbeekse Haard

1.4

Publieke eigendom

Bron: Gemeente Schaerbeek, opmeting

0 10 50 100 m

1.5. BODEMBEZETTING

1.5.1. PERCENTAGE BODEMBEZETTING

DICHT BEBOUWDE HUIZENBLOKKEN

Gewestelijk gemiddelde (Bron: monitoring):
26,31%

Colignon (Bron: monitoring):
62,88%

Perimeter van het DWC Pogge:
74,33%

De Poggewijk blijkt een erg dicht bebouwde wijk te zijn. De harten van de huizenblokken die hoofdzakelijk gebruikt worden als privé tuintjes, zijn erg klein. Het bezettingspercentage is er aanzienlijk hoger dan het gewestelijk gemiddelde (ongeveer 3 x meer). In deze dichtbevolkte stadscontext, lijkt het des te belangrijker om aan de wijkbewoners grote en verluchte openbare ruimten te bieden en ontmoetingsplaatsen in de stad (pleinen ...). Het lijkt eveneens primordiaal om voor de wijkbewoners beter verluchte harten van huizenblokken te openen die voor het publiek kunnen opengesteld worden (huizenblok MIVB, voorplein school ...).

Een groot aantal huizenblokken in de wijk lijkt eerder in kritische toestand:

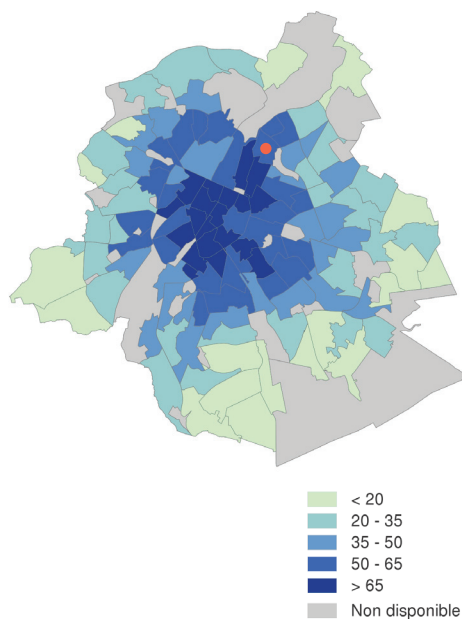
Hollestraat - Haachtsesteenweg 90%

Vleugelsstraat - Metsysstraat 90%

Metsysstraat - Goossensstraat 92%

Jerusalemstraat - J. Brandstraat 90%

J. Brandstraat - Hermanstraat 87%

1.5.2. BODEMBESTEMMING

In de perimeter van het duurzaam wijkcontract Pogge is het merendeel van de huizenblokken hoofdzakelijk voorbehouden voor huisvesting.

Vier zones met uitrustingen voor collectief nut of openbare diensten strekken zich uit langsheen de Haachtsesteenweg, een eerste omvat de basisschool en de remise MIVB, de tweede is voor het atheneum Verwée.

In de Generaal Eenensstraat omvat een zone de technische school Frans Fisher. De laatste zone ligt aan de rand van het Houffalizeplein en omvat het zwembad Neptunium.

Ten oosten van de Jerusalemstraat geeft de kaart met de bodembestemming de gemengde zones aan. Deze huizenblokken omvatten belangrijke handelszaken (Carrefour, Candan, Aldi, Colruyt).

Een groot deel van het studiegebied lijkt gebieden van culturele, historische, esthetische waarde of voor stadsverfraaiing (GCHEWS). Enkel de huizenblokken van de Jerusalemstraat en het Houffalizeplein maken geen deel uit van deze zone.

De kaart van de bodembestemming preciseerd geen enkele handelskern als buitenrand, de dichtstbij gelegen handelskernen bevinden zich op de rand van de Berenkuil. De Haachtsesteenweg doorkruist de site, hij is een belangrijke structurerende as zoals de Louis Bertrandlaan, de Voltairelaan en de Koninklijke Sint-Mariastraat, die de studiezone van het wijkcontract begrenzen.

Woongebieden

- Woongebieden met residentieel karakter
- Woongebieden

Gemengde gebieden

- Gemengde gebieden
- Sterk gemengde gebieden

Andere activiteitengebieden

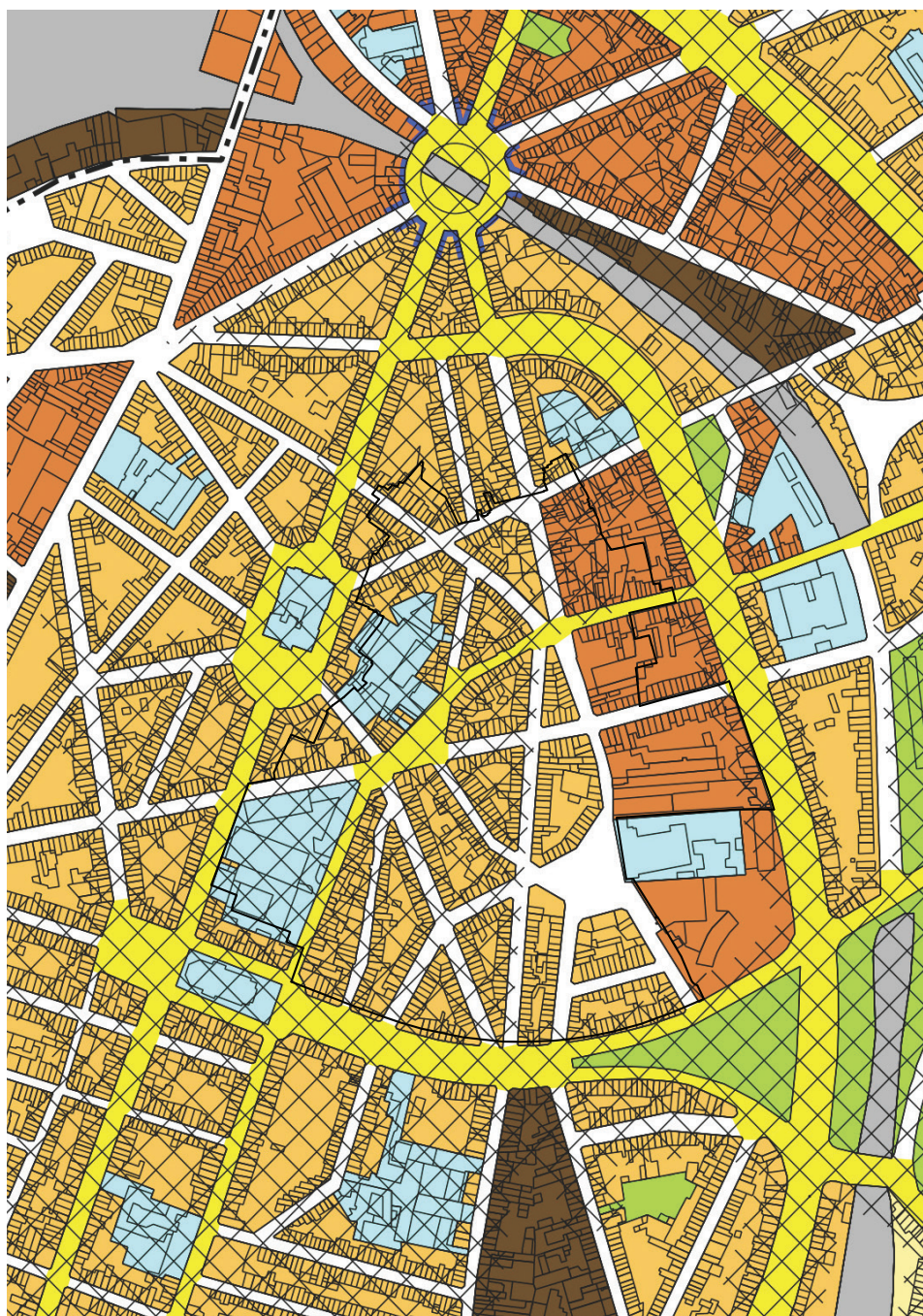
- Administratiegebieden
- Gebieden van collectief belang of van openbare diensten
- Spoorweggebieden

Groengebieden

- Parkgebieden

Aanvullende voorschriften

- Gebieden van culturele, historische of esthetische waarde of voor stadsverfraaiing
- Linten van handelskern
- Structurerende ruimten

Bestemmingsplan (bron: GBP stedenbouw.irisnet.be)

EEN RESIDENTIËLE WIJK

Een residentiële wijk in het centrum met belangrijke uitrustingen in het westen en gemengde handelszaken- uitrustingen in het oosten

De huizenblokken begrepen in het studiegebied zijn hoofdzakelijk bedoeld voor huisvesting. Zoals eerder uitgelegd, bevinden wij ons in het hart van de residentiële wijk. De grote wijkuitrustingen zijn hoofdzakelijk te vinden langs de Haachtsesteenweg:

- De basisschool "Les Griottes" gelegen tussen Koninklijke Sint-Mariastraat en de Haachtsesteenweg;
- Het Koninklijk Atheneum Alfred Verwée gelegen tussen de Alfred Verwéestraat en de Haachtsesteenweg;
- De basisschool Mariaschool Rubensstraat
- De remise MIVB

Langs de Jerusalemstraat vindt men de grote handelszaken, Carrefour, Colruyt, Aldi, Candan, evenals de belangrijke uitrustingen zoals het zwembad Neptunium en het Plaatselijk Steunpunt van Schaarbeek (Mission Locale). Behalve in die straat zijn de handelszaken tamelijk verspreid over de wijk en liggen meestal op de benedenverdieping. Men vindt hen toch hoofdzakelijk langsheen de Haachtsesteenweg, vooral rond het Poggeplein en in de Generaal Eenensstraat.

- Woning
- Uitrusting
- Handelszaak
- Kantoor
- Atelier, opslag
- Industrie
- Commerciële gelijkvloers

1.5b Bestemmingen [Stand van zaken]

Bron: GBP, update in situ

1.6. LEEFOMGEVING

1.6.1. OPENBARE RUIMTEN

In de onmiddellijke nabijheid van de perimeter van het duurzaam wijkcontract Pogge kunnen wij een geheel van structurerende openbare ruimten onderscheiden. Het Josaphatpark, het Colignon- en Lehonplein, de Louis Bertrand- en Voltairelaan.

De openbare ruimten in de perimeter kunnen onderscheiden worden in drie typologieën. Enerzijds het Pogge- en Houffalizeplein die als polariserende plaatsen dienen in de wijk. Anderzijds het wegenstelsel dat in het dichte stadsleefmilieu zonder tuinen en parken de dagelijkse openbare ruimte vormt. Een derde categorie betreft de open ruimten die grenzen aan de openbare programma's (scholen, Plaatselijk Steunpunt) en die niet als openbare ruimte kunnen bestempeld worden.

TE ACTIVEREN PLAATSEN

Het Poggeplein vormt een verbreding van de Haachtsesteenweg op de kruising met de Rubens-, Henri Bergé-, Vogler- en Ernest Laudestraat. Het is driehoekig en heeft in het centrum een plantendekking en een opmerkelijke plataan.

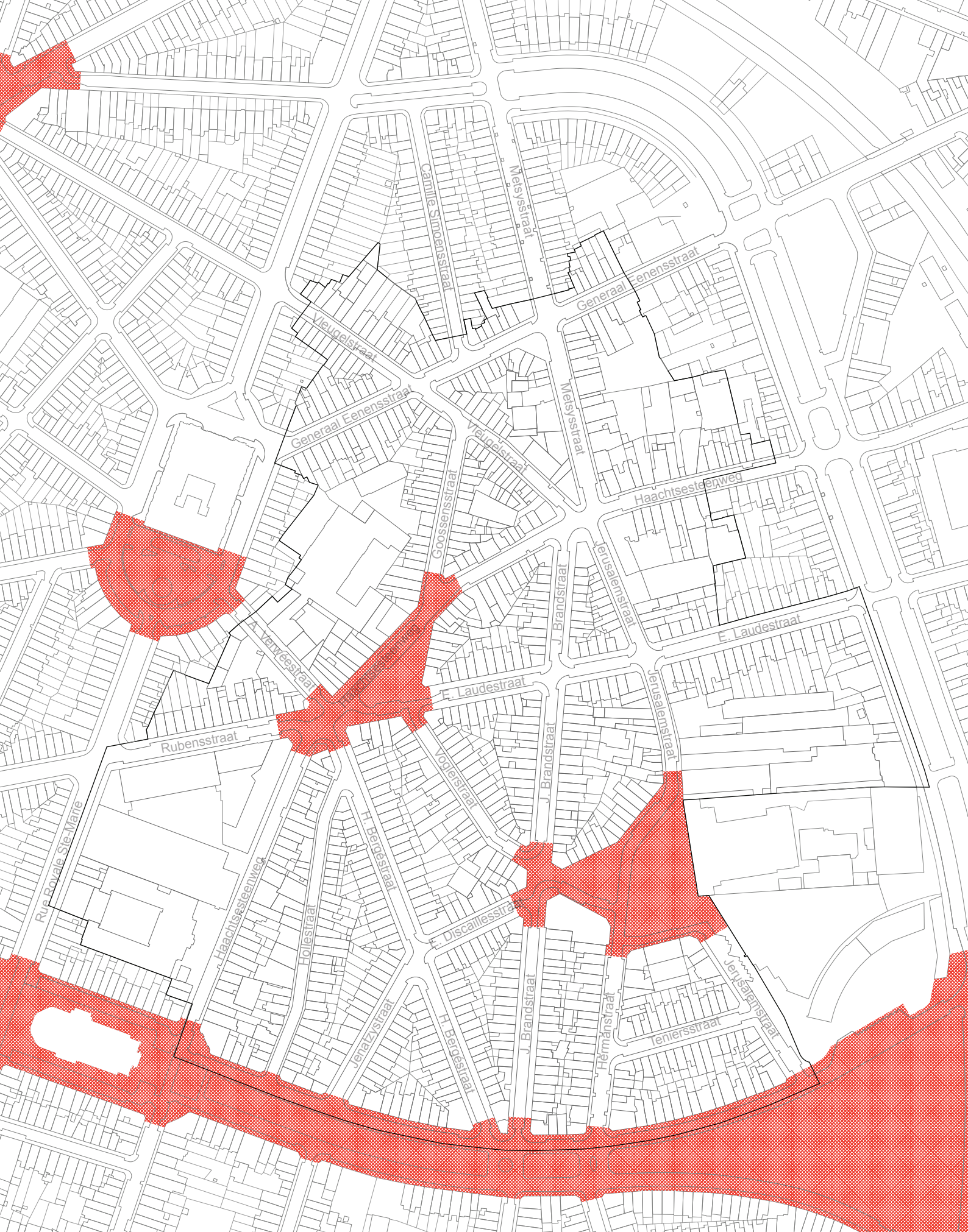
Het Poggeplein heeft heden niet echt het statuut van openbaar plein. Het is een uitwas van de Haachtsesteenweg, onder gewestelijk beheer. Haar strategische positie in de nabijheid van mobiliteitsassen (tram op de Haachtsesteenweg, metro Colignonplein), schooluitrustingen en de remise van de MIVB, in een dichte wijk zonder groene ruimten, is een gunstige voorwaarde voor het vormen van een belangrijke openbare ruimte in de wijk.

De aanwezigheid van talrijke commerciële benedenverdiepingen, een opmerkelijke boom, en een monument voor Emmanuel Hiel getuigt dat deze ruimte reeds gedeeltelijk is samengesteld als een plein.

Heden maken haar driehoekige vorm en haar helling dat zij niet gemakkelijk gezien wordt als een ruimte voor een plein maar eerder als een uitwas van het wegennet, overbelast door visuele begrenzingen en ruimtelijke beperkingen. De aanwezigheid van glasbollen gaat gepaard met het deponderen van vuilnis, de centrale middenberm stuurt de gebruikers naar de uitkanten van het plein die bezet zijn door wildparkeren. Daar deze ruimte niet kon genieten van een herinrichting tijdens het vorig wijkcontract krijgt zij nu een voorrangsbehandeling.

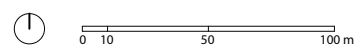
Het Houffalizeplein van haar kant, werd volledig heringericht in het kader van het duurzaam wijkcontract Jerusalem. Het is de openbare ruimte met de grootste oppervlakte in de wijk, in de nabijheid van het Josaphatpark. De verkeersdrukte in de Jerusalemstraat dreigt de gecreëerde eenheidsruimte in twee onderscheiden delen te splitsen.

In het verlengde van de Voglerstraat, op de kruising met de Joseph Brandstraat biedt een eerste deel van het plein dat groener is en voorzien van banken, interessante onthaalvoorwaarden. Het andere deel van het plein, dat aanleunt tegen het zwembad Neptunium, is gericht naar het westen en is gunstig voor de bezetting van de ruimte vanaf het midden van de namiddag. Paradoxaal genoeg lijdt dit deel van het Houffalizeplein heden aan een gebrek aan activering. De sterke mineralisatie van de ruimte en het gebrek aan spelinfrastructuur worden door de bewoners aangehaald als inzetten die moeten worden behandeld om de gezelligheid en de toe-eigening van de ruimte te bevorderen.

- Colignonplein
- Poggeplein
- Houffalizeplein
- Lehon Sint-Servaasplein
- Louis Bertrand-laan

1.6 Belangrijkste openbare ruimten

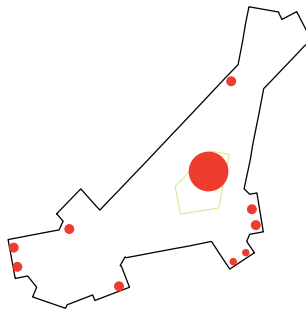
Poggeplein

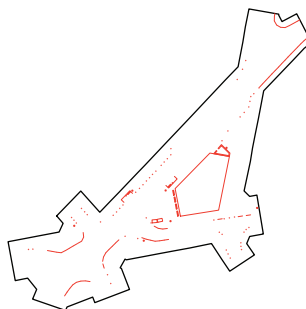
Straat

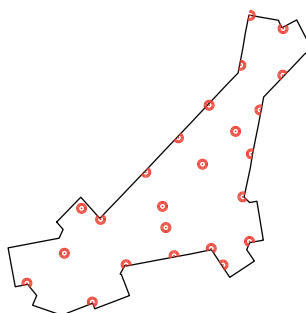
Bomen

Meubilair

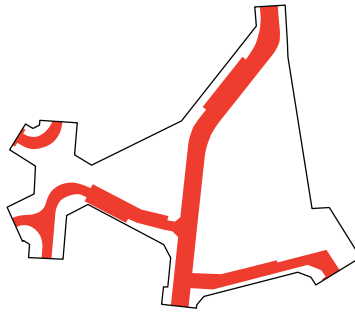
Verlichting

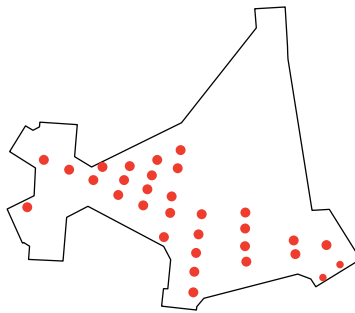
Houffalizeplein

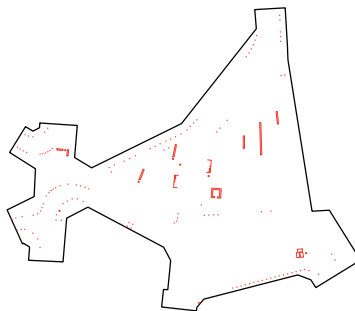
Straat

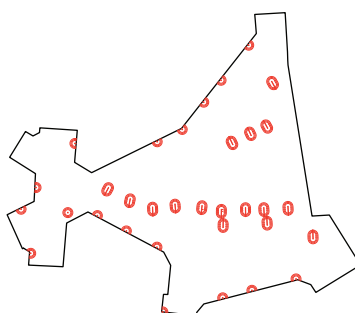
Bomen

Meubilair

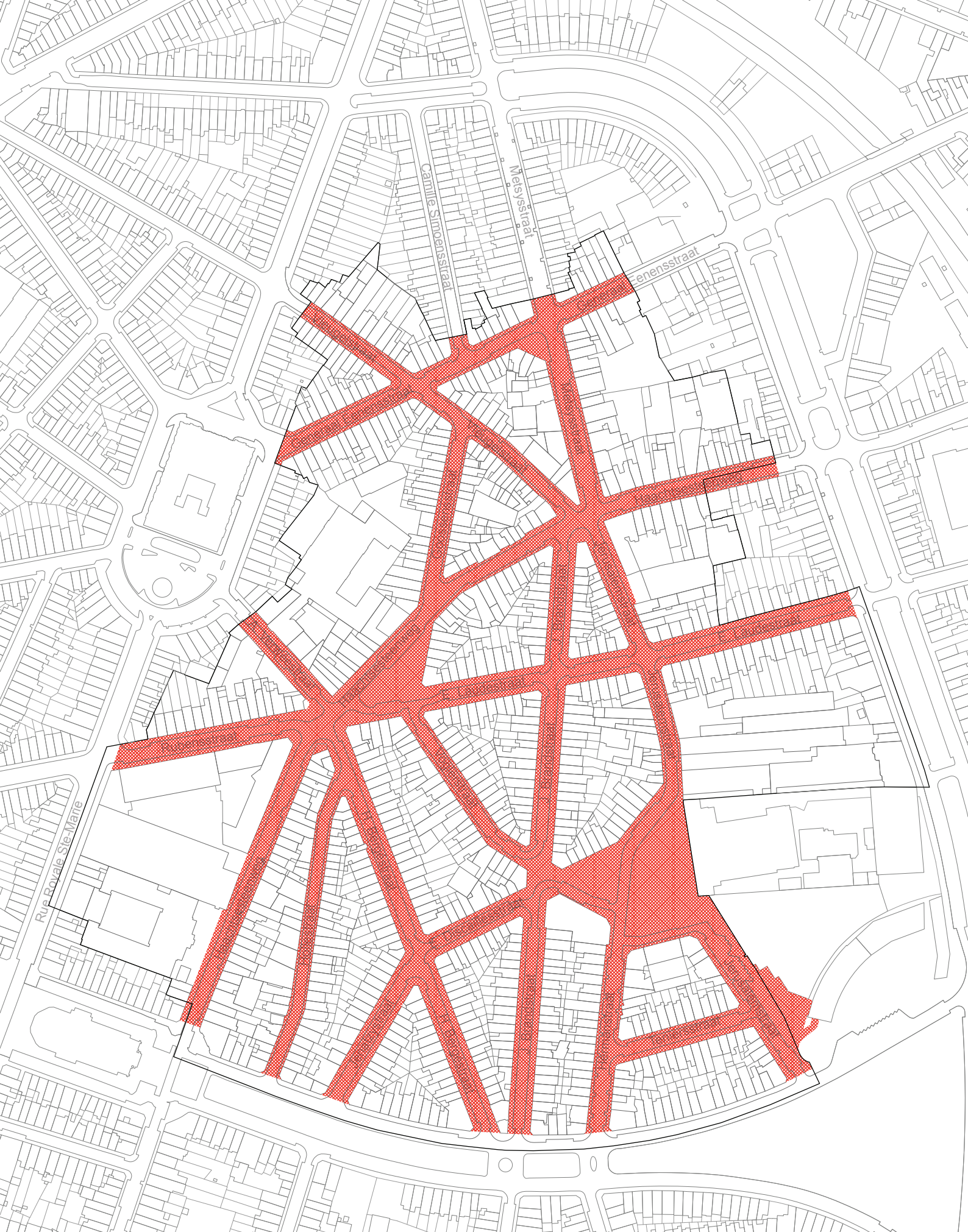
Verlichting

TÉ SMALLE EN OVERVOLLE STRATEN

De openbare ruimte bestaat hoofdzakelijk uit wegen waarvan de bekleding in het algemeen bevredigend is. Toch is de voetgangersruimte beperkt en onderbroken en de afmetingen van de voetpaden in het studiegebied zijn eerder klein. Een groot aantal voetpaden in de wijk zijn smaller dan 2 m.

Het comfortniveau voor de gebruikers wordt bereikt wanneer de voetpaden worden verbreed, meer bepaald ter hoogte van de hoeken van de huizenblokken. De problematiek is bijzonder belangrijk gezien de aanwezigheid van talrijke scholen en de toename van de jonge bevolking in de wijk. Wij bemerken in de opmetingen in situ dat de voetpaden volledig bezet worden bij het einde van de lessen. De beveiliging van deze uitgangen heeft geleid tot het plaatsen van hekken op de openbare ruimte. In het algemeen worden de verplaatsingen van voetgangers, PBM en kinderwagens gehinderd door stroken té smalle voetpaden met daarbij nog de aanwezigheid van ongecoördineerd signalisatiemeubilair.

1.6 Wegenis

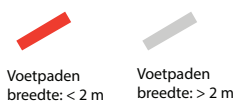
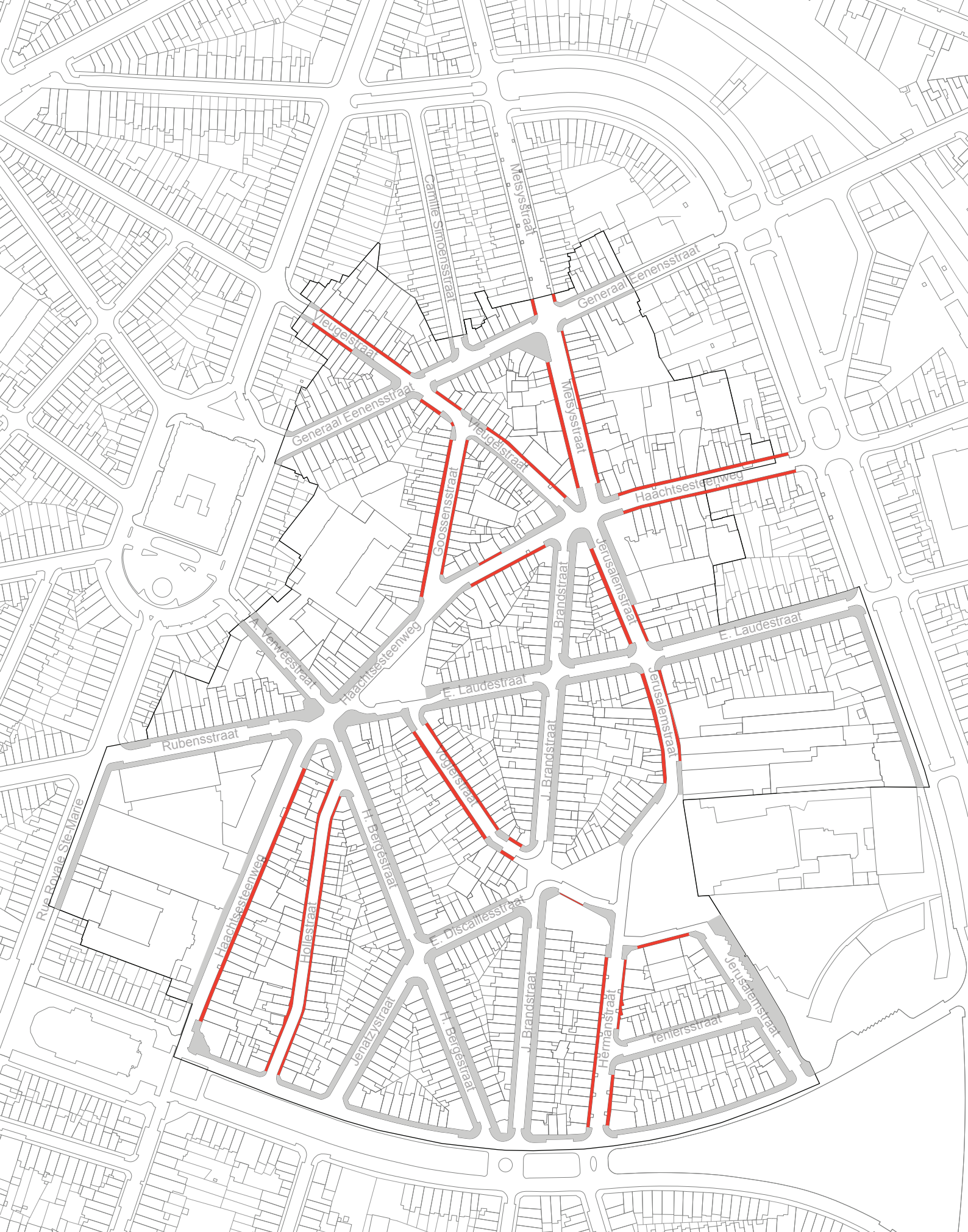
0 10 50 100m

Moeilijke passages met kinderwagens

Smal voetpad Haachtsesteenweg + tredes op het openbaar domein

1.6 Voetpaden

Bron: opmeting in situ

0 10 50 100 m

Uitstalling op het voetpad in de straten

Hinderlijke signalisatie op de openbare ruimte

Smal voetpad + tijdelijke signalisatie

Uitgang van het Atheneum royal Alfred Verwée

OPEN RUIMTEN MET EEN OPENBAAR POTENTIËEL

Naast pleinen en straten wordt een derde ruimtetyperologie geïdentificeerd in het kader van het duurzaam wijkcontract Pogge. In de omgeving van de scholen en het plaatselijk steunpunt, vormen de open niet-gekwalficeerde ruimten gelegenheden om de openbare ruimte van de straat uit te breiden, speelzones of tuinen te creëren. Vooral ter hoogte van de scholen kan de creatie van een “voorplein” of onthaaltuinen worden overwogen. Het gaat hier om de mogelijkheid voor het visueel verwijderen van de openbare ruimte van de straat, en misschien om na te denken over de problematiek van de beveiliging van de school.

Ruimte

1.6

Open ruimtes met
publiek potentieel

Bron: opmeting in situ

0 10 50 100 m

EEN ONBESTAAND GROEN-BLAUW NETWERK

Groen netwerk

Geen enkele tuin of openbaar park werd geïdentificeerd in de perimeter van het duurzaam wijkcontract Pogge. Het geheel van groene ruimten bedraagt minder dan 6% van de totale oppervlakte van de gemeente, wat aanzienlijk lager is dan het gewestelijk gemiddelde (ongeveer 25%).

Het groene netwerk van de wijk bestaat uit het stelsel van de L Bertand- en Voltairelaan en het Josaphatpark. Ditzelfde netwerk is hernomen in het kader van het gewestelijke groene netwerk.

Leefmilieu Brussel heeft een groen netwerk bepaald op schaal van het gewestelijk grondgebied. De idee van een groen netwerk is het creëren van groene ruimten daar waar er een gebrek aan is, en daarna alle bestaande groene ruimten op een zo gezellig mogelijke manier te verbinden.

Het Josaphatpark heeft een centrale plaats binnen het gewestelijk groene netwerk. Inderdaad, de in Schaarbeek bepaalde vier groene verbindingen, verbinden het Josaphatpark met andere gewestelijke of gemeentelijke groene ruimten of met andere elementen van ecologische verbindingen:

- een verbinding is Latinis/Gilisquet die de groene wandeling vervoegt in Evere;
- een noordelijke verbinding noord Lambert/Riga/Huart Hamoir/Walkiers die ook de groene wandeling vervoegt;
- een westelijke verbinding Bertrand/Lehon/Liedts/ Gaucheretpark die het Noordstation vervoegt;
- een zuidelijke verbinding Deschanel naar

het Eeuwfeestenpark en naar het Kruidtuinpark.

Schaarbeek heeft één enkele belangrijke groene ruimte: het Josaphatpark. Het park beschikt over een relatief centrale plaats binnen het gemeentelijk grondgebied en omvat tamelijk afwisselende ruimten: speel- en sportpleinen (voetbal, tennis en petanque), grote gazons voor boogschieten en stadslandschapspark van begin XX-ste eeuw (vijvers, bloemperken, muziekiosk, sierbomen, wijngaard en rotstuin).

Bovendien herneemt agenda 21 van Schaarbeek het project van Beliris betreffende de herinrichting van de Koninklijke Sint-Mariastraat als beplante as.

Blauw netwerk, regennetwerk

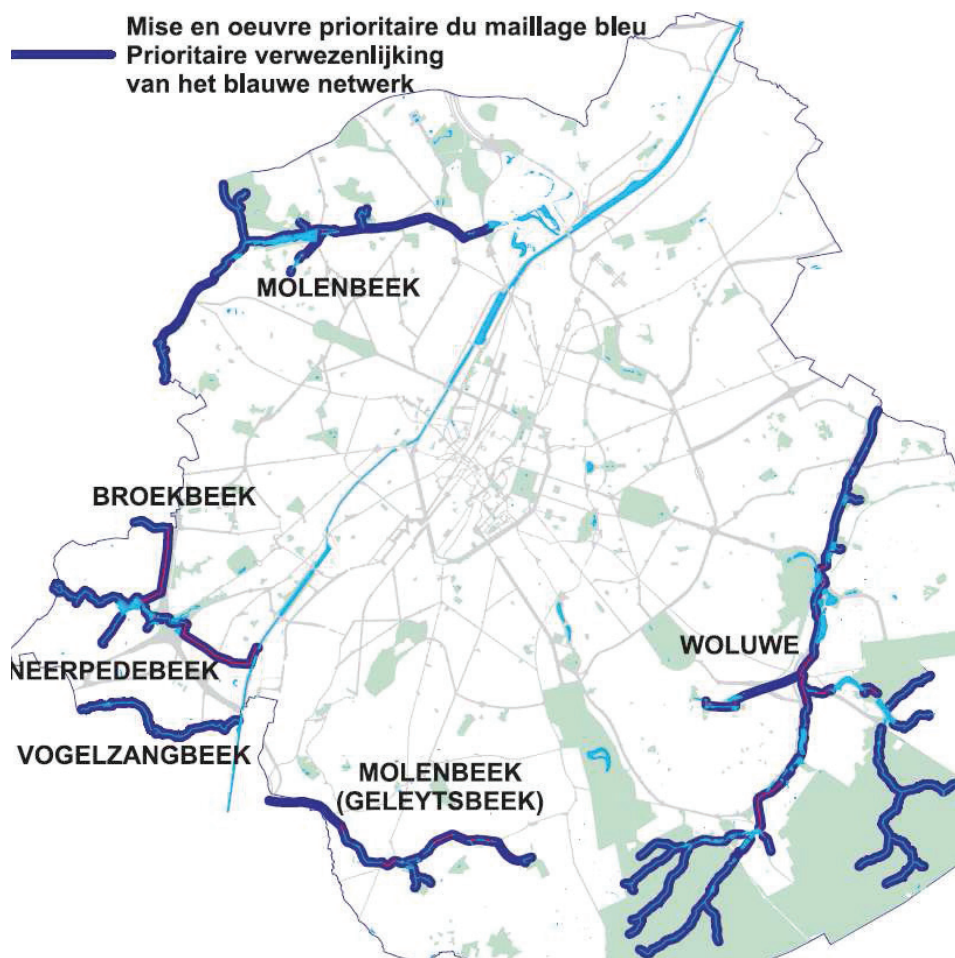
Hoewel het gelegen is in de vallei van de Maalbeek, voorziet geen enkele gewestelijke studie een interventieruimte in de perimeter van het duurzaam wijkcontract Pogge.

De inzet van het regenwaterbeheer past, daarentegen, wel in de doelstellingen van de agenda 21 van de gemeente. De agenda 21 preciseert echter geen oriëntatie-as voor de behandeling van de openbare ruimten, in tegendeel van wat kan ontwikkeld worden op het vlak van andere stroombekkens in Brussel: “in het algemeen zijn het rioleringsnetwerk en de collectoren op het gemeentelijk grondgebied relatief oud (...). Heden wordt het regenwater dat wordt opgevangen in de straten, van de daken en andere ondoordringbare oppervlakten, in het rioleringsnetwerk gestort. Deze historische praktijk van “alles in de riolen” veroorzaakt verschillende problemen:

- de grote hoeveelheden water die bij hevige regenval in de riolen worden gestort, verzadigen de opvangnetwerken voor afvalwater en veroorzaken tijdelijke overstromingen van de riolen en collectoren;
- de verdunning van polluerende stoffen die aanwezig zijn in het afvalwater maken de behandeling ervan moeilijker en duurder. (...) Het blauwe netwerk is erg beperkt op het gemeentelijk grondgebied: de Zenne en de Maalbeek werden overwelfd. Enkel de vijvers (kunstvijvers) van het Josaphatpark maken er deel van uit. Gezien de dichtheid van de bebouwing, is het opengooien van de oude overwelfde waterlopen uitgesloten, met uitzondering van sommige stukken van de oude Zennebedding langs de gemeentelijke grenzen met Brussel-Stad in

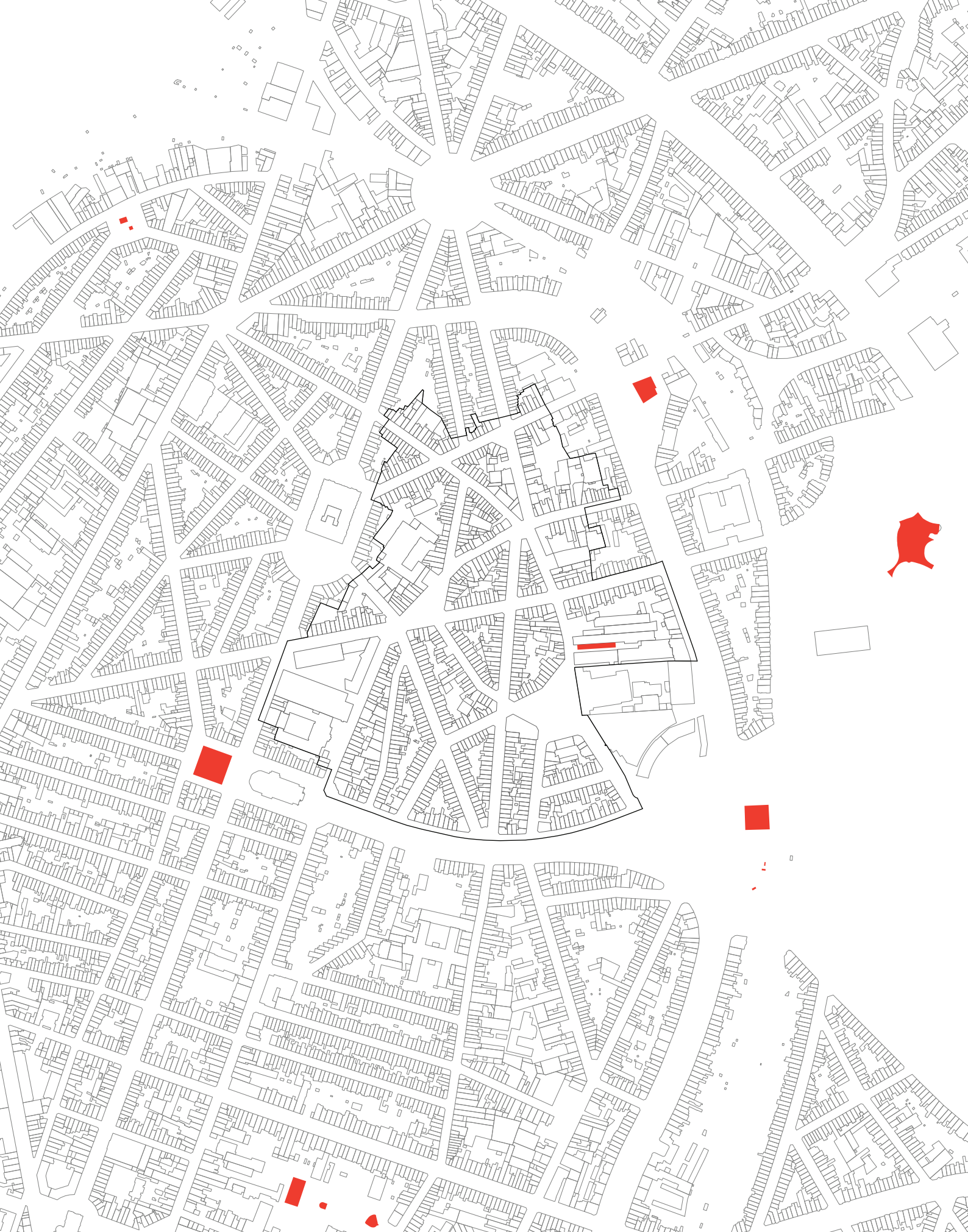
de wijk Gaucheret en die zijn opgenomen in de groene zone van het gewestelijk bodembestemmingsplan.”

Bron Agenda 21, Duurzaam gemeentelijk ontwikkelingsplan p31-33

Een quasi onbestaand speelnetwerk

In de nabijheid van de perimeter vinden wij de voornaamste speelterreinen in het Josaphatpark en op het Lehonplein. Er is een poging tot het creëren van een speelterrein binnen de perimeter, ter hoogte van het plaatselijk steunpunt, maar dit blijkt niet te voldoen aan de behoeften die de bewoners hebben geuit.

1.6 Speelterreinen

Bron: opmeting

1 enkel "speelterrein" in de perimeter

Geïmproviseerd "speelterrein" op het Houffalizeplein

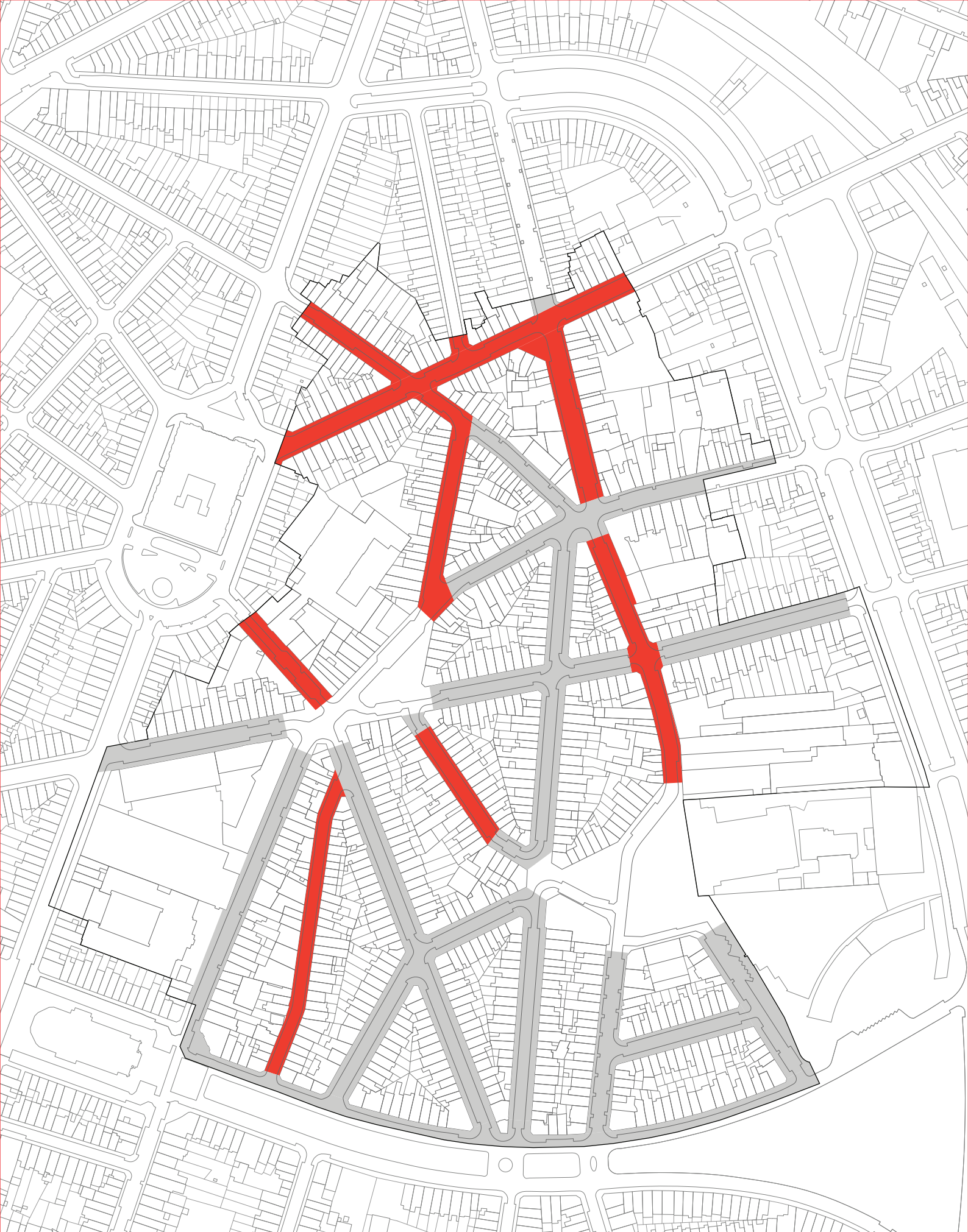
Lehonplein

Lehonplein, een plein dat opleeft met weinig uitrusting

Onderbroken beplantingen

Er werden tussenkomsten op de stedelijke beplantingen uitgevoerd in het kader van het wijkcontract Jerusalem. Zij betroffen hoofdzakelijk het lineair beplanten van de wegen, vooral in het zuidelijk deel van de perimeter. De werkwijze voor het beplanten van deze wegen van beperkte afmetingen, was het asymmetrisch verbreden van de bestaande voetpaden om het aanbrengen van boomkuilen toe te laten. Het resultaat is overtuigend, men moet zich afvragen of dit niet voor herhaling vatbaar is. Inderdaad, de straten die heden zijn ingeschreven in de studieperimeter vertonen voor het merendeel onderbroken beplantingen die ongelijksoortige opeenvolgingen bepalen en dus wisselend kwalitatief zijn.

Straat zonder
beplanting

Straat met
beplanting

1.6 Beplantingen

Bron: opmeting in situ

0 10 50 100 m

Houffalizeplein

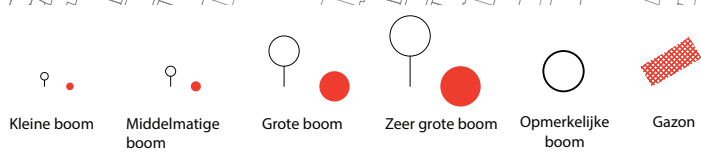
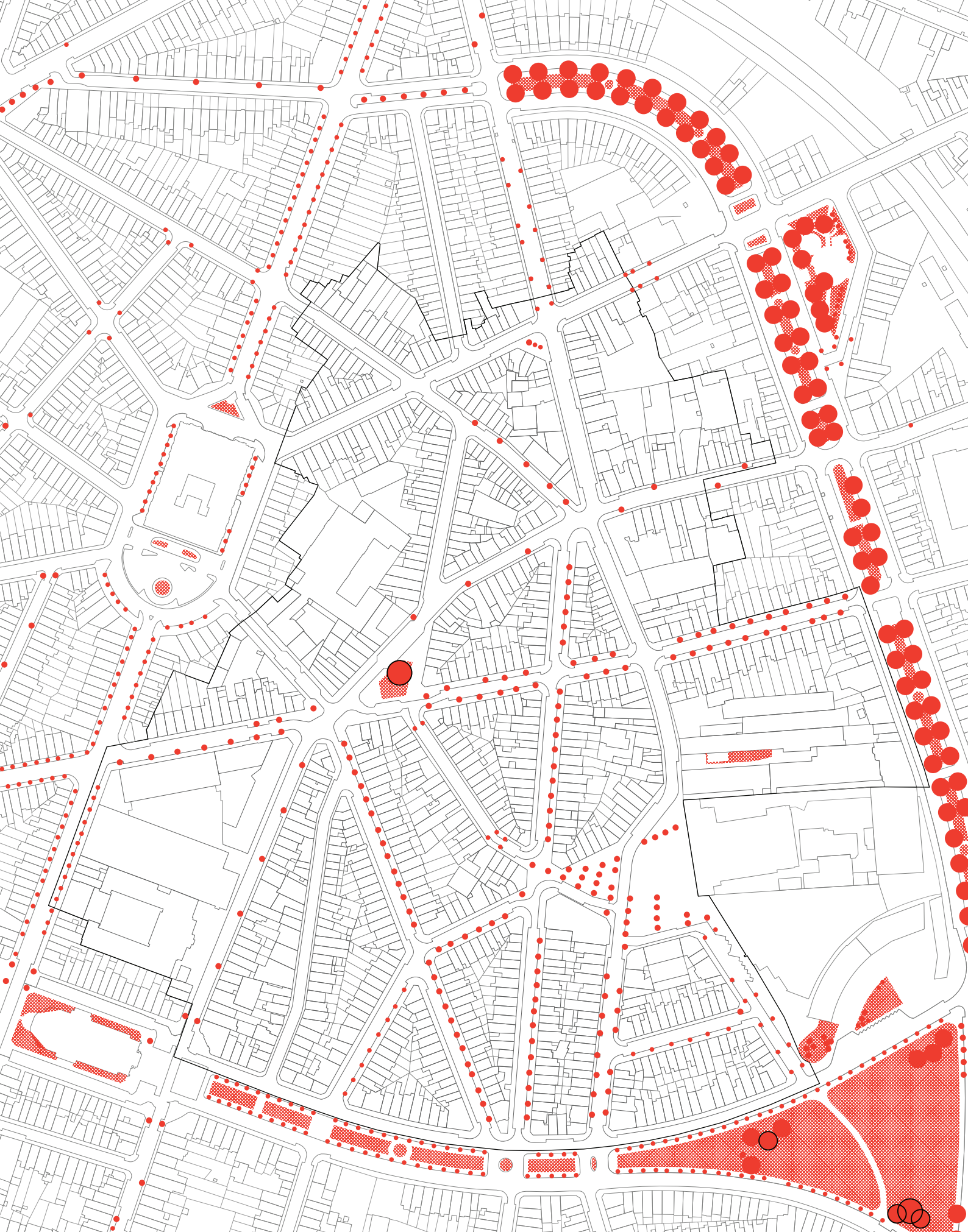
Haachtsesteenweg

Voltairelaan

Koninklijke Sint-Mariastraat

1.6 Groene ruimten

Bron: opmeting

0 10 50 100 m

Illegaal storten aan de voeten van de bomen

Illegaal storten tegen stadsmeubilair

1.6.2. BINNENKANTEN HUIZENBLOKKEN

WEINIG BINNENKANTEN VAN HUIZENBLOKKEN VAN GOEDE KWALITEIT

De huizenblokken ingeschreven in de studieperimeter zijn erg dicht bebouwd. Dit verklaart dat erg weinig binnenkanten van huizenblokken van goede kwaliteit zijn. Nochtans worden bepaalde huizenblokken onder de minder dicht bebouwde huizenblokken niet genoteerd als zijnde van goede kwaliteit. Deze huizenblokken kunnen dus verbeterd worden door, meer bepaald, een actie rond hun beplanting. De opening van deze harten van huizenblokken zou in bepaalde gevallen een bijkomend groen punt kunnen vormen in de wijk, deze werklĳn moet zeker onderzocht worden.

1.6.3. ERFGOED

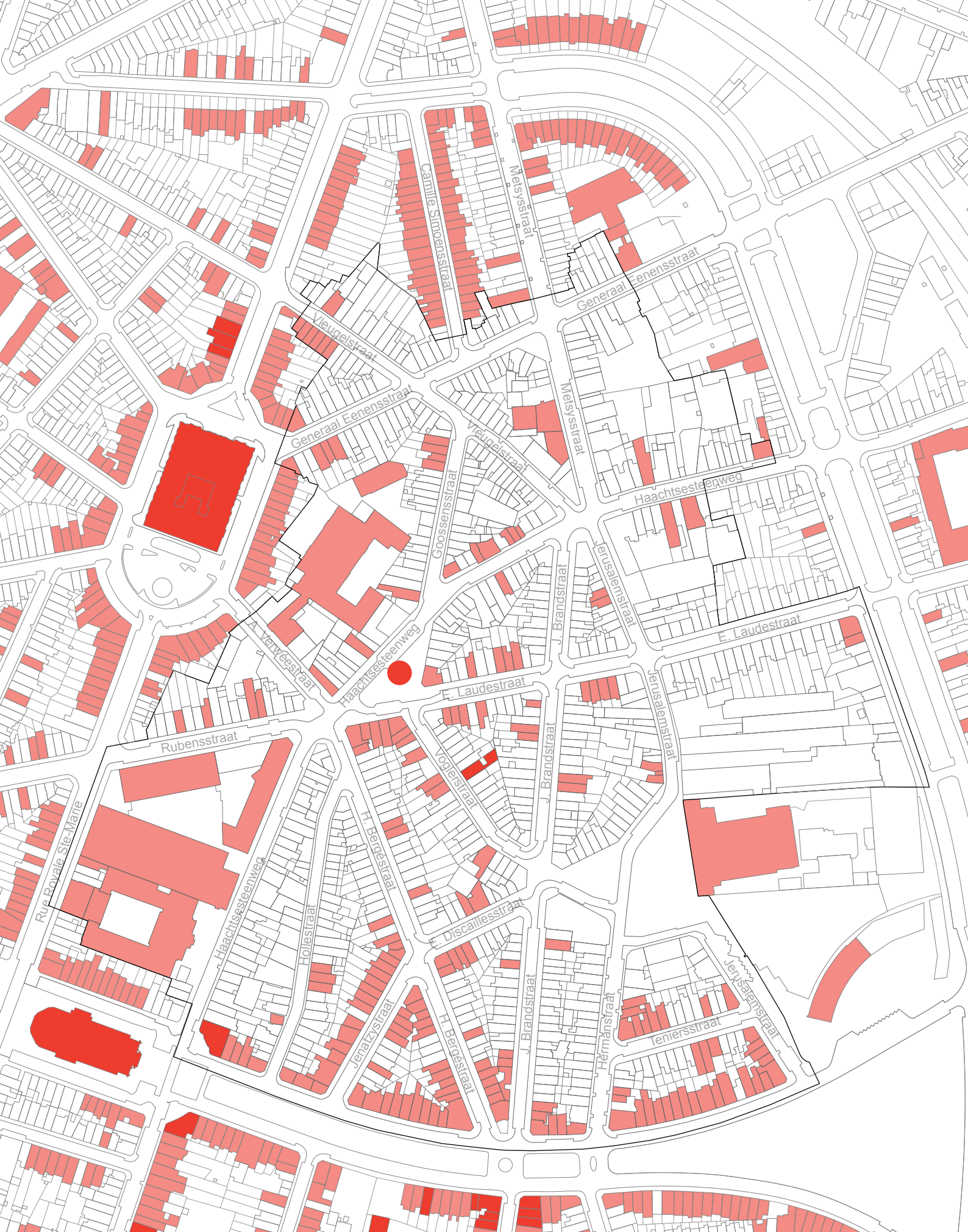
VEEL NIET-GEKLASSEERD ERFGOED

De wijk begrepen in de studiezone is één van de oudste wijken van Brussel. Het erfgoed is er erg belangrijk en in het kader van interviews merken wij een sterk gevoel van behoren aan de wijk, dat uitermate verbonden is met dit erfgoed.

Vreemd genoeg zijn slechts weinig gebouwen in de perimeter van het studiegebied geklasseerd of beschermd. Men vindt enkel een huis op de hoek van de Haachtsesteenweg en de Louis Bertrandlaan, evenals een gebouw dat de persoonlijke woning en het atelier van de kunstenaar Alfred Ruytinx omvatte. Buiten de perimeter van het studiegebied, zijn het gemeentehuis van Schaarbeek, het gebouw van de basisschool in de Josaphatstraat en de Sint-Servaaskerk de voornaamste beschermde gebouwen.

In het hart van de perimeter zijn nochtans verschillende niet-geklasseerde gebouwen belangrijke kenmerken voor de wijk. De bewoners zijn erg gehecht aan deze symbolen die aan de wijk deze sterke identiteit verlenen. Dit is natuurlijk het geval voor de oude remise van de MIVB, het café “des trois rois” en het gemeentelijk zwembad Neptunium dat pal op het Houffalizeplein staat.

In het hart van het Poggeplein maakt de opmerkelijke plataan deel uit van de lijst van geklasseerde bomen.

Beschermd
pand

Pand
opgenomen in
de inventaris

1.6d Erfgoed

Bron: irismonument.be

Neptunium

Tramstelplaats MIVB

Café les trois rois

Fermette

Het erfgoed

Ernest Discaillestraat, 9

Het “ordinair” erfgoed

Hoek Louis Bertrandlaan en Jerusalemstraat

Jenatzystraat, 13-15

Vleugelstraat, 10

1.7. BEVOLKING

1.7.1. STATISTISCH PROFIEL VAN DE BEVOLKING

EEN JONGE BEVOLKING

Men bemerkt in de Colignonwijk een eerder jonge bevolking, veel jonger dan het gewestelijk gemiddelde. Er zijn veel kinderen. In de loop van interviews en algemene vergaderingen werd vaak een ernstig gebrek aan culturele, sportieve en vrije tijdsuitrustingen in de wijk beschreven en men stelt inderdaad vast dat deze uitrustingen erg schaars zijn in de wijk. Zo heeft op de weg naar school geen van de twee pleinen ingeschreven in de perimeter, een speelterrein. De kinderen spelen dus in de straat en “maken” hun eigen speelterrein (voetbalgoal getekend op het Houffalizeplein). Dicht bij de studiezone, ontdekken wij op het Lehonplein erg primitieve sportuitrustingen (4 baskethoepels) die het gebruik van dit plein bevorderen.

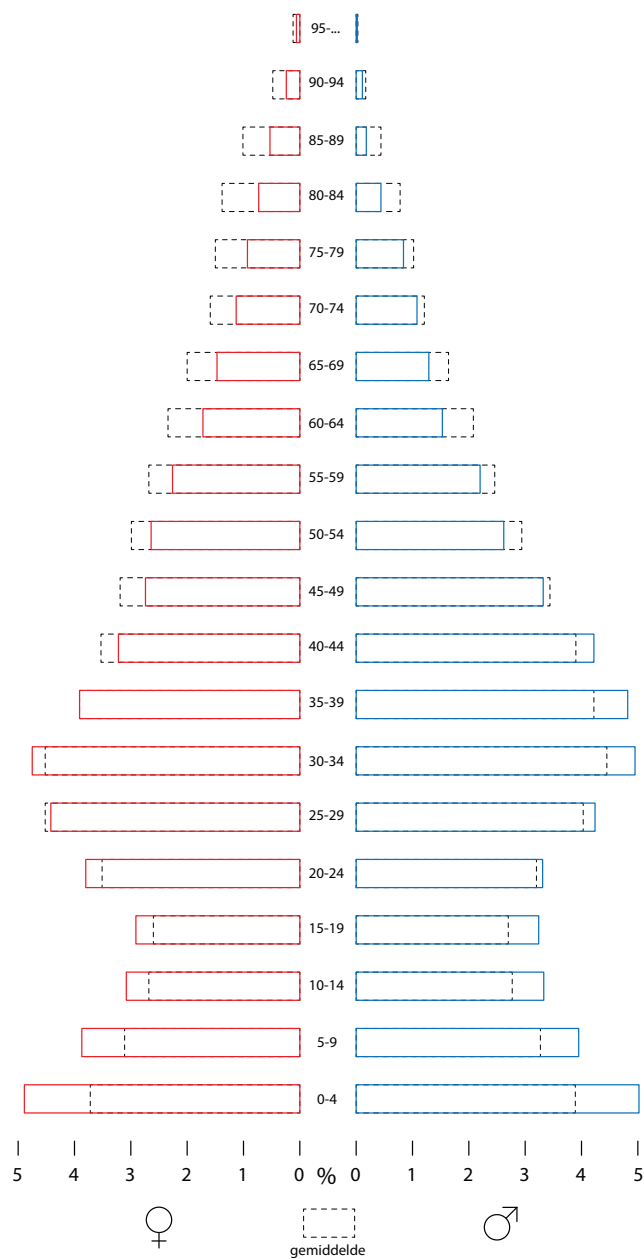
In de loop van een algemene vergadering werd ons het gebrek aan woningen toegankelijk voor senioren gemeld, wat misschien verklaart waarom deze bevolking verhuist naar andere, beter aangepaste wijken. De versterking van intergenerationele ontmoetingen lijkt dus ook belangrijk in het kader van het wijkcontract, evenals het creëren van aangepaste woningen (in de talrijke leegstaande benedenverdiepingen?) of intergenerationele woningen die dienstenuitwisselingen bevorderen.

GEMIDDELDE LEEFTIJD

Colignon: 33,27 jaar

Gewest: 37,44 jaar

RVOHR: 34,26 jaar

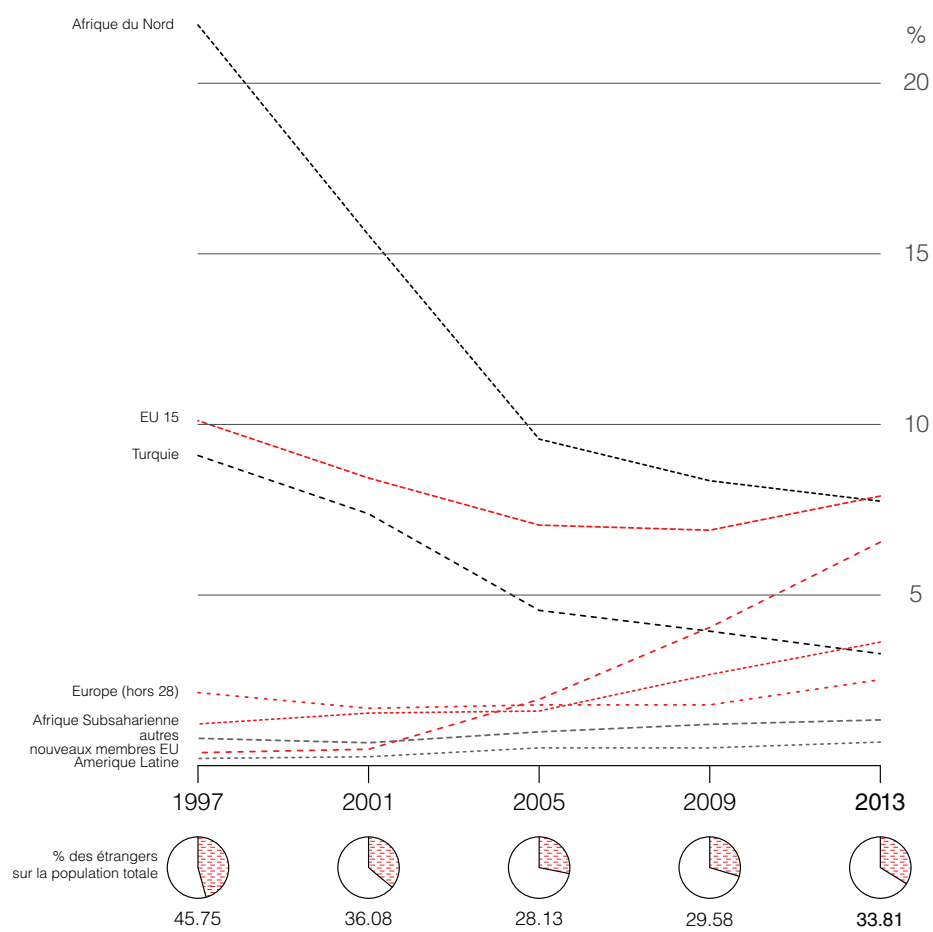
Leeftijdspiramide
Colignon [2013]

DIVERSIFICATIE VAN DE HERKOMSTEN

Dankzij de monitoring van de wijken stellen wij in de Colignonwijk een belangrijke diversiteit van de bevolking vast. Wij bemerken tussen 2001 en 2005 een duidelijke daling van de Noord-Afrikaanse en Turkse bevolking. Deze statistieken vertegenwoordigen natuurlijk niet de Belgen van vreemde afkomst die toegang kregen tot de Belgische nationaliteit, en deze daling toont dus meer bepaald de impact van de wet van 2000 voor de vereenvoudigde procedure voor het verkrijgen van de Belgische nationaliteit. Wij stellen, dankzij deze statistieken, ook een belangrijke intocht van vreemdelingen uit de nieuwe lidstaten van de Europese Unie vanaf 2001, vast.

Wij ontdekken in feite een wijk waarin vele “gemeenschappen” met elkaar in aanraking komen. In de loop van afgenomen interviews merken wij dat deze verschillende bevolkingen slechts weinig onder elkaar communiceren maar dat er wel een sterke wens voor communicatie aanwezig is. Het participatief wijkcontract zal toelaten om evenementen die dergelijke ontmoeting mogelijk maken te creëren en organiseren.

Ook in de loop van deze interviews werd vaak herhaald dat er weinig plaatsen zijn die interculturele ontmoetingen bevorderen. Meer culturele en sportlocaties zouden hierbij helpen.

Nationaliteiten en deel vreemdelingen op totale Colignon van 1997 tot 2013 - (bron: Wijkmonitoring)

EEN EERDER ARME BEVOLKING

De welvaartindex in de Colignonwijk is aanzienlijk lager dan het gewestelijk gemiddelde. Het gemiddeld inkomen per bewoner voor het jaar 2012 bedraagt er slechts 9245,39 euro's terwijl het gewestelijk gemiddelde 13311,95 euro's bedraagt.

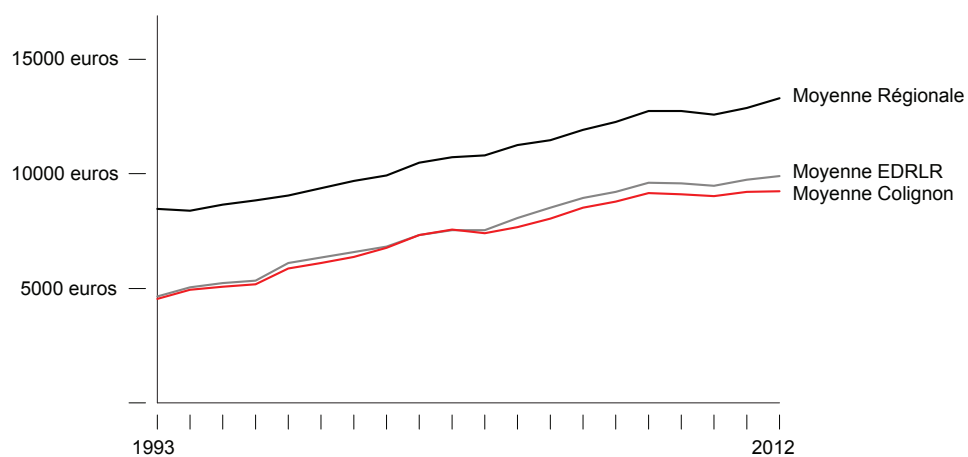
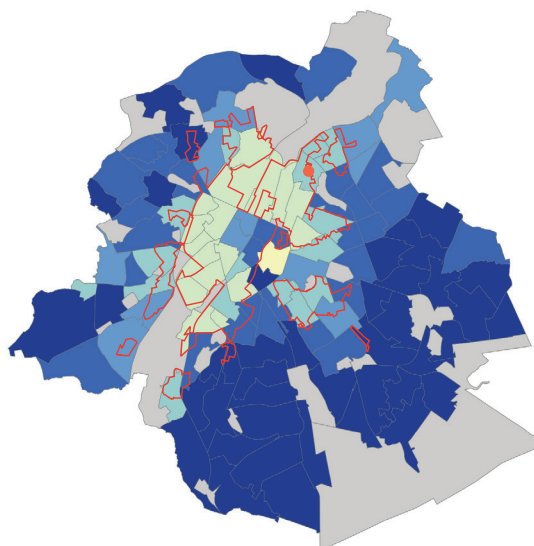
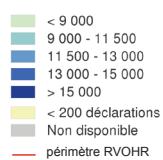
De inkomens in de Colignonwijk zijn nochtans hoger dan het gemiddelde in de RVOHR wijken (vaak minder dan 9000 euro's). Er zijn in de statistische perimeter van Colignon rijkere wijken die geen deel uitmaken van het studiegebied van het duurzaam wijkcontract (Koninklijke Sint-Mariastraat, Colignonplein...). Wij kunnen deze wijk dus a priori analyseren zoals eender welke wijk van de RVOHR.

GEMIDDELD INKOMEN PER BEWONER (2012)

Colignonwijk: 9245,39 euros

RBC: 13311,95 euros

RVOHR : ~ 9917,68 euros

Inkomens en inkomensrevolutie 1993 - 2012 (bron: Wijkmonitoring)

1.7.2. GROOTTE EN TYPE GEZINNEN

De gemiddelde grootte van de gezinnen is lichtjes hoger in de Colignonwijk (2,43) van het gewestelijk gemiddelde (2,11). Wij hebben voorafgaandelijk kunnen vaststellen dat er zeker rekening moet gehouden worden met een gebrek aan grote woningen in het kader van het wijkcontract. Het feit dat de grootte van de gezinnen in deze wijk belangrijker is dan in het merendeel van de gemeenten van de eerste kroon, wijst eveneens in die richting.

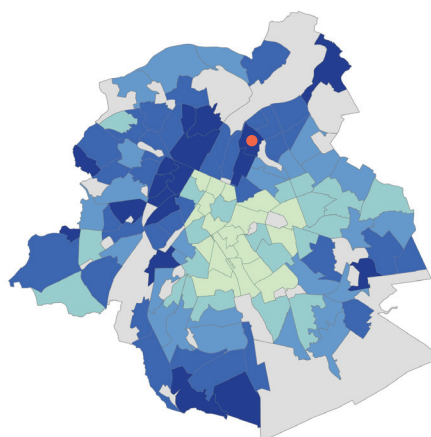
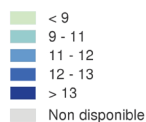
GEMIDDELDE GROOTTE VAN DE PRIVE GEZINNEN (2013)

Colignonwijk:

2.43

Gewestelijk gemiddelde:

2.11

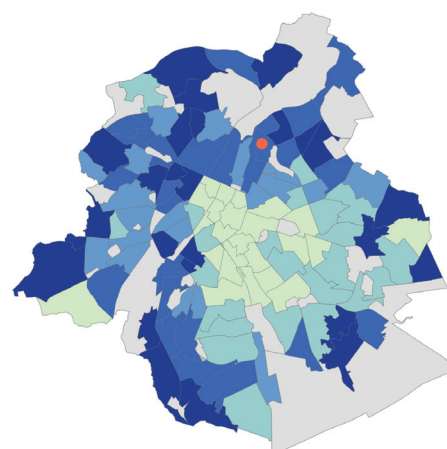
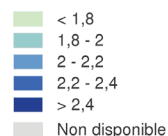
AANDEEL EENOUDERGEZINNEN IN HET TOTAAL AANTAL PRIVE GEZINNEN (2013)

Colignonwijk:

12,71%

Gewestelijk gemiddelde:

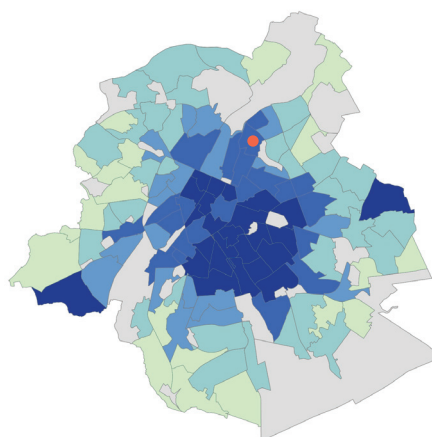
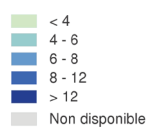
11,17%

AANDEEL ALLEENSTAANDEN JONGER DAN 30 JAAR IN HET TOTAAL AANTAL PRIVE GEZINNEN (2013)

Colignonwijk:
8,31%

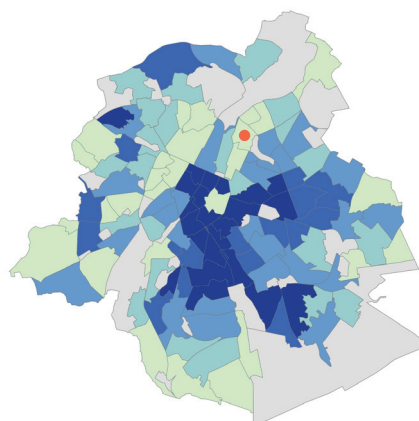
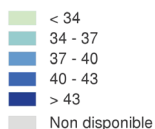
Gewestelijk gemiddelde:
8,58%

AANDEEL ALLEENSTAANDEN OUDER DAN 30 JAAR IN HET TOTAAL AANTAL PRIVE GEZINNEN (2013)

Colignonwijk:
33,22%

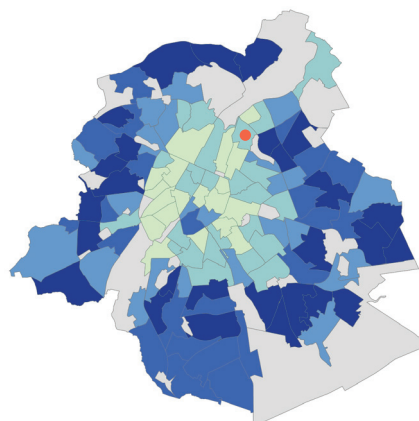
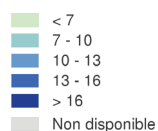
Gewestelijk gemiddelde:
38,89%

AANDEEL ALLEENSTAANDEN VAN 65 JAAR EN OUDER JAAR IN HET TOTAAL AANTAL PRIVE GEZINNEN (2013)

Colignonwijk:
7,29%

Gewestelijk gemiddelde:
11,78%

1.7.3. MIGRATIES

MIGRATIEBALANS

MIGRATIEBALANS -6,72% MET DE REST
VAN HET GEWEST

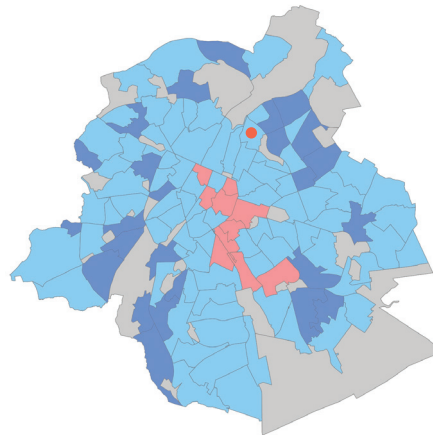
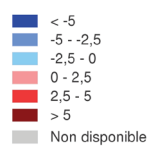
MIGRATIEBALANS MET WALLONIË (2001-2006)

Colignonwijk:

-1,81 %

Gewestelijk gemiddelde:

-1.64 %

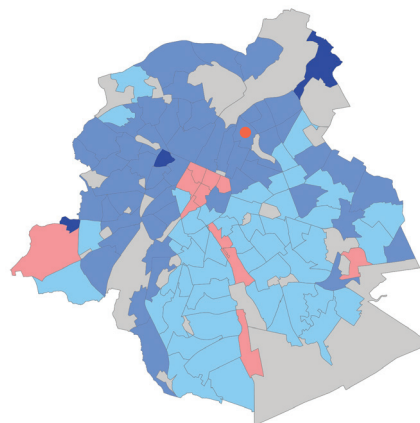
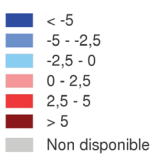
MIGRATIEBALANS MET VLAANDEREN (2001-2006)

Colignonwijk:

-3,52%

Gewestelijk gemiddelde:

-2,29%

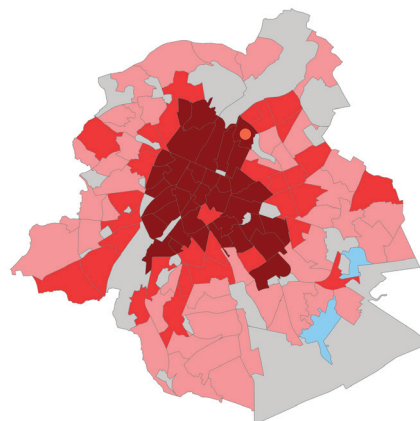
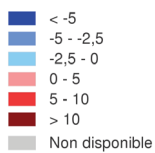
MIGRATIEBALANS MET HET BUITENLAND (2001-2006)

Colignonwijk:

11,62%

Gewestelijk gemiddelde:

7,98%

MOBILITEITSPERCENTAGE

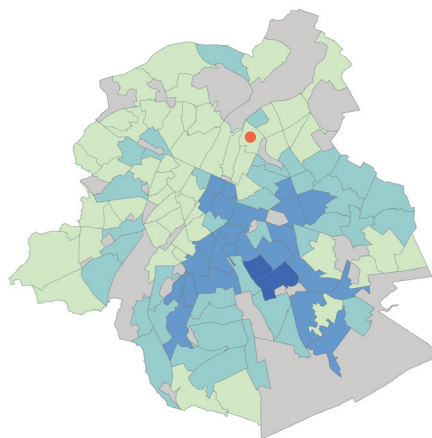
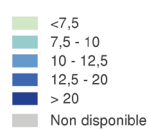
Wij bemerken een belangrijk mobiliteitspercentage met het buitenland in de Colignonwijk (21,08%), nochtans verplaatst de bevolking zich hoofdzakelijk in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (42,89%).

Er zijn, daarentegen, weinig verplaatsingen naar Vlaanderen of Wallonië, respectievelijk 7,55 en 5,76% van de verplaatsingen gebeuren naar die gewesten.

MOBILITEITSPERCENTAGE MET WALLONIË
(2001-2006)

Colignonwijk:
5,76 %

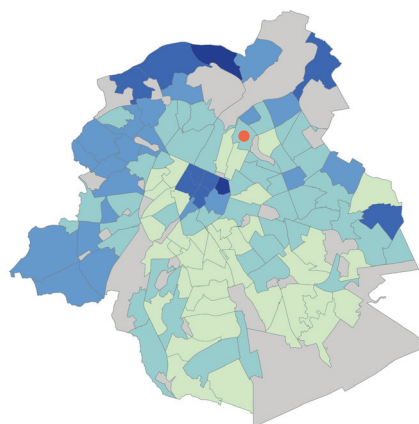
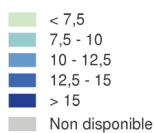
Gewestelijk gemiddelde:
7,82 %

MOBILITEITSPERCENTAGE MET VLAANDEREN
(2001-2006)

Colignonwijk:
7,55%

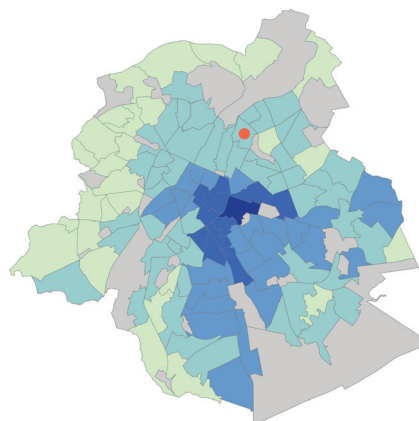
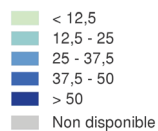
Gewestelijk gemiddelde:
8,45%

MOBIITEITSPERCENTAGE MET HET BUITEN-
LAND (2001-2006)

Colignonwijk:
21,08%

Gewestelijk gemiddelde:
20,57%

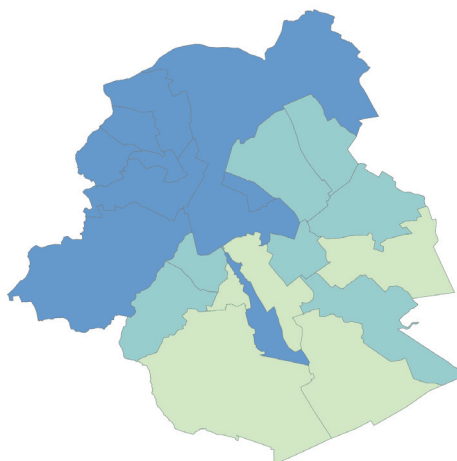
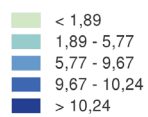

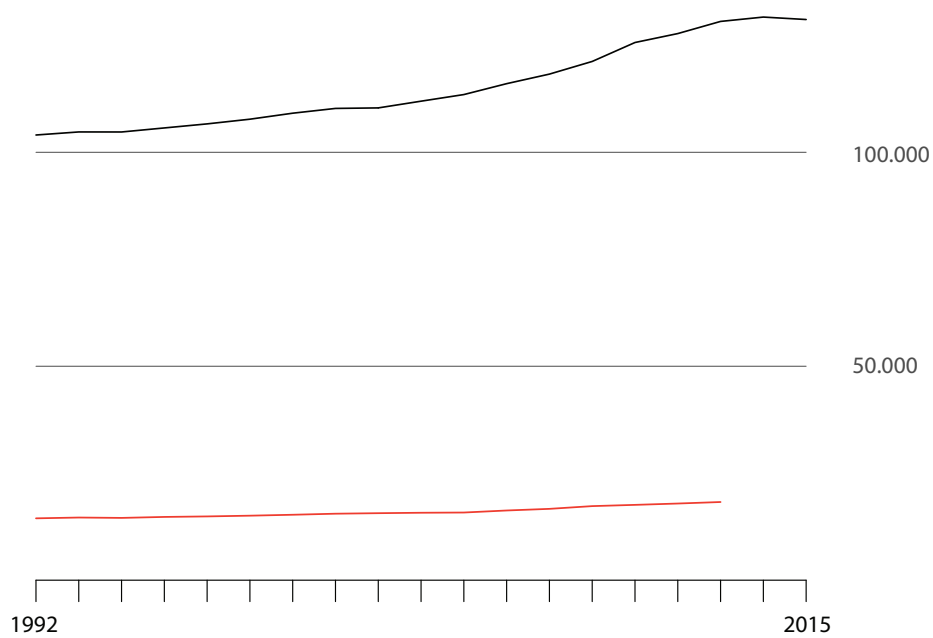
1.7.4. DEMOGRAFISCHE VOORZIENINGEN

DEMOGRAFISCHE TOENAME VAN DE TOTALE
BEVOLKING (2015-2020)

Schaarbeek:
5,54

Gewestelijk gemiddelde:
5,11

Bevolkingsevolutie
Colignon VS Schaarbeek[1992 - 2015]

bron: Wijkmonitoring

1.8. TEWERKSTELLING

1.8.1. WERKLOOSHEID

BELANGRIJK WERKLOOSHEIDSPERCENTAGE BIJ JONGEREN - BEHOEFTE AAN OPLEIDING

Het werkloosheidspercentage in de Colignonwijk is erg hoog (31,85%) hetzij bijna 10 % meer dan het gewestelijk gemiddelde. Het werkloosheidspercentage bij de jongeren is nog zorgwekkender (45,32%).

Wij hebben in de wijk het Jobhuis (Plaatselijk Steunpunt, JST, Actiris, Tracé Brussels) maar dit heeft geen invloed op het werkloosheidspercentage.

De acties die worden gevoerd om de werkloosheid te verminderen in de gemeente krijgen dus voorrang. De ASBL JST (Jeunes Schaarbeekois au Travail) werd, bij voorbeeld, gecreëerd om de jongeren naar een baan te leiden. In het kader van het wijkcontract moet de herwaardering en de intensifiëring van de acties die moeten gevoerd worden om het opnieuw aan de slag gaan te bevorderen, worden onderzocht. In dat opzicht lijkt de positie van het Jobhuis, dat momenteel achteraan een weinig ingericht perceel is gevestigd, vragen op te roepen.

Eén van de doelstelling van het wijkcontract moet gericht zijn op het vergemakkelijken van de toegang en de betere zichtbaarheid van deze opvanginfrastructuren.

Via de monitoring van de wijken, merken wij dat het deel van de werklozen dat een be-diendenprofiel heeft, kleiner is dan het gewestelijk gemiddelde. Hetzelfde geldt voor werklozen met een hogeschool diploma. Samen cumuleren deze categorieën

46,71% van de werklozen. Een groot deel van de werklozen uit de wijk heeft dus geen opleiding. Het is dan ook op dit gebrek aan opleiding van de jongeren dat de ASBL JST tracht in te spelen door spoedopleidingen aan te bieden.

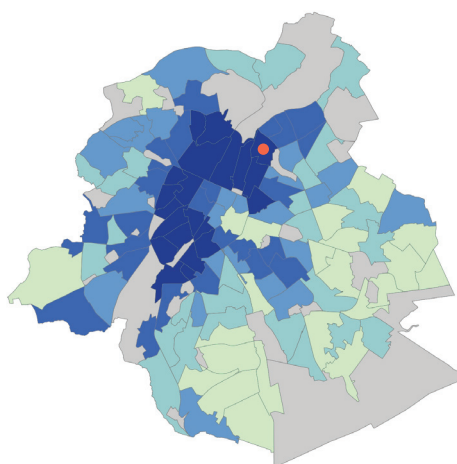
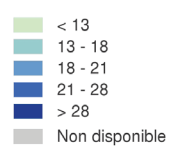
WERKLOOSHEIDSPERCENTAGE (2012)

Colignonwijk:

31,85%

Gewestelijk gemiddelde:

22,69 %

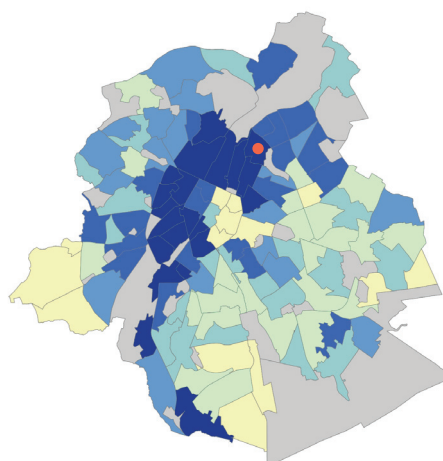
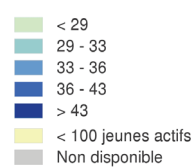
WERKLOOSHEIDSPERCENTAGE BIJ DE JONGEREN (2012)

Colignonwijk:

45,32%

Gewestelijk gemiddelde:

38,09%

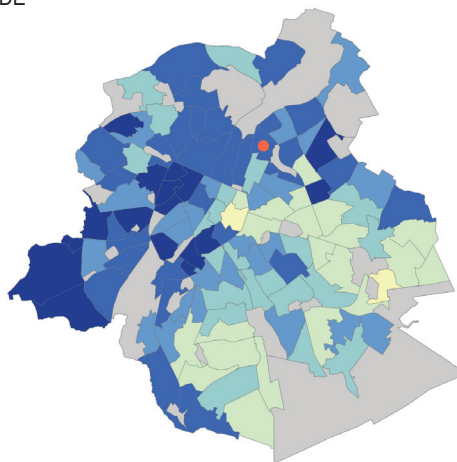
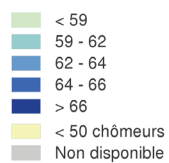
AANDEEL WERKOZEN LANGE DUUR ONDER DE WERKOZEN (2014)

Colignonwijk:

65,35%

Gewestelijk gemiddelde:

63,65%

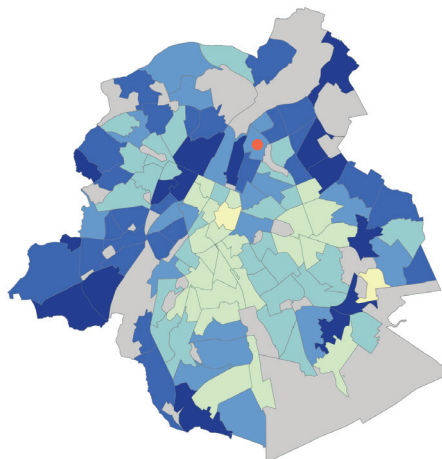
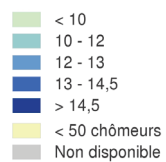
AANDEEL JONGE WERKOZEN ONDER DE WERKLOZEN (2014)

Colignonwijk:

12,97%

Gewestelijk gemiddelde:

12,17%

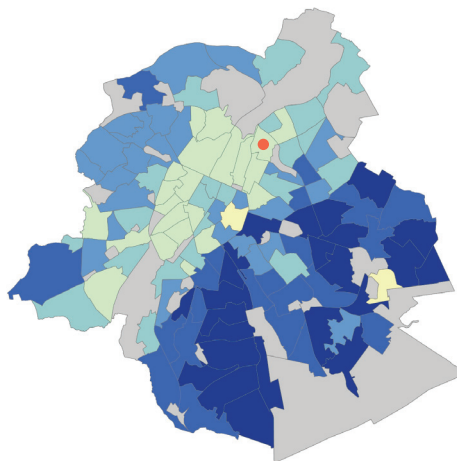
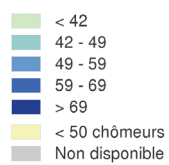
AANDEEL WERKLOZEN MET EEN BEDIENDEN-
PROFIEL ONDER DE WERKLOZEN (2014)

Colignonwijk:

38,64%

Gewestelijk gemiddelde:

48,72%

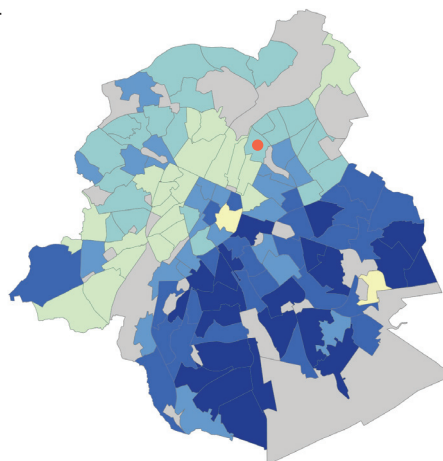
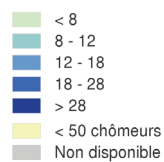
AANDEEL WERKLOZEN MET HOGESCHOOL DI-
PLOMA ONDER DE WERKLOZEN (2014)

Colignonwijk:

8,07%

Gewestelijk gemiddelde:

13,79%

1.9. SOCIO-ECONOMISCHE INFRASTRUCTUREN

1.9.1. HANDELSZAKEN

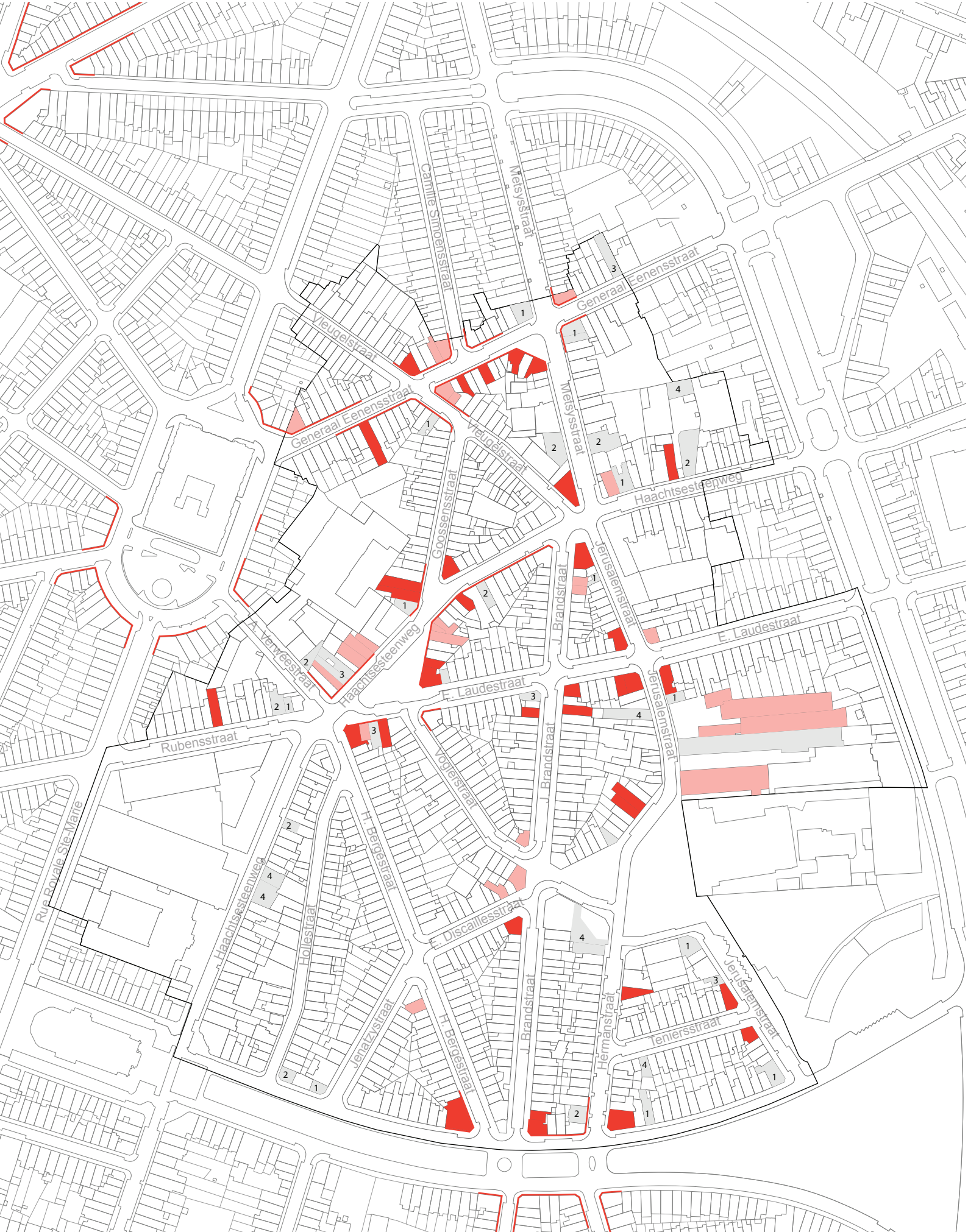
WEINIG DIVERSITEIT IN HANDELSZAKEN

De wijk geniet van een belangrijk aantal handelszaken dat hoofdzakelijk gewijd is aan de horeca en de verkoop van voedingsproducten. De belangrijkste handelszaken in de Poggewijk liggen vooral langs de Jerusalemstraat. Men vindt er de “supermarkten” van de wijk, Carrefour, Candan, en de Colruyt die momenteel met werken bezig is. De logistieke behoeften van deze handelszaken op het vlak van bevoorrading worden heden afgehandeld in de Jerusalemstraat. Door de kleine afmetingen van deze straat, veroorzaken de leveringen per vrachtwagen talrijke moeilijke confrontaties tussen de gebruikers.

Buiten deze pool, zijn de handelszaken in de wijk hoofdzakelijk te vinden op de benedenverdieping, men vindt een belangrijke concentratie ter hoogte van het Poggeplein. De hoeken van de huizenblokken zijn ook gegeerd voor het vestigen van handelszaken, vaak type horeca. De bredere ruimte op de voetpaden op die plaatsen bevordert het opzetten van terrassen. Op het uiteinde van de perimeter zien wij dat in de oude remise MIVB een bio-markt werd opgezet op de site genaamd “Les Écuries”. Ten zuiden van de wijk vindt men ook vele handelszaken verbonden met de auto (verkoop van wisselstukken, herstellingen ...) wat, volgens de bewoners, geluidsoverlast en meer verkeer in de niet-aangepaste straten veroorzaakt.

Gezien de demografie van de wijk, waar de bevolking van 0 tot 4 jaar erg belangrijk

is, moeten wij opmerken dat er erg weinig kledingzaken zijn in de wijk, hetzelfde geldt voor winkels verbonden met de allerkleinsten. Men vindt ook slechts één speelgoedwinkel in de perimeter, gelegen in de Louis Bertrandlaan.

Horeca

Voeding en
drank

andere :

1. Goederen en persoonlijke diensten
2. Vastgoed en onderhoud van
huishoudelijke apparatuur
3. Recreatief en culturele eigendom
4. Brandstoffen en materialen

Handelskernen
[GBP]

1.9a Handelszaken

Bron: Atrium, opmeting in situ

0 10 50 100 m

Terras van "Point Bar" op de hoek van de Jérusalemstraat en de J.Brandstraat

Uitstalling fruit en groenten Henri Bergéstraat

Terras van "Tirana café" Generaal Eenensstraat

Terras van "Café petit prince" op de hoek van de Haachtsesteenweg en de Goossensstraat

VERLATEN HANDELSGELIJKVLOERS

Vandaag staan talrijke commerciële benedenverdiepingen leeg. Men vindt deze voornamelijk langs de Haachtsesteenweg en in de Generaal Eenensstraat. Deze ijzeren gordijnen die de benedenverdiepingen verstoppen zijn erg schadelijk voor het imago van deze straten en natuurlijk ook op de eerste plaats voor de economische dynamiek van de wijk. Men moet vaststellen dat de staat van de kramen en van de erg verschillende lichtreclames in de wijk van zeer slechte kwaliteit is.

De acties van het wijkcontract moeten de scenario's voor de herbestemming, herprogrammering van de benedenverdiepingen onderzoeken. Zij moeten ook toelaten om tussen te komen voor de harmonisering, verfraaiing van de commerciële uitstalramen.

bron: GBP, opmeting in situ

Veel leegstaande handelszaken

Metsysstraat, 66

Generaal Eenensstraat, 45

Hoek van de Generaal Eenensstraat en Vleugelstraat

Hoek van de J. Brandstraat en de Haachtsessesteenweg

Uithangborden, slechte staat

Henri Bergéstraat, 57

Hoek van de Rubensstraat en de Koninklijke Sint-Mariastraat

Hoek van de Metsysstraat en de Generaal Eenensstraat

Houffalizeplein

1.9.2. UITRUSTINGEN

De Poggewijk is niet bijzonder voorzien van uitrustingen.

Men telt er slechts één culturele uitrusting (het museum “petits débrouillards” in de Voglerstraat) en twee sportuitrustingen (Novanois dat de huur van dansstudio's toelaat) en het zwembad Neptunium. De wijkbewoners gebruiken dan maar het Josaphatpark en haar sportuitrustingen. Nochtans werd ons een belangrijk gebrek aan speelruimte gemeld in de loop van interviews en algemene vergaderingen evenals van sportzalen aan economische prijzen.

Men vindt talrijke scholen in de wijk, vooral langsheen de Haachtsesteenweg. Er werd nochtans een gebrek aan plaatsen voor het kleuter- en basisonderwijs gemeld door de wijkbewoners - vergroting van sommige scholen?

Uit de studie ter plaatse en uit de interviews blijkt ook dat het primordiaal is dat een bank of een bankautomaat zou worden geïnstalleerd in het hart van de wijk.

Hoewel men weinig uitrustingen ontdekt in het hart van de perimeter van het wijkcontract, zijn er in een wijdere perimeter toch talrijke uitrustingen te vinden in de nabijheid (cultureel centrum...).

ONDERWIJSINSTELLINGEN:

Basis

- Basisschool “Les Griottes”

Koninklijke Sint-Mariastraat, 168

- Mariaschool

Rubensstraat, 108

- Geannexeerde basisschool “Les Platanes”

Verwéestraat, 12

Secundair

- Koninklijk atheneum Alfred Verwée

Verwéestraat, 12

- Gemeentelijke technisch instituut Frans Fisher

Generaal Eenensstraat, 66

GEZONDHEIDSUITRUSTINGEN:

- Medisch huis Neptune

Haachtsesteenweg, 450

- Medisch centrum

Houffalizeplein, 18

- Apotheek Pogge

Haachtsesteenweg, 361

- Apotheek Yasam

Louis Bertrandlaan, 20

CULTURELE UITRUSTINGEN:

- Les petits débrouillards

Ruimte Vogler, Voglerstraat, 56-58

- Scarabeus, theaterruimte

Hollestraat, 19-27

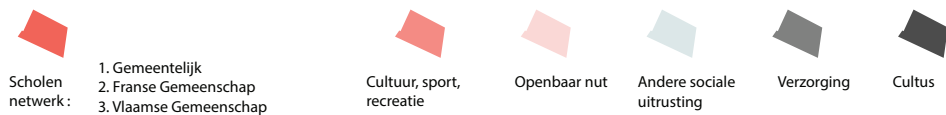
- Novanois

Vleugelsstraat, 3

SPORTUITRUSTINGEN:

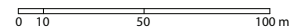
- Zwembad Neptunium

Jerusalemstraat, 56-58

Bron: PCD, opmeting in situ

Bron: PCD, opmeting in situ

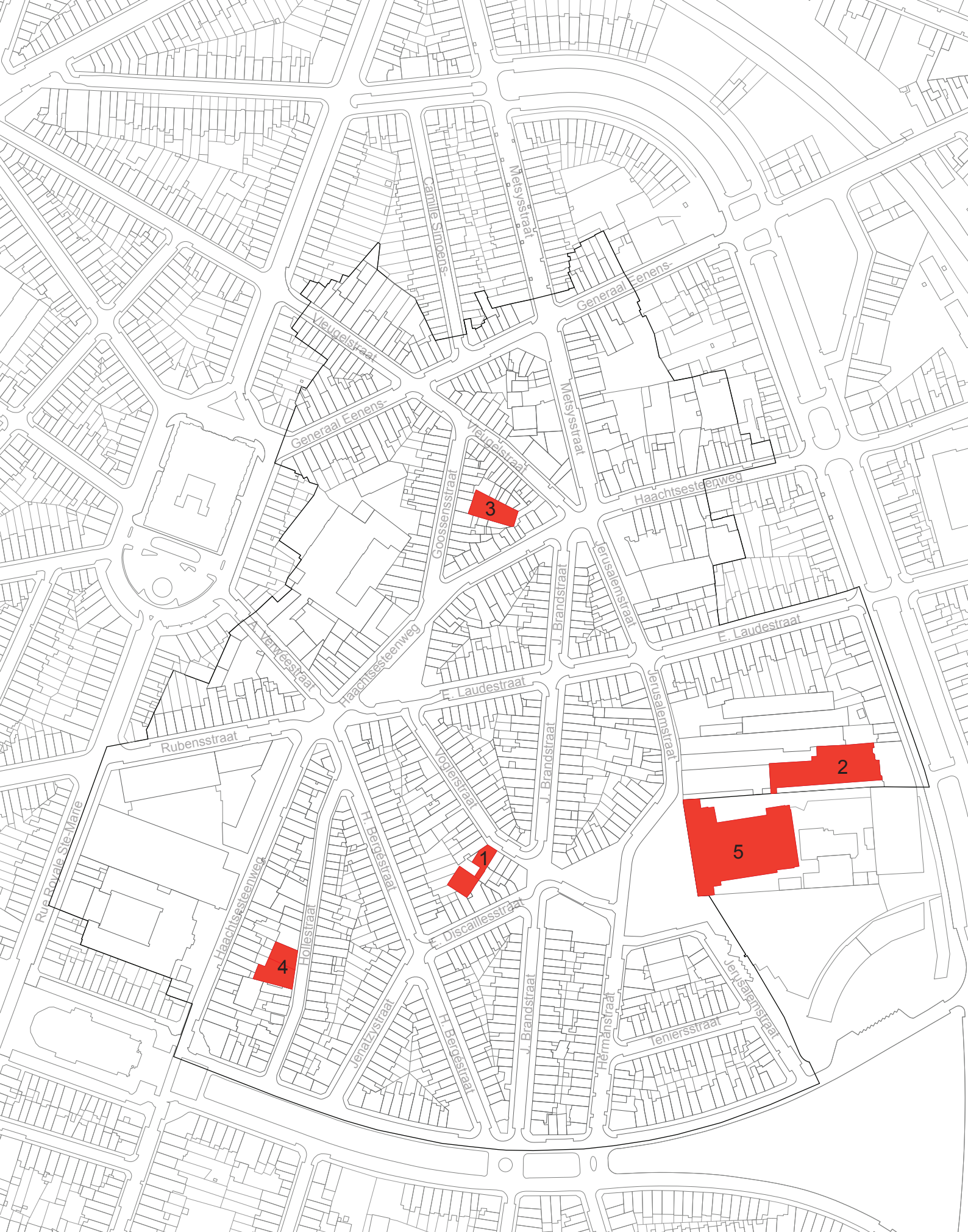
1.9.3. VERENIGINGEN

Er zijn vele verenigingen aanwezig in de wijk. Deze worden hoofdzakelijk gegroepeerd in twee ruimten, de Vogler ruimte en het Plaatselijk Steunpunt. Er zijn ook twee culturele verenigingen, Novanois in de Vleugelsstraat en Scarabeus in de Hollestraat.

Het Jobhuis van Schaarbeek is niet erg zichtbaar in de wijk. Haar ligging achteraan een slecht ingericht perceel heeft hier veel mee te maken. Het lijkt belangrijk dat in het kader van het wijkcontract meer zichtbaarheid wordt gegeven aan die plaats omdat dit misschien zou toelaten om haar meer bereikbaar te maken voor de werklozen. Hetzelfde geldt voor de Vogler ruimte, die, hoewel zij uitsteekt op de straat, toch moeilijk waarneembaar is.

Hoewel Novanois ook achteraan een perceel ligt, slaagt deze er in aanwezig te zijn in de openbare ruimte, dankzij een sterke vergroening van de ruimte die haar scheidt van de straat. Voor scarabeus, zijn het de grootte van het gebouw, en haar lengte die het onderscheiden van de omliggende woningen.

1. Vogler ruimte
2. Jobhuis
3. Novanois
4. Scarabeus
5. Zwembad Neptunium

- 1. Voglerruimte
- 2. Jobhuis
- 3. Novanois
- 4. Scarabeus
- 5. Zwembad Nep-

1.9d VZW

Bron: opmeting in situ

Lokale missie van Schaarbeek

Voglerruimte

Novatois

Scarabeus

1.10. MOBILITEIT

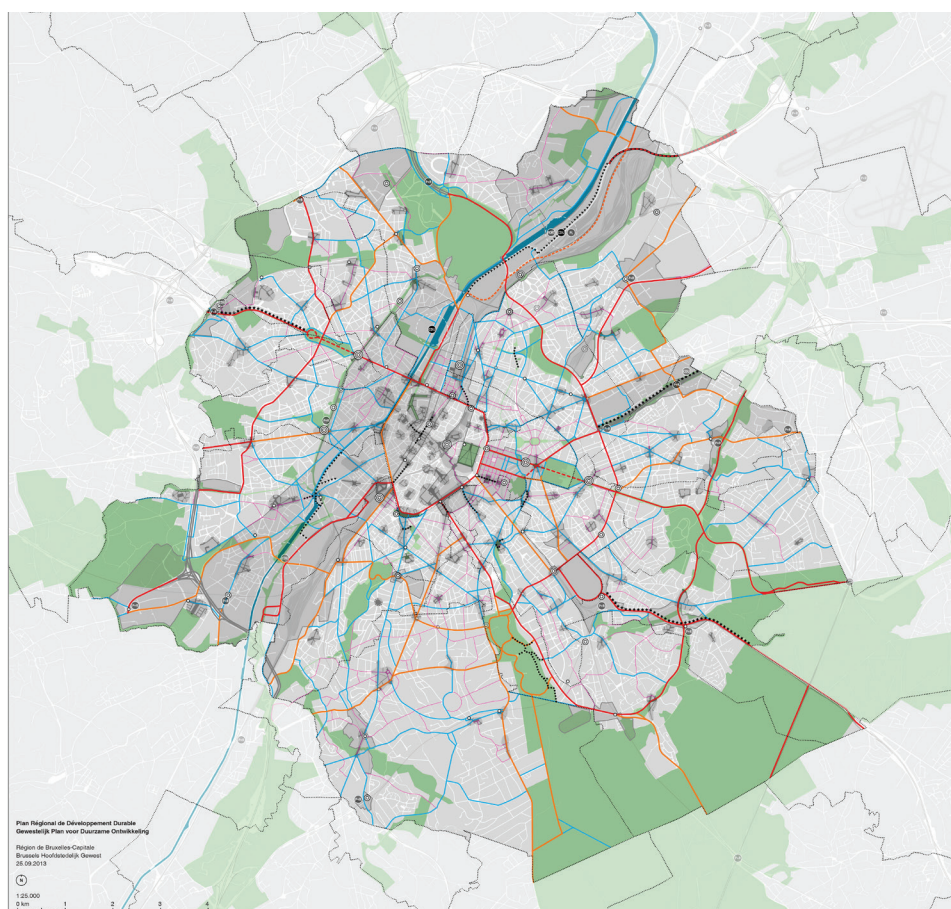
1.10.1. GEWESTELIJKE BEDIENING

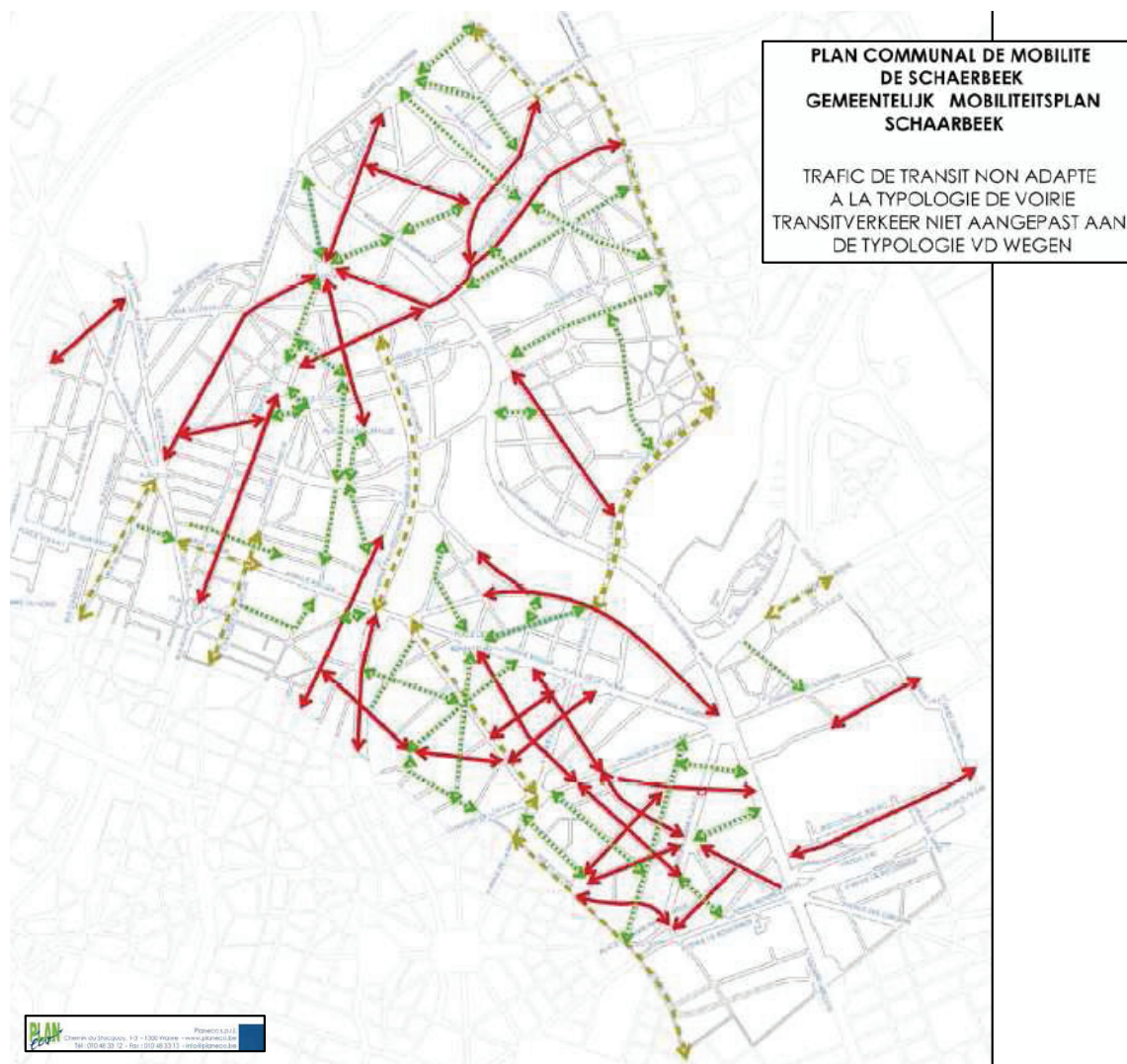
BELANGRIJK EN GEDIVERSIFIEERD GEWESTELIJK TOEGANGSNETWERK

Op gewestelijk niveau onderscheidt het wegennet van de perimeter van het wijkcontract Pogge zich door een belangrijk niveau van het wegennet dat bestaat uit twee categorieën van wegen:

De interwijken wegen worden vertegenwoordigd door de Haachtsesteenweg, de Louis Bertand- en Voltairelaan. Bij dit netwerk komen nog de collectoren type A, vertegenwoordigd door de Jerusalemstraat, Metsysstraat en Vleugelsstraat. De collectoren type A verzekeren een zekere continuïteit tussen de naburige wijken door de blokkering van het hoofdnet en het interwijkenet te vermijden. De verkeerssnelheid is er beperkt tot 30 km/u.

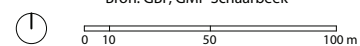
Bij dit wegennet komt nog de komst van een nieuwe metrolijn in 2025, met het creëren van een metrostation op het Colignonplein. Deze belangrijke evolutie nodigt uit om het gemeentelijk mobiliteitsplan, dat dateert van 2009, te herbekijken, en plaatst het Poggeplein in de dichte nabijheid van dit nieuwe mobiliteitsnetwerk.

Bron: GBP, GMP Schaarbeek

1.10.2. OPENBAAR VERVOER

EEN BEREIKBAARHEID VIA OPEN- BAAR VERVOER BOVENOP DE STRUC- TURERENDE VERKEERSASSEN

Een tramlijn (Haachtsesteenweg en Vleugelsstraat), een lijn van De Lijn (G Eenensstraat, Koninklijke Sint-Mariastraat) en een buslijn (Jerusalemstraat, Metsysstraat) zorgen voor de toegang tot de wijk langs de structurerende verkeersassen. Wij mogen zeggen dat het niveau van de openbare bediening toereikend is en zal trachten om zich te versterken met de komst van de metro. Het autoverkeer en de openbare vervoersmiddelen naast elkaar in deze smalle wegenis zorgt echter voor samenlevings- en opstopproblemen.

1.10.3. WEGOVERSTEEKASSEN GEZIEN ALS ONDERBREKINGEN

De inrichtingen van ringen en zones 30 in het kader van het voorgaand duurzaam wijkcontract heeft toegelaten om de mobiliteit in bepaalde sectoren van de wijk te bedaren, nochtans kunnen op gemeentelijk vlak vooral in de zone 30, drie feiten worden waargenomen:

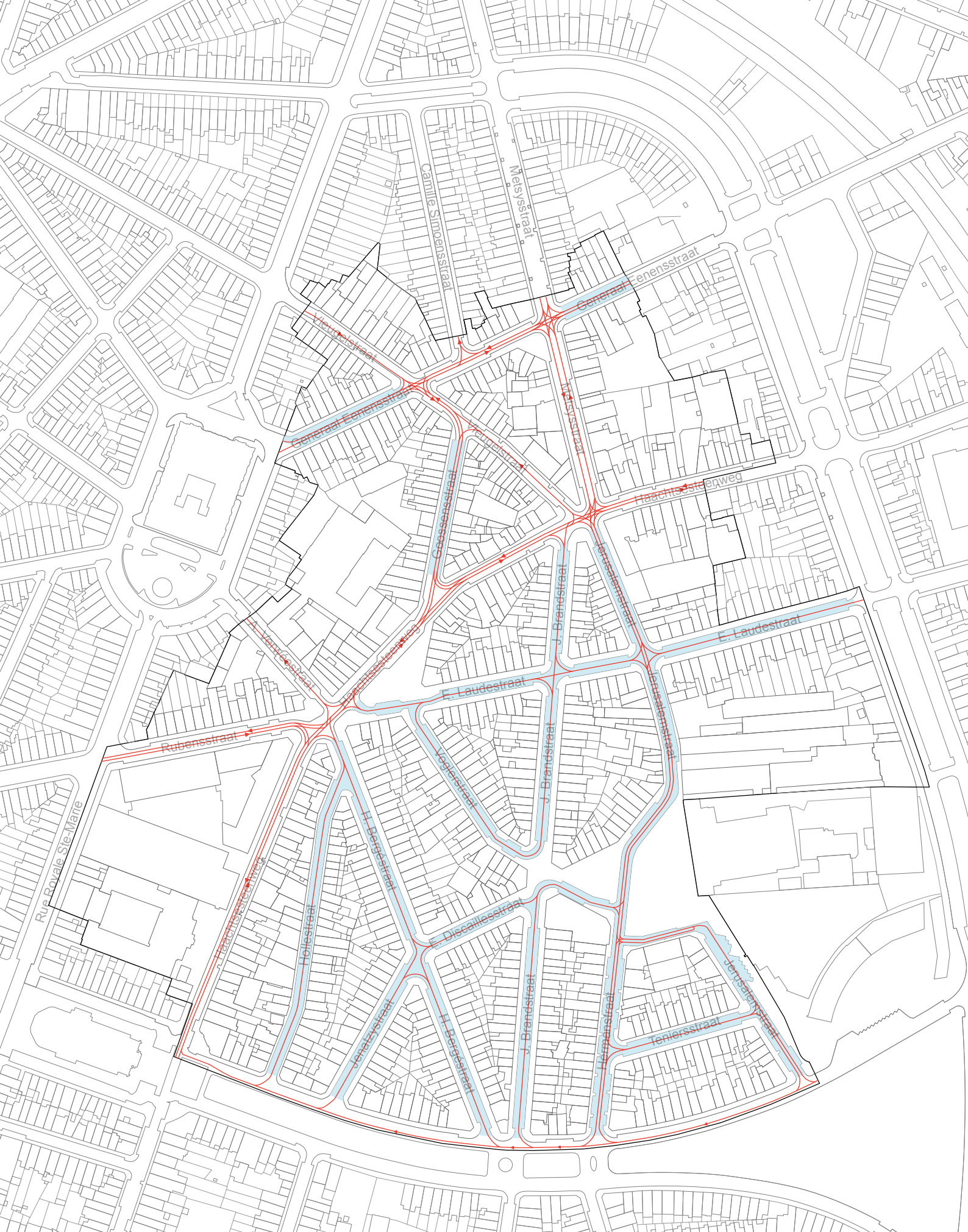
De oversteek van de Haachtsesteenweg wordt beschouwd als een onderbreking. Zij gaat samen met druk verkeer. In het gemeentelijk duurzaam ontwikkelingsplan vertonen de metingen van de Haachtsesteenweg, en de Jerusalem- / Metsysstraat een verzadigingspeil op de belangrijkste wegen.

Het gemeentelijk mobiliteitsplan identificeert niet-aangepaste verkeersniveaus langs de Metsysstraat en de G. Eenensstraat.

De raadpleging van de bewoners brengt ook een problematiek van “by pass” aan het licht in de Ernest Laudestraat die gepaard gaat met een verhoging van het verkeersniveau en snelheid op deze weg.

Op gewestelijk vlak richten de plannen van Iris2 zich in de prioriteiten 4 op een actie rond de inrichting van de kruispunten die als zwarte punten worden beschouwd. In de perimeter van het wijkcontract dient geen enkel gewestelijk zwart punt te worden genoteerd. Het lijkt ons echter belangrijk om verder na te denken over het voorschrijven van parkeerbeperkingen langs de kruispunten, het eenrichting maken van het algemeen verkeer, de tegenrichtingen voor bussen, prioritaire rotondes voor de trams,

waar de openbare ruimte niet volstaat om het openbaar vervoer en de actieve mobiliteit te bevoordelen.

Richting
van het verkeer Zone 30

1.10b Wegverkeer

Bron: GOP Schaarbeek,
opmeting in situ

0 10 50 100 m

1.10.4. PARKEREN

STERKE DRUK VOOR PARKEREN OP DE WEG

De gemeente Schaarbeek ondervindt zware druk vanwege het parkeren, zowel overdag als 's nachts, te wijten aan het aantal privé wagens en vrachtwagens die in de gemeente parkeren.

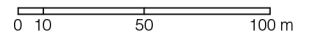
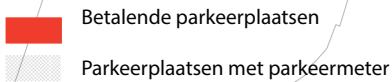
Deze situatie vertaalt zich door een sterke bezetting van de parkeergelegenheid in alle straten. Het gemeentelijk duurzaam ontwikkelingsplan raadt aan om het parkeeraanbod te diversifiëren teneinde het probleem niet te vergroten.

“Sinds 2004, worden meer en meer delen van het gemeentelijk grondgebied bestemd voor betalende en blauwe zones. De parkeerkaarten worden gratis verdeeld aan Schaarbeekse gezinnen a rato van één kaart per gezin. Bij de invoering van het betalend parkeren werd vastgesteld dat dit dispositief toeliet om de druk op de betrokken zones te verminderen, maar dat de parkeerproblemen werden verschoven naar de randen van deze zones. Voor het 's avonds parkeren in de buurt laat het bestaande aanbod niet langer toe om te voldoen aan de behoeften aan parkeerplaatsen op het wegennet. Dit is te wijten aan de vermeerdering van de bevolking gecombineerd met de verhoogde autodichtheid die de gemeente in de loop van de laatste jaren doormaakte. Het GMP besluit dat, ongeacht de genomen maatregelen en beslissingen, het aanbod aan parkeerplaatsen op het wegennet slechts erg tijdelijk kan worden uitgebreid. Andere alternatieven moeten dus bestudeerd worden, waaronder het mogelijk openstellen van de privéparkings

van handelszaken en kantoren voor bewoners, buiten de openingsuren van hun activiteiten.”

Bron: gemeentelijk duurzaam ontwikkelingsplan p17

Men dient trouwens op te merken dat er al twee dispositieven voor carsharing (type cambio) te vinden zijn in de wijk, op het Colignonplein en het Houffalizeplein.

1.10.5. ZACHTE MOBILITEIT

ZACHTE MOBILITEITSWIJZEN DIE SLECHT SAMENGAAN OP 3 ASSEN

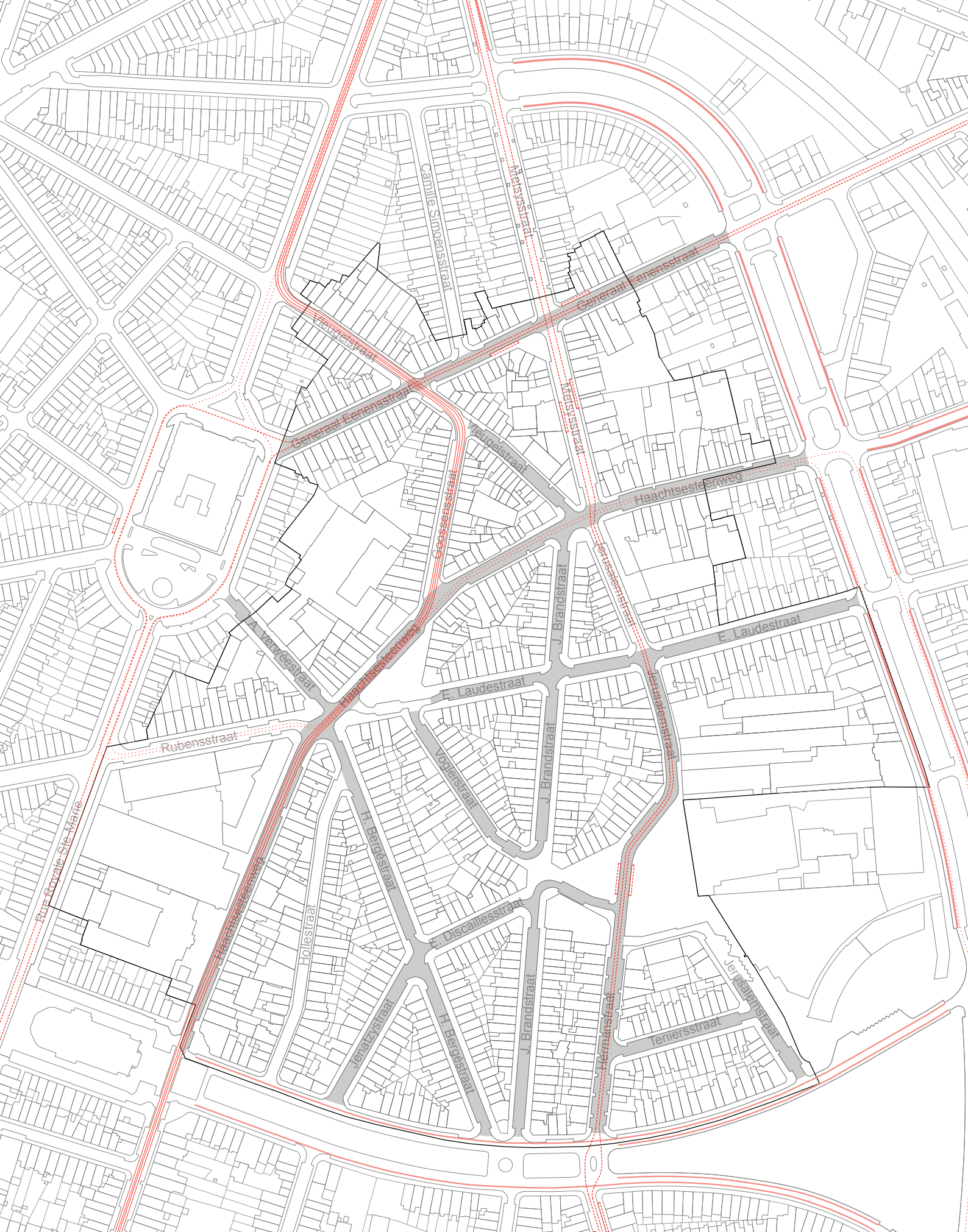
De wijk wordt heden bediend door de tram en de bus, morgen door de metro.

Ter hoogte van de Haachtsesteenweg veroorzaakt de drukte van het autoverkeer op het deel dat door de tram wordt gebruikt, opstopproblemen op de steenweg. Het kruispunt wordt als moeilijk en gevaarlijk geoordeeld. Deze weg heeft ook het statuut van gewestelijke fietsroute.

Ter hoogte van de G. Eenensstraat, die een belangrijke as is voor de gebruikers van de bus van De Lijn, is het kruisen van twee bussen op een deel van de straat heden niet mogelijk.

Hoewel een groot deel van de perimenter is ingeschreven in zone 30, blijven de fietspaden té vaak onberijdbaar door het dubbel parkeren, bij voorbeeld langs de Jerusalemstraat waar de ruimte wordt gedeeld met de bus van de Generaal Eenensstraat. Bijzondere aandacht zal moeten besteed worden aan de verbindingen tussen de bestaande fietsinfrastructuren. Bepaalde wegnetten vereisen een vermindering van het verkeersvolume en de verkeerssnelheid.

In het kader van de actie van het wijkcontract onthouden wij dat het gemeentelijk duurzaam ontwikkelingsplan een project omvat voor een gemeentelijke fietsroute van Josaphat naar Colignon via de Voglerstraat. Dit zou toelaten om het Colignonplein te verbinden en het toekomstige metrostation te verbinden met het fietsnetwerk dat langs het Josaphatpark loopt.

Tram

Bus
Mivb+De Lijn

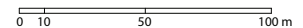
Bus
(2018)

GFR

Straat met
fietsmarkering

1.10 Duurzame mobiliteit

Bron: MIVB, opmeting in situ

1.11. LEEFMILIEU EN GEZONDHEID

1.11.1.BODEMVERONTREINIGING

De cartografie van de staat van de bodem weerspiegelt de heterogeniteit van de bodembezetting. Samengevat, de aanwezigheid van bodemverontreiniging werd bewezen op het perceel van de garage op de hoek van de Haachtsesteenweg en de Bergéstraat maar er werd ook een verontreiniging vastgesteld op de percelen van de schoolgroepen. Gezien de aanwezigheid van talrijke andere activiteiten van de garage, zou blijken dat de cartografie waarover men beschikt, moet aangevuld worden.

In bijlage de beschrijving van de verschillende gemelde categorieën:

Categorie 0: mogelijk verontreinigde percelen

Categorie 1: niet-verontreinigde percelen

Categorie 2: licht verontreinigde percelen zonder risico's

Categorie 3: verontreinigde percelen zonder risico's

Categorie 4: verontreinigde percelen die ter studie liggen of behandeld worden

1.12. SOCIAAL KLIMAAT

1.12.1. EEN LEVENDIGE WIJK?

De beoordelingen van het “sociaal klimaat” in de wijk steunen op de waarnemingen ter plaatse, maar ook op formele of informele ontmoetingen met de bewoners.

OPENBARE RUIMTEN

Wij ontdekken een residentiële wijk die eerder levendig lijkt, vooral op het einde van de namiddag wanneer de talrijke schoolinstellingen uit zijn. Het Poggeplein, in de nabijheid van de Mariaschool en het atheneum Verwée is een belangrijke leefruimte in de wijk. In de late namiddag wordt het overrompeld door kinderen en hun ouders, en door de tramgebruikers. Op deze symbolische plaats zijn ook talrijke handelszaken gevestigd: cafés, bakker, krantenwinkel... (foto hierboven)

De tweede belangrijke openbare ruimte in de wijk, het Houffalizeplein, ligt lijnrecht tegenover Pogge. Het is veel recenter, veel groter, en lijkt een plaats met weinig leven. Het gebrek aan uitrusting en meubilair nodigt niet uit om er te vertoeven. Het is verkaveld, doorkruist door een straat en de helft ervan is opgeslokt door een parking. Men ontmoet er enkele bewoners die boodschappen doen in de supermarkten van de Jerusalemstraat, en gebruikers van het zwembad Neptunium. “Enkele jongeren “hangen” er soms rond, maar de ruimte is niet echt ingericht om hen aan te moedigen om ze in te nemen (voetbal...). (foto hieronder)

GEVOEL VAN TOEBEHOREN

Doorheen de gesprekken met bewoners merkt men een groot gevoel van toebeho-

ren en “trots” dat men in deze wijk woont. Vele mensen die wij hebben ontmoet, wonen reeds lang in de wijk en hebben hem zien evolueren. Voor het merendeel onder hen is de wijk fel verbeterd hoewel sommige bewoners het betreuren dat hij nog een beetje kalm is en dat de ontmoetingen met andere bewoners er stroef verlopen.

ERFGOED

De sterke relatie die de bewoners hebben met deze wijk is sterk verbonden met de symbolische plaatsen en zijn erfgoed (de boom op het Poggeplein, de tramremise, de café “aux trois rois”...). Er is trouwens een festival gewijd aan het Schaarbeekse erfgoed (materieel en immaterieel), georganiseerd door Phillipe Debroe en zijn vereniging Sputnik. De naam van dit festival “Alles is just” is de fetisjzin van het kleine volkspersonage van Schaarbeek “Pogge” (foto bovenaan op de volgende pagina). Heel lang was Pogge een hoofdfiguur in de wijk. Het café “aux trois rois”, heden leegstaand, was trouwens de zetel van de vereniging “les amis de Pogge” gecreëerd in 1875 (foto onderaan volgende pagina). Sommige bewoners lijken trouwens te betreuren dat er geen standbeeld van de “meest bekende Schaarbeekenaar” op het Poggeplein staat.

Dit festival rond het erfgoed en de Schaarbeekse folklore kan dienen als dynamiek om de sociale cohesie en de ontmoetingen tussen de bewoners rond een gemeenschappelijke interesse, hun wijk, te bevorderen.

Boom Pogge "zegen in de buurt"

Het Houffalizeplein werd gerenoveerd in het kader van DWC Jerusalem, Ze ontbreekt aan toe-eigening.

NACHTLEVEN

's Avonds lijkt de wijk nogal uitgestorven. Men kruist weinig mensen in de straat. Buiten de snacks zijn er weinig restaurants, het Houffalizeplein is nog doodser. Op het Poggeplein wordt de openbare ruimte geanimeerd door enkele cafés.

NIEUWE PLAATSEN?

Onlangs werd de oude remise van de MIVB omgevormd tot een vergaderingsplaats in de wijk. Op vrijdag en zaterdag vindt er een bio-markt plaats die wordt bezocht door een deel van de wijkbewoners. Het is nochtans spijtig dat dit concept, meer bepaald omwille van de prijzen voor de bio-voedingsmiddelen en zijn opening op slechts twee dagen van de week, niet een groter publiek bereikt in de wijk.

GROENE RUIMTEN?

Ondanks de nabijheid van het Josaphat-park, benadrukken de bewoners vaak het gebrek aan groene ruimten in de wijk. Zij zijn inderdaad quasi onbestaande in het studiegebied van het wijkcontract. Tijdens een ontmoeting met de kinderen in het kader van een tussenkomst "Farmtruck", benadrukken hun tekeningen van hun droomwijk vaak dit gebrek aan beplantingen. In deze stadsomgeving bevestigt een bewoonster die wij ontmoetten op het Poggeplein, dat haar opmerkelijke boom een echte zegen is.

De openbare ruimte voor café des trois rois tijdens het festival ALLES IS JUST

Het café des trois rois tijdens het festival ALLES IS JUST

1.12.2. DE BEWONERS

De Poggewijk is tamelijk levendig, men vindt er een grote diversiteit in de bevolking. De bewoners betreuren het vaak dat het moeilijk is om relaties aan te knopen met de verschillende gemeenschappen. Het merendeel heeft een gebrek aan plaatsen die interculturele en intergenerationele ontmoetingen zouden kunnen bevorderen, gemeld.

Bij het observeren van het leven in de wijk, de toe-eigening van de openbare ruimte ... merkt men erg weinig gemengde publieken, gemeenschappen van verschillende herkomst, leeftijden, sekse. Men voelt een sterke scheiding tussen mannen en vrouwen in de bevolking. De vrouwen zijn weinig aanwezig in de cafés...

De analyses van de statistieken leren ons dat de bevolking van deze wijk eerder jong is. Nochtans komen wij weinig jongeren tegen in de wijk, behalve bij het uitgaan van de scholen. Onze tussenkomsten in de wijk hebben ons ook toegelaten om een kleine groep jongeren te ontmoeten die vaak rondhangt op het Houffalize- of Poggeplein. Het lijkt ons belangrijk om hen meer te betrekken bij het leven in de wijk omdat zij de indruk geven dat zij de wijk erg goed kennen en er zich eerder goed voelen.

Het gebrek aan meer uitrustingen voor de jongeren is zeker één van de redenen voor hun afwezigheid op de openbare ruimte. Een bewoonster verklaart dat deze kinderen (tieners) liever de wijk verlaten en samenkomen in het Josaphatpark.

Eén van de risico's van deze gemeenschapsinsluitingen is de sociale exclusie. Tijdens onze interventies in de wijk hebben wij een groot aantal personen ontmoet die Frans noch Nederlands spraken. Dit taalprobleem is ook een risico voor sociale exclusie. Er zijn verenigingen in de wijk die toegang bieden tot taalcursussen, vooral in de Vogler ruimte.

Ontmoeting met de buurtjongeren tijdens de eerste interventie met de Farmtruck

Grote mix in de buurt, maar ontmoetingen tussen de verschillende gemeenschappen ontbreken

1.12.3. VERENIGINGSNET

Er zijn talrijke verenigingen gevestigd in de perimeter van het duurzaam wijkcontract Pogge. Zij zijn echter niet allemaal echt actief en sommige delen van de bevolking zijn niet vertegenwoordigd door deze verenigingen. Twee hoofdpolen groeperen de verenigingen van de wijk. Het Jobhuis in de Jerusalemstraat en de Voglerruimte, tussen het Houffalize- en Poggeplein.

1 DE VOGLERRUIMTE

De Vogler ruimte werd gecreëerd in het kader van het duurzaam wijkcontract Jerusalem. Deze plaats groepeerd hoofdzakelijk sociale verenigingen die strijden tegen sociale exclusie (taalcursussen, ontmoetingen...) (foto op deze pagina).

Deze plaats groepeerd verenigingen voor hulp aan vrouwen en meisjes:

“Aux alizées”, een onthaalpermanentie voor tieners. De vereniging “Iront’Delle”, evenals de asbl Feza, die bijdraagt tot het openbloeien van migrantenvrouwen en die ontmoetingen bevordert door middel van taalcursussen, workshop-ontmoetingen... Deze vereniging lijkt goed actief in de wijk. Haar “vertegenwoordigster” Selma is erg aanwezig tijdens de algemene vergaderingen, wijkcomités...

De Voglerruimte herbergt eveneens een vereniging die taalcursussen voor volwassenen organiseert, HSS (harmonisation sociale Schaarbeekoise), evenals verenigingen bestemd voor kinderen: Babybabel, een opvang voor allerkleinsten. De “caméléon bavard”, een centrum voor expressie en creativiteit voor kinderen en “les petits débrouillards” die tracht kinderen warm te maken voor

solidariteit, sociale integratie en het milieu via daden die getuigen van burgerzin.

2 HET JOBHUIS

In het hart van het Jobhuis zijn verenigingen gevestigd die werken rond het zoeken naar een baan en opleidingen. Men vindt er Actiris, het Plaatselijk Steunpunt Schaarbeek, de asbl promotion pour l’emploi à Schaarbeek. Men vindt er ook het PWA (Plaatselijke Werkgelegenheidsagentschap) dat aan langdurig werklozen en aan leefloontrekkers de kans geeft om iets bij te verdienen in ruil voor diensten voor particulieren of verenigingen, scholen ... Ook de vereniging JST (Jeunes Schaarbeekois au Travail) is gevestigd in het Jobhuis (foto’s bovenaan, volgende pagina). Deze vereniging die erg belangrijk is voor de wijk, stelt aan laag- of niet geschoolde jongvolwassenen spoedopleidingen via arbeid in bestrating, schrijnwerkerij en tuinbouw voor.

3 ANDERE

Naast deze polen zijn er nog andere verenigingen in de wijk, zoals de vzw Neptunium die het cafetaria op de eerste verdieping van het zwembad beheert. Deze vereniging lijkt weinig actief in de wijk.

Wij bemerken ook Novanoï, Vleugelsstraat. De vzw Novanoï laat toe om zalen, dansstudio’s ... te huren (foto’s onderaan volgende pagina). De eigenares van de lokalen, Muriel, lijkt tamelijk actief en gewaardeerd in de wijk, het gebruik door de wijkbewoners blijft echter marginaal.

Expo georganiseerd door de vrouwen van FEZA in de Voglerruimte

Vernissage van de expo

De theatterruimte Scarabeus, Hollestraat, maakt ook deel uit van het Schaarbeeks verenigingsnet maar wordt weinig gebruikt en is weinig gekend door de mensen uit de wijk

Een vereniging die wij reeds eerder hebben vermeld is de vereniging Sputnik, die werd gecreëerd door Phillipe Debroe en die het festival “Alles is Just” organiseert. Dit festival promoot de interculturele en intergenerationele ontmoetingen rond het Schaarbeekse erfgoed.

Verenigingen zoals “same same Bruxelles” en de vzw “camera quartier” bestemd voor de jongeren, zijn ook aanwezig in de wijk.

Ondanks deze talrijke verenigingen zijn er toch leemten merkbaar. Er lijken, behalve rond werkloosheid, geen verenigingen te bestaan die bedoeld zijn voor de jongeren. En er zijn weinig culturele verenigingen die ontmoetingen tussen de gemeenschappen van verschillende herkomst, leeftijd, sekse, zouden toelaten.

JST integreert de schaarbeekse jongeren voor veelvuldige werken in de openbare ruimte

Fanfare georganiseerd door Novanois in het kader van een DWC (Bron: <http://www.renovas.be/spip.php?article891>)

1.12.4. LES LIEUX ASSOCIATIFS

Ondanks het grote aantal verenigingen die in de wijk gevestigd zijn, stellen wij vast dat het merendeel van de verenigingslokalen weinig zichtbaar is en niet interageert met de openbare ruimte. De Voglerruimte die essentieel lijkt voor de verenigingsdynamiek van de wijk is niet zichtbaar vanaf de openbare ruimte (zie foto op deze pagina). De tentoonstellingen en ontmoetingen die er worden voorgesteld zouden nochtans de sociale cohesie kunnen versterken en gedeelde evenementen bieden aan de wijkbewoners.

Het Jobhuis, dat nochtans dicht bij het Houffalizeplein ligt, mist ook erbarmelijk zichtbaarheid (foto's links, volgende pagina). Het bevindt zich achteraan op een smal, weinig ingericht perceel. Deze pool die erg belangrijk is voor de ontwikkeling en de toekomst van deze wijk die momenteel één van de hoogste werkloosheidscijfers heeft van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, verdient meer zichtbaarheid en zou moeten kunnen genieten van een aangename omgeving om de werkzoekenden op te vangen. De bewoners hebben ons veel gesproken over dit gebrek aan zichtbaarheid, de idee van één van hen was om voor deze belangrijke lokalen in de wijk een grote Belgische vlag te plaatsen zoals voor het gemeentehuis.

Novanoïs, is ietwat zichtbaarder in de wijk, dankzij onder meer de beplanting die krioelt achter haar grote groene deur (foto omhoog rechts, volgend pagina). Hij heeft nochtans niet veel banden met het leven in de wijk en met de openbare ruimte. Ondanks de "tuin"

voor het gebouw, bezit deze plaats geen "informele" ontmoetingsruimte; terras, café ... Daarenboven is de deur vaak gesloten en niet uitnodigend, wat aan de bezoeker de indruk geeft dat hij onwettelijk een privé eigendom betreedt.

Scarabeus, is door zijn omvang ook zichtbaar in de Hollestraat maar onderhoudt evenmin een band met de openbare ruimte. Het biedt in de straat enkel een gesloten deur en een grote, quasi blinde muur (foto onderaan recht, volgende pagina).

Het verenigingsnet in de wijk en zijn efficiëntie zouden aanzienlijk kunnen versterkt worden door de herwaardering van de lokalen waarin zij gevestigd zijn. Verschillende plaatselijke actoren hebben voorgesteld om de verenigingen te verplaatsen naar benedenverdiepingen met een uitstalraam om zichtbaarheid te creëren en een band te smeden met de openbare ruimte.

In de loop van de algemene vergaderingen werd ook de idee geopperd om minder gestructureerde lokalen voor te stellen die zouden kunnen gehuurd worden, eenvoudiger te gebruiken zijn en het creëren van verenigingen, clubs, ... zouden kunnen vergemakkelijken.

Voglerruimte is niet zichtbaar vanop de openbare ruimte

Het jobhuis is onzichtbaar vanuit de Jerusalemstraat

Toegang tot het jobhuis

De Novanois met zijn groene poort en zijn groene binnenkoer, maar blijft weinig zichtbaar vanop het openbaar domein

De Scarabaeus en zijn grote gesloten deur in de Hollestraat

1.12.5. ONTMOETINGSPLAATSEN

De wijkbewoners hebben de indruk dat zij elkaar erg weinig kennen, dat zij weinig gelegenheden hebben om met andere bewoners om te gaan. Zij zouden wensen dat deze ontmoetingen zouden vergemakkelijkt worden via interculturele, intergenerationele ontmoetingsplaatsen die heden ontbreken in de wijk.

Ontmoetingsplaatsen binnen

In het hart van de oude tramremise heeft zich recentelijk een bio-markt geïnstalleerd (beeld bovenaan op deze pagina). Dit nieuwe lokaal is een belangrijke ontmoetingsplaats die erg gewaardeerd wordt door haar gebruikers.

Deze plaats wordt niet gebruikt door de meerderheid van de wijkbewoners omwille van de prijzen op deze markt. De onder-vraagde personen betreuren dit trouwens. Het opzetten van andere bijkomende ontmoetingsplaatsen in deze historische locatie, erkend door de bewoners, zou de interacties tussen de verschillende gemeenschappen van de wijk kunnen bevorderen.

Het café Vatan is ook een belangrijke plaats in de wijk, maar men kruist er vooral mannen, Turken van rond de vijftig jaar.

Plaatsen die reeds aanwezig zijn, worden niet genoeg gebruikt en zouden de sociale cohesie kunnen versterken.

Dit is bij voorbeeld het geval voor de benedenverdieping van het zwembad Naptunium, evenals voor het cafetaria op de eerste verdieping. Naast het promoten van ontmoetingen zouden deze ruimten, wanneer zij in verband staan met de openbare ruimte, een dialoog en een activering van het Houffalizeplein kunnen met zich bren-

gen, door terrassen en zo. (zie foto's links volgende pagina)

Het café "Aux trois rois", op de Haachtsesteenweg, was lang een belangrijke ontmoetingsplaats in de wijk. (zie foto's rechts volgende pagina) Hier kwamen de "amis de Pogge" samen. Sedert het overlijden van de eigenaar "Julo" die dit café had opgestart, staat de plaats leeg. Het is nochtans een belangrijke plaats in het collectief geheugen (het oudste estaminet van Schaarbeek) maar ook een plaats die de sociale cohesie in de wijk zou kunnen versterken.

Volgens de bewoners zouden deze sociale ontmoetingen ook kunnen gebeuren via de versterking of de creatie van culturele ruimten. Een cultureel centrum bestaat naast de Sint-Servaaskerk, maar het zou erg intellectueel zijn en moeilijk toegankelijk voor allen en speciaal voor de jongeren. Meer open plaatsen, met soepelere toegang (uurroosters, gemakkelijke inschrijving ...) die deze ontmoetingen zouden toelaten, zouden erg gewaardeerd worden in de wijk.

Ontmoetingsplaatsen buiten

Er zouden ook ontmoetingsplaatsen moeten te vinden zijn in het hart van de openbare ruimte.

Heden worden de voetpaden voor de scholen de voornaamste ontmoetingsplaatsen. Deze beperkte plaatsen bevorderen nochtans een echte gemeenschap van ouders, een interculturele ontmoetingsplaats rond een gemeenschappelijk punt: de kinderen. Deze voetpaden werden reeds enige malen ingericht, er werden banken geplaatst tegenover sommige scholen maar de ruimte is er nog té klein om het merendeel van de ouders op te vangen. (zie foto's op volgende pagina)

Het café in de Ecuries van de Tram

Het Café Vatan op het Poggeplein waar enkele mannen van de buurt elkaar vinden om te kaarten

Het Neptunium zwembad, potentiële ontmoetingsplaats

De cafetaria op de eerste verdieping is een mooie ruimte maar helemaal onder bezet

Le café des trois rois était un lieu de rencontre jusqu'à la mort de son propriétaire fin 2015.

De plek staat te koop. Verschillende lokale actoren drukken de wens uit om de geschiedenis van deze plek te re-activeren

De kinderen doen vaak dienst als link tussen de verschillende bevolkingen, speelruimten zouden aan de kinderen recreatieplaatsen bieden en ontmoetingen tussen de ouders bevorderen.

toe en de banken staan er dicht bij elkaar (zie foto onderaan rechts op de volgende pagina)

Er bestaat momenteel geen enkele speelplaats in de perimeter van het wijkcontract Pogge, maar wanneer men het Lehonplein in de buurt bekijkt, begrijpt men dat, met een beetje inrichting, een plaats gemakkelijk de sociale cohesie kan bevorderen. Men vindt er op het einde van de schooltijd, kinderen die voetballen of basketten, ouders die een vieruurtje delen met hun kinderen... (zie foto boven links volgende pagina)

In het studiegebied worden de plaatsen niet geschapen door de openbare inrichtingen buiten. Er is geen eigenlijke ruimte buiten die kan dienen als openbaar salon. Op het Poggeplein worden de gesprekken niet bevorderd door de banken in één richting. Soms gaat er een oude man zitten om naar het verkeer te kijken. (zie foto onderaan links volgende pagina)

Op het Houffalizeplein zijn, volgens de bewoners, de banken voor het Neptunium, "versier" banken. De jongeren wachten er op de meisjes die van het zwembad komen. Ook hier zijn de banken, erg lang, maar ver van elkaar, niet bevorderlijk voor ontmoetingen en uitwisselingen. (zie foto rechts boven, volgende pagina)

Eén enkele plaats op het Houffalizeplein laat aan de bewoners toe om elkaar te ontmoeten en een gesprek aan te knopen. Deze plaats ligt in het doorlopend stuk van het Houffalizeplein, naar de Voglerstraat

Ontmoeting van de ouders en kinderen van verschillende culturen voor de Verwée school

De banken aan de schooluitgangen dienen als ontmoetingsmeubilair voor de ouders

De openbare ruimte ernaast wordt veel gebruikt door de kinderen door de aanwezige sportfaciliteiten

Enkele banken op het Poggeplein worden gebruikt

Ook al zijn banken aanwezig op het Houffalizeplein, ze staan te ver uiteen om in contact met elkaar te treden

Bank op het Houffalizeplein voor ontmoeting

1.12.6 ASOCIAAL GEDRAG

De problemen verbonden met asociaal gedrag zijn erg frappant in de perimeter van het duurzaam wijkcontract Pogge. Eén van de voornaamste problemen is het gebrek aan netheid (zie foto hierboven). In de loop van algemene vergaderingen, wijkcommissies, ontmoetingen met bewoners.... werd dit probleem herhaaldelijk vernoemd. Men bemerkt aan de voet van quasi elke boom stapels vuilniszakken die, naast het hygienisch aspect, het imago van de wijk veel schade berokkenen. Deze sluikstorten zijn het levend bewijs van de geest waarin wij leven, daar zij terugkomen in de tekeningen die de kinderen hebben gemaakt in het kader van de tussenkomst "Farmtruck" op het Poggeplein.

Een ander wederkerend probleem in de wijk betreft het probleem van het wildparkeren (zie foto onderaan). Het lijkt erg moeilijk om te parkeren in de wijk maar dit parkeren belet de bewoners om zich de openbare ruimte op een correcte manier toe te eigenen. Dit probleem is treffend voor het Poggeplein, daar het parkeren tegenover cafés en restaurants het plaatsen van terrassen belet wat van deze ruimte een echt wijkplein zou maken.

De vuilniszak in de openbare ruimte vormt een groot probleem voor de bewoners

Op het Poggeplein wordt de potentiële terrasruimte ingepalmd door auto's

1.12.7 ONVEILIGHEID

Uit de gesprekken met de langdurige bewoners, blijkt duidelijk dat de veiligheid in de wijk fel verbeterd is. De meerderheid van de ondervraagde personen hebben het gevoel dat zij in een veiligere wijk wonen dan vroeger het geval was.

Toch is er nog steeds een gevoel van onveiligheid duidelijk. Er wordt vaak vermeld dat het Houffalizeplein zou overwoekerd zijn door dealers. Op dat plein is het gevoel van onveiligheid het sterkst. Na het plaatsen van de camera op het Poggeplein werden de problemen inzake de drugverkoop blijkbaar verlegd en zij duiken heden op het Houffalizeplein op. Er werden ook daar camera's geplaatst. (zie foto onderaan).

Het voornaamste onveiligheidsgevoel in de wijk is in feite vooral te wijten aan de verkeersveiligheid. De ouders lijken ongerust bij de idee om hun kinderen alleen de straat te laten oversteken om naar of van de school te gaan.

De verkoop van drugs en de gebroken ramen op het Houffalizeplein tonen aan dat de onveiligheidsproblemen zich vooral hier voordoen

Twee camera's werden geïnstalleerd voor de verbetering van deze situatie

1.13. MIJN WIJK

Alvorens de zwakke en sterke punten van de wijk te verzamelen en de plaatselijk actoren te tellen, hebben wij 4 manieren georganiseerd om contact te hebben met deze experts van de wijk:

1. één algemene vergadering per maand
2. wijkcommissies
3. Farmtruck interventies
4. diagnosewandelingen
5. informele ontmoetingen

In dit hoofdstuk verzamelen wij alle informatie over de wijk die wij hebben gevonden via gesprekken met plaatselijke actoren. Deze ontmoetingen evenals deze rond de “Prioriteiten voor mijn wijk” (1.13.2) en “Projecten voor mijn wijk” (1.13.3) gingen gepaard met een maquette die werd aangepast tijdens de evolutie van het wijkcontract. Op het ogenblik van de analyse toonde deze maquette de wijk zoals hij nu is.

Om de Turkse vrouwen te waarderen en te betrekken bij het participatief proces hebben wij vrouwen uit de wijk gevraagd om enkele kleine lekkernijen klaar te maken. Wij hebben met deze vrouwen contact kunnen opnemen dankzij Selma van de vereniging FEZA (gevestigd in de Voglerruimte) die allerlei evenementen en opleidingen organiseert voor de vrouwen in de wijk.

De titels “AV’s”, “WCom”, “Farmtruck”, informele wandelingen en ontmoetingen zullen dit subhoofdstuk “Mijn wijk” evenals dat van “Prioriteiten voor mijn wijk” (1.13.2) en “Projecten voor mijn wijk” (1.13.3), structureren.

1.13.1. AV’S

Om de bewoners te helpen om gemakkelijk

de datums van de AV te onthouden, hebben wij deze ontmoetingen, die open staan voor alle actoren betrokken bij het proces, op elke tweede woensdag van de maand om 20u, gepland. Om de verschillende plaatsen in de wijk en hun beheerders te waarderen, vindt de organisatie van deze algemene vergaderingen telkens plaats op een andere locatie.

Deze ontmoetingen werden georganiseerd volgens het principe van een “world Cafe”: rond drie tafels worden 3 experts geïnstalleerd die de discussie rond een thema leiden: open ruimte (Taktyk), bebouwde ruimte (Nele Stragier) en geleefde ruimte (Alive Architecture). De groepen deelnemers brengen 15 minuten door aan elke tafel.

ALGEMENE VERGADERING 1 (17/2/2016)

De eerste algemene vergadering werd op 17/2/2016 in de school Verwée georganiseerd om de bewoners te informeren over het DWC in hun wijk. De burgemeester van Schaarbeek opende de vergadering met een inleidend woordje om aan de actoren van de wijk uit te leggen wat een DWC is, de perimeter van dit wijkcontract, het budget, de organisatie van de verschillende AV’s ... RenovaS heeft vervolgens de deelnemers uitgenodigd om deel uit te maken van de wijkcommissie, daarna hebben wij het participatief proces in de loop van het jaar 0 van het DWC Pogge uitgelegd en de maquette van hun wijk voorgesteld.

ALGEMENE VERGADERING 2 (9/3/2016)

De tweede algemene vergadering vond plaats op 9/3/2016 in het café Vatan op het Poggeplein. De eigenaar, Bayram, maakte thee voor alle deelnemers en Bilghian maakte hapjes die door iedereen gedeeld werden. Wij hebben de deelnemers, ver-

Algemene Vergadering 1: Een buurtbewoner ontdekt de maquette van zijn wijk

Algemene vergadering 1: Voorstelling van de studiemethodologie

Algemene vergadering 2: Gevel Café Vatan

Algemene vergadering 2: Inleiding door de burgemeester en de studiebureaus

Algemene vergadering 2: uitwisselingen tijdens het "World Cafe"

Algemene vergadering 2: Documentatie van de uitwisselingen op een kaart

deeld over drie groepen, verzocht om hun mening te geven over de sterke en zwakke punten van de open ruimte, de bebouwde ruimte en de geleefde ruimte in hun wijk. Deze gedachten hebben onze analyse gespijsd en alle meningen van de deelnemers werden door de drie studiebureaus op kaarten geschreven. Na de algemene vergadering hebben wij elk van deze kaarten overgeschreven in twee schema's die alle onthulde elementen samenvatten.

OPEN RUIMTE

In de loop van deze AV hebben de bewoners veel gesproken over de problemen verbonden met de mobiliteit, de netheid in de wijk en zij hebben ons hun wensen op het vlak van de inrichtingen van de openbare ruimten verteld.

1. Mobiliteit

Inzake de mobiliteit, hebben de aanwezige bewoners problemen opgeworpen betreffende het kruisen van de buslijnen "De Lijn", in de Jerusalemstraat, de moeilijkheden bij de voetgangersoversteekplaatsen tussen het Poggeplein en de remise van de MIVB, de zorgen verbonden met het dubbelparkeren, meer speciaal in de Jerusalemstraat, en het niet-naleven van de snelheidsbeperkingen in de wijk, vooral in de Jerusalemstraat en rond het Poggeplein.

De wijk lijkt weinig aangepast aan actieve mobiliteit: verschillende deelnemers willen een wandeling die meer voor voetgangers is in de wijk, meer bepaald om het Colignonplein te verbinden met Pogge, Houffalize en tot aan het Josaphatpark. De moeilijkheid om te fietsen in de wijk wordt eveneens door verschillende deelnemers vermeld, zij willen dat er fietsstallingen worden geplaatst en wensen fietspaden die los

staan van de autoverkeerswegen.

2. Openbare netheid

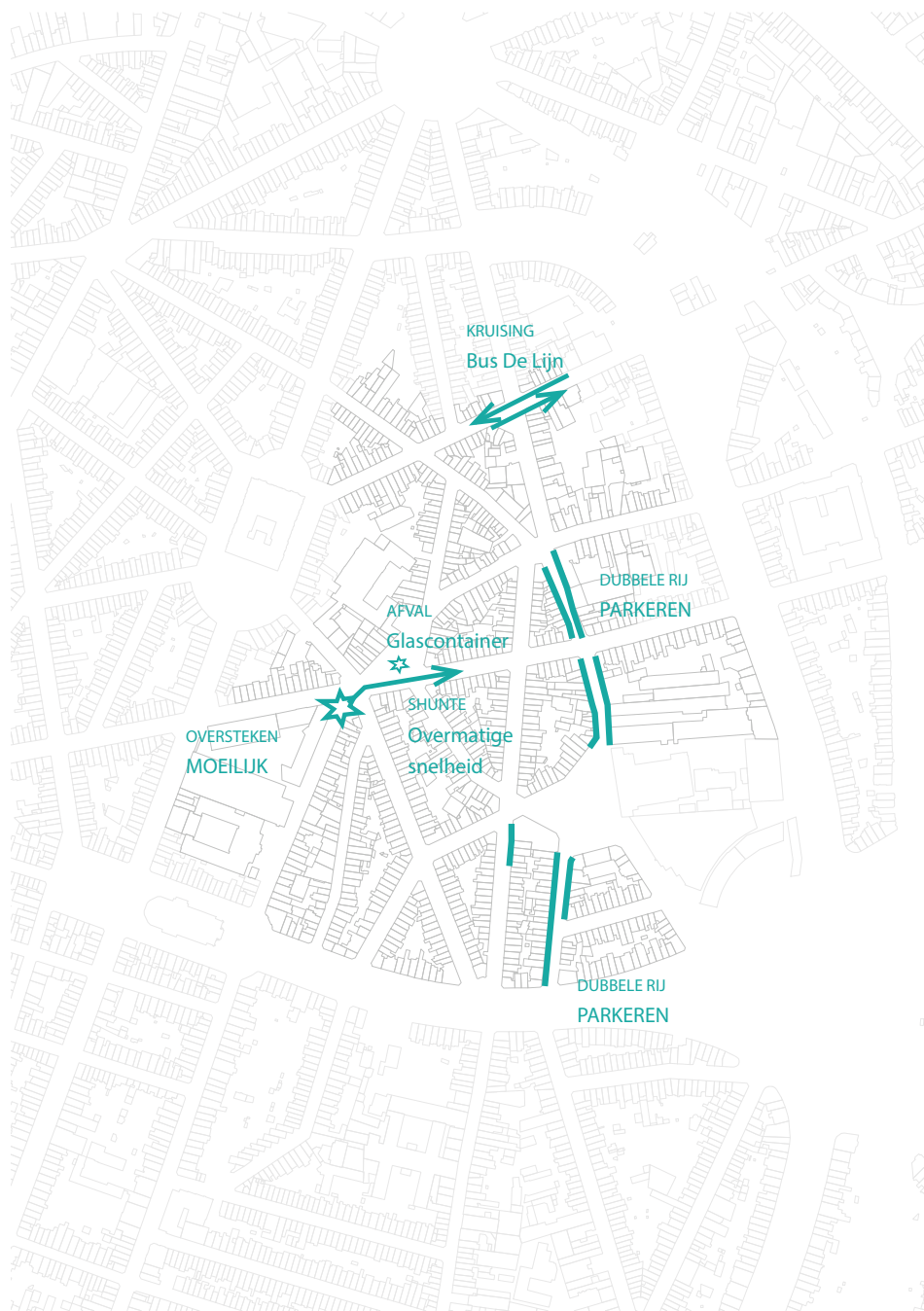
De openbare netheid is een zorgenthema in de wijk. De deelnemers hebben veel gesproken over de talrijke sluikestorten, onder meer aan de voeten van bomen en naast de glasbollen op het Poggeplein. Verschillende bewoners wensen dat deze glasbollen worden ingegraven. De hondentoiletten op het Pogge- en Houffalizeplein krijgen ook veel kritiek.

3. Wensen voor de openbare ruimten

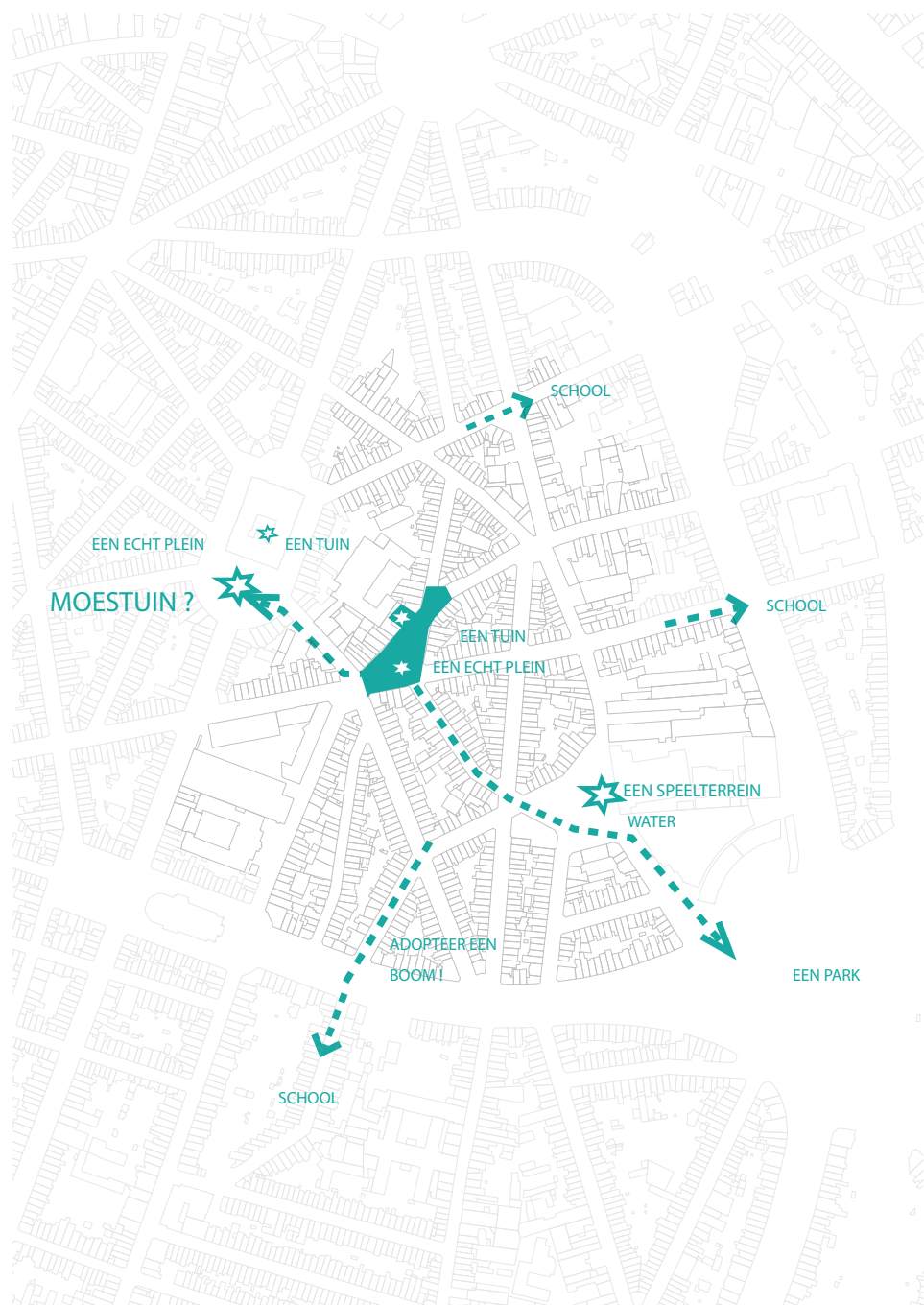
Bijna alle deelnemers wensen dat het Poggeplein zou worden omgevormd tot een echt openbaar plein. Sommige bewoners zouden het graag zo veel mogelijk uitgebreid zien, verder dan de straten tot aan de remise MIVB en tot aan de gevels erom. Sommige bewoners willen het plein hervormd zien tot een tuin. Dit gebrek aan beplanting in de wijk wordt nog meer uitgedrukt voor het Houffalizeplein, dat sommige bewoners te mineraal vinden. Sommigen willen er meer bomen en een speelterrein zien. Een watertuin wordt ook voorgesteld door enkele deelnemers, anderen stellen een verticale fontein voor zoals op het Bethlehemplein in Sint-Gillis.

De idee van een moestuin op het Poggeplein of ergens anders in de wijk werd eveneens voorgelegd.

Verschillende deelnemers wensen de inrichting van het Colignonplein. Zij weten dat het plein zal ontwikkeld worden met het toekomstig metroproject. Daar de timing nogal lang is, stellen zij eenvoudige interventies voor, zoals het project Walking Madou van Suede 36, om de verkeersruimte om te vormen tot een voetgangersruimte.

OPEN RUIMTE: Actieve mobiliteit

OPEN RUIMTE: Openbare ruimten

BEBOUWDE RUIMTE

In de loop van deze AV lieten de deelnemers opmerken dat talrijke gebouwen voor hen een belangrijk erfgoed van de wijk vertegenwoordigen. Zij verwezen ook naar bestaande ruimten die moeten herzien of verbeterd worden. Tenslotte hebben wij ook de bestaande programma's of de programma's die in de wijk moeten worden opgezet, met hen besproken.

1. Een belangrijk erfgoed

Het gebouw van de MIVB wordt door de bewoners erkend als een waardevol gebouw, zij wensen dit niet te zien verdwijnen uit dit erfgoed. Het zwembad is ook een belangrijk erfgoed in de wijk. Het café "aux trois rois" nabij het Poggeplein werd ook vernoemd, het zou voor sommige bewoners een belangrijke waarde hebben als ontmoetingsplaats, als sociale plaats in de wijk.

De zuidoost zone van de wijk wordt erkend als een mooi historisch geheel met gebouwen en gevels met een patrimoniale waarde. De fermettes in de Jerusalemstraat mogen ook niet vergeten worden hoewel sommige bewoners ze minder belangrijk vinden.

2. Bestaande te herzien of te verbeteren ruimten

Verschillende bewoners menen dat het belangrijker is om de bestaande gebouwen te verbeteren dan om nieuwe constructies op te trekken. Hetzelfde geldt voor het beheer van de gebouwen, meerdere personen hadden graag gezien dat deze bestaande plaatsen beter zouden beheerd worden.

Problemen verbonden met de gebouwen werden ook opgeworpen tijdens deze AV, meer bepaald langs de Jerusalemstraat waar de onderbreking van de bouwlijn een slecht imago bezorgt aan de wijk. Dit is ook het geval met de metalen omheining die de school afsluit op het Poggeplein. De deelne-

mers wensen dat deze zou verwijderd worden, sommigen wensen dat op die plaats een gebouw zou opgetrokken worden.

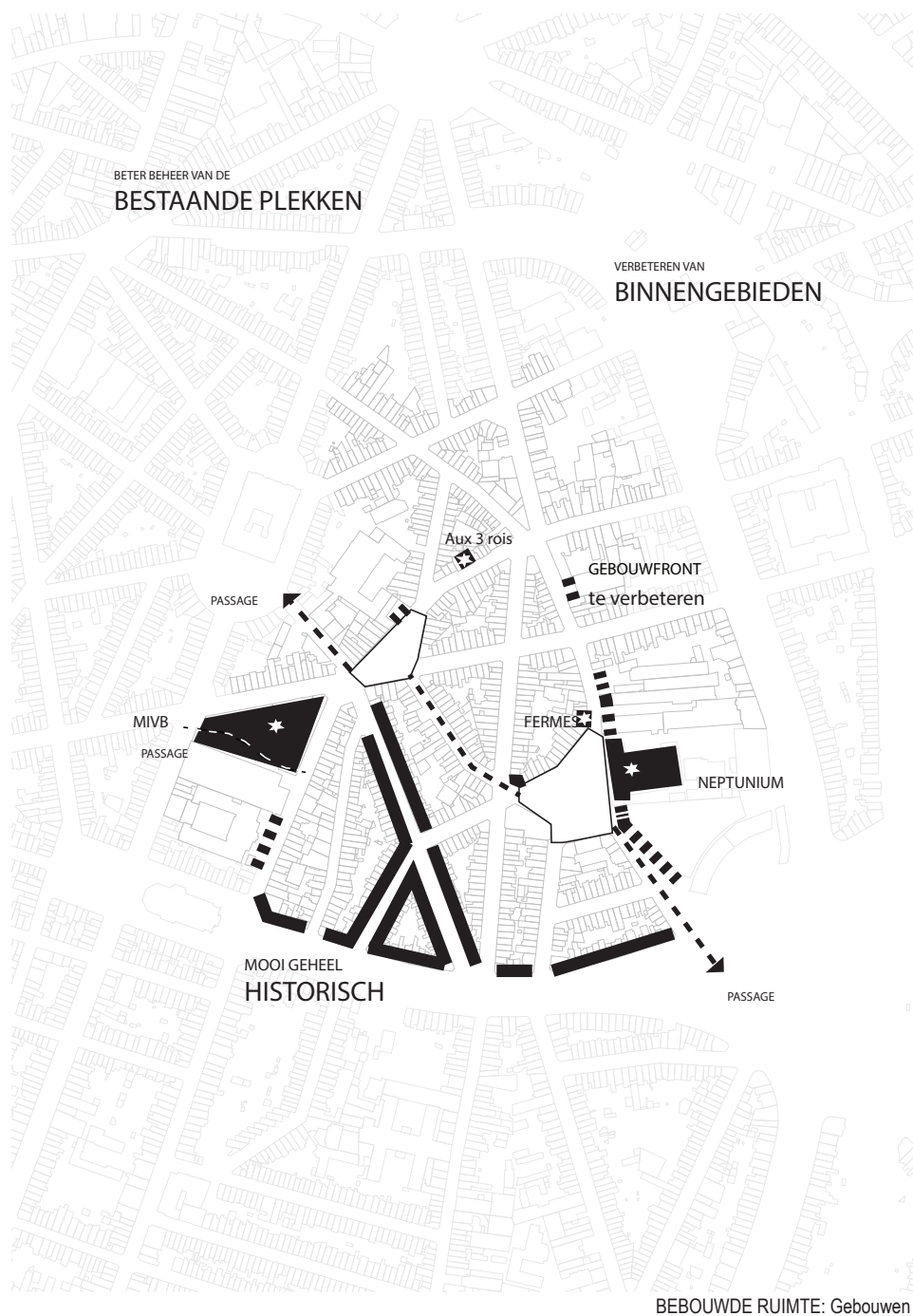
De aanwezigheid van talrijke verlaten gebouwen lijkt eveneens een fenomeen dat dient te worden behandeld. De deelnemers aan de AV hebben, onder meer, het benzinestation tegenover de remise MIVB vermeld, evenals de benedenverdieping op de hoek van de Voglerstraat en het Houffalizeplein. Talrijke leegstaande benedenverdiepingen langs de Haachtsesteenweg kregen ook veel kritiek te verduren.

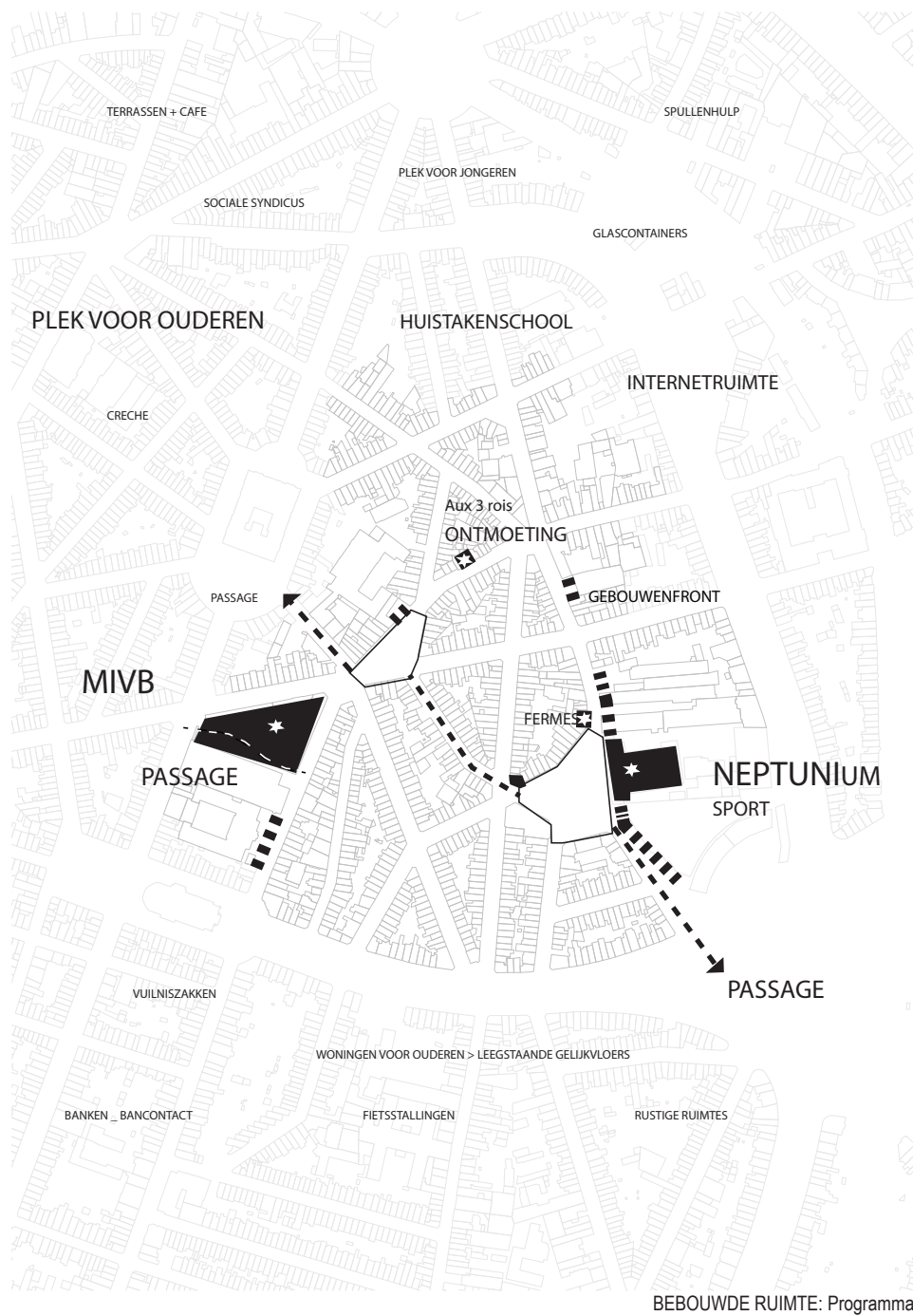
3. Bestaande of ontbrekende programma's in de wijk

In de loop van deze AV hebben de wijkbewoners het gebrek aan plaatsen bestemd voor de jongeren, het gebrek aan huistakenscholen, digitale ruimten, vermeld. Het gebrek aan crèches werd ook vernoemd, evenals woningen voor senioren: sommige deelnemers vinden dat het belangrijk is om oudere en jonge mensen te mengen in de woningen, om plaatsen te creëren die bij voorbeeld een crèche zet naast oudere mensen om intergenerationele ontmoetingen teweeg te brengen.

Sommige bewoners wensen een bibliotheek in de wijk, evenals plaatsen bestemd voor sport. Er zijn dergelijke plaatsen buiten de perimeter, maar sommige deelnemers vinden die financieel ontoegankelijk.

Het onvoldoende gebruik maken van de "Écuries" van de tram wordt ook opgeworpen: deze plaats herbergt heden enkel de bio-markt. Men kan er workshops en culturele en andere evenementen in organiseren. Een gebrek aan cafés en vooral aan terrassen werd vermeld evenals de afwezigheid van een bancontact in de wijk. Tenslotte wensen sommige bewoners een plaats voor spulhulp.

GELEEFDE RUIMTE

1. Rond de openbare ruimte

De deelnemers hebben ook hier het gebrek aan planten in de wijk vermeld.

Sommigen vragen meer beplantingen op het Poggeplein. Voor anderen volstaat de boom. Zij wensen eerder het bestaande te versterken en het weiland rond de boom te promoten door het plaatsen van meubilair. Volgens velen is de Poggeruimte niet aangelegd als een echte openbare ruimte. Hij is te klein en overwoekerd door wildparkeren... sommige bewoners zouden graag zien dat het plein wordt vergroot, dat de beplante zone onder de boom zou worden verwijderd en dat er terrassen worden geïnstalleerd op het plein.

Volgens bijna alle deelnemers wordt het Houffalizeplein onvoldoende gebruikt. Sommigen wensen het actiever te zien door het installeren van terrassen of speel-terreinen. De idee van hydraulische spellen zoals op het Bethlehemplein in Sint-Gillis werd geopperd.

Het gebrek aan ruimten voor fietsers en het grote aantal auto's kwam ook hier terug.

2. Rond de bebouwde ruimte

In de loop van deze AV hebben de deelnemers ons uitgelegd dat het café "aux trois rois" in het verleden een belangrijke ontmoetingsplaats was voor 'les amis de Pogge' en andere personen die dicht bij de wijk stonden. Deze plaats was, drie maanden tevoren, nog een bar/nightclub die tijdelijk gebruikt werd als de plaats verbonden met het festival 'Alles is Just'.

De onderbenutting van de cafetaria van het Neptunium wordt aan de kaak gesteld tijdens deze AV evenals die van de MIVB remise. Verschillende deelnemers willen

dat hier cursussen, opleidingen en multiculturele evenementen worden ondergebracht om deze plaats ook op andere tijdstippen dan de bio-markt en de borrel op vrijdag en zaterdag te activeren.

Enkele deelnemers wensen dat er handelszaken zouden gevestigd worden, meer bepaald langs de Haachtsesteenweg waar talrijke benedenverdiepingen leeg staan. Sommigen wensen een bakkerij (anderen willen Turkse bakkerijen). Naast de bakkerij wil men ook bistro's, theehuizen of ijssalons.

Het benzinestation op de hoek van Pogge en de verlaten benedenverdieping op het Houffalizeplein worden fel bekritiseerd. Veel bewoners menen dat terrassen op die plaatsen de openbare ruimte zouden activeren.

Het verdwijnen van de wijkbioscoop en het gebrek aan bancontact wordt betreurd.

Sommige bewoners vinden ook het gebrek aan schoolplaatsen jammer.

PARKING?

A hand-drawn sketch in red ink on a light blue background. It depicts a simple house with a triangular roof. The word "VATAN" is written inside the house. To the right of the house is a small rectangular structure representing a terrace. Below the terrace, the words "FACADE" and "& TERRASSE" are written in red capital letters.

SYNTHESE
OVERZICHTNOTES
AANTERKENNINGEN

Andere bedenkingen en ideeën

Na dit 'World café', hebben wij de bewoners verzocht om ons, op een steekkaart, andere bedenkingen en ideeën voor het DWC Pogge achter te laten. Daarna hebben wij al hun commentaren verzameld.

OPEN RUIMTE

De elementen verzameld op deze steekkaarten betreffen hoofdzakelijk vier thematieken: de mobiliteit, de beplanting, de openbare ruimten, en de plaats van de kinderen.

Problemen in verband met de auto's en het parkeren kwamen terug in deze steekkaarten (creatie van ondergrondse parkings, creëren van autoloze ruimten, creëren van gedeelde ruimten veeleer dan voetgangersruimten), en verbonden met de toegankelijkheid van de fiets in de wijk (creëren van fietsstallingen, fietsersveiligheid, fietspaden).

De beplanting is ook een belangrijk wederkerend thema in deze steekkaarten (de hekken aan de voet van de bomen verwijderen, er moestuinen aanleggen, beplantingen rond de voet van de bomen, de bestaande bomen behouden).

Inzake de pleinen van de wijk vermelden de steekkaarten problemen met wildparkeeren, de aanwezigheid van hondentoiletten. Evenals de behoefte op het Houffalizeplein van een plaats voor de jongeren.

De plaats van de kinderen wordt ook in vraag gesteld en de wens wordt geuit voor een buiten- of binnenspeelplaats.

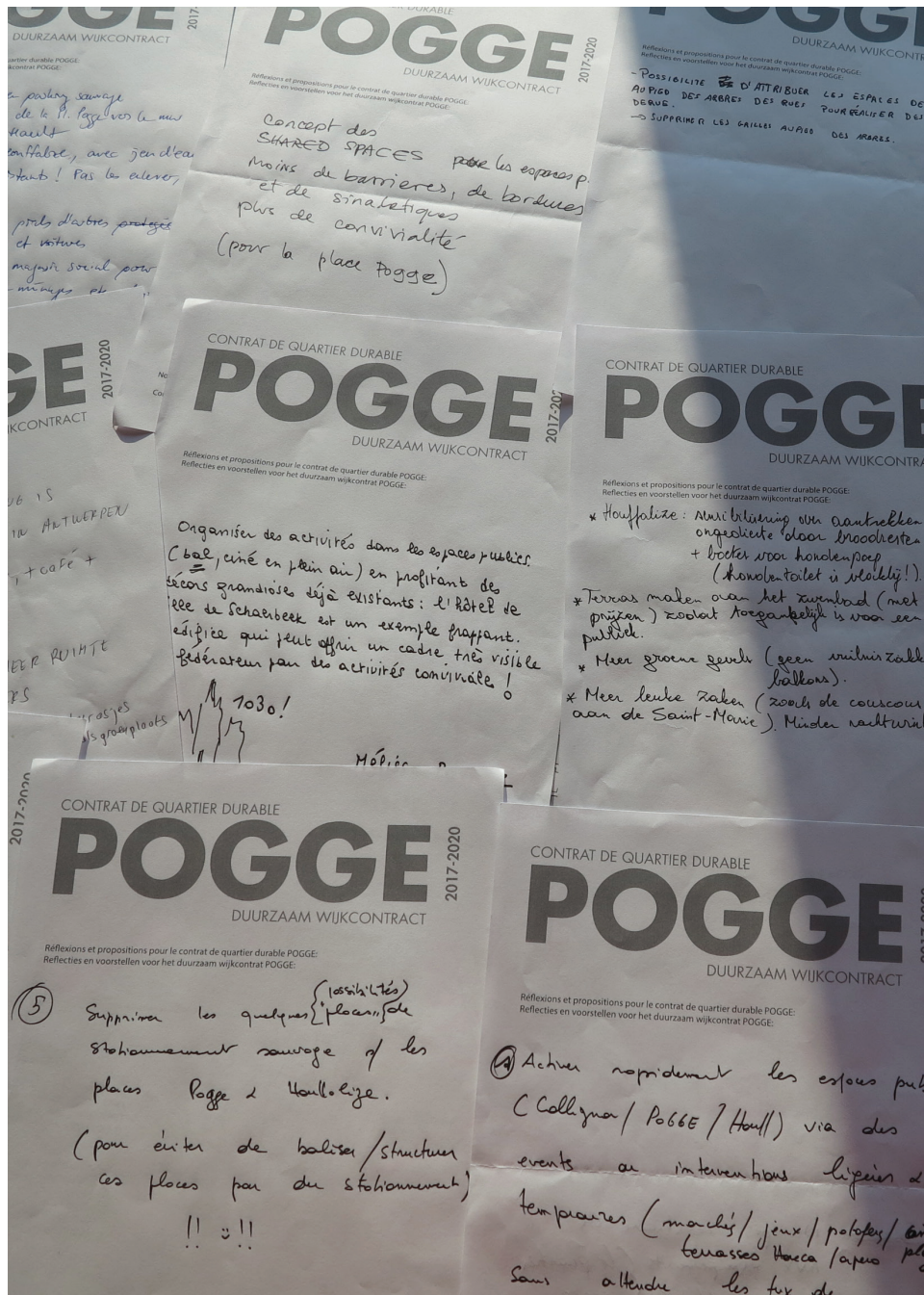
BEBOUWDE RUIMTE

Aangaande de programma's in de wijk, wordt het gebrek aan vegetarische restaurants en een sociale tweedehandswinkel ('spullenhulp') naar voor geschoven. Men wenst ook sociale plaatsen zoals intergenerationele ontmoetingsplaatsen en opleidingsplaatsen voor vrouwen.

Het optimaal gebruik van bestaande plaatsen is een element dat ook vaak terugkomt op deze steekkaarten. Een meer gediversifieerd gebruik van de MIVB remise is wenselijk (horeca, verenigingen, permanente markt, kunstenaarsateliers, opleidingen ...) Iemand anders merkt op dat er een overvloed aan scholen is in de wijk en dat hun beheer-uitbating zou moeten geoptimaliseerd worden. Men moet gebruik maken van de reeds bestaande grandioze decors.

GELEEFDE RUIMTE

De elementen verzameld voor de geleefde ruimte raken vier thematieken: de blinde muren (de blinde muren, holle tanden, bouwlijnen, behandelen, ze groener maken), de activiteiten in de wijk (creatie van nieuwe jobs voor de wijkbewoners, de actoren van de wijk die gezellige activiteiten kunnen opstarten identificeren), de termijn van het DWC (de openbare ruimten snel activeren via evenementen, lichte of tijdelijke tussenkomsten zonder te wachten op de zware herinrichtingen), de pleinen (toe-eigening door de jongeren en kinderen, sensibilisering van de bewoners voor het probleem van de duiven, hen niet voederen, terrassen plaatsen op het Colignon-, Pogge- en Houffalizeplein).

Algemene vergadering 2: Reflecties en voorstellen voor het duurzaam wijkcontract POGGE

ALGEMENE VERGADERING 3 (13/4/2016)

De derde algemene vergadering werd op 13/4/2016 georganiseerd in de Ecuries van Tram. Zoals tijdens alle AV's en WCo, werden hapjes klaar gemaakt door de dames van de asbl FEZA uit de wijk.

Na de voorstelling hebben wij de deelnemers uitgenodigd om zich rond drie tafels te groeperen en wij zijn met drie plannen van de wijk (open ruimte, bebouwde ruimte, geleefde ruimte) van tafel naar tafel gegaan om rond de prioriteiten van elk van deze elementen van de wijk, van mening te wisselen. Deze bedenkingen hebben onze analyse gespijsd en de bedenkingen van de deelnemers werden op samenvattende kaarten overgeschreven door de drie studiebureaus. Hier volgen de gevonden elementen:

OPEN RUIMTE

Voor het Poggeplein hebben de deelnemers hun wensen uitgedrukt om rond de boom te kunnen zitten, de openbare ruimte te verbreden. Zij wensen dat voorrang zou worden gegeven aan de voetgangers rond dit plein.

Voor het Houffalizeplein, hebben de bewoners de problematieken rond wildparkeren aangehaald, evenals de gevaren verbonden met de verkeersweg en de kinderen die met de bal spelen. Voor het merendeel van de bewoners is het Houffalizeplein té mineraal, en ontbreekt het aan animatie. Het zou kunnen verlevendigd worden door activiteiten op het plein, op zondag of zo. Sommige bewoners vinden het interessant dat het symbool water (Maalbeekvallei) terug te vinden is op de

openbare ruimte.

Tenslotte wensen sommige deelnemers dat een wachtruimte zou worden aangelegd voor het zwembad, evenals fietsstallingen. Talrijke bewoners hebben ook hun mening gegeven over de Jerusalemstraat die erg problematisch is voor voetgangers.

BEBOUWDE RUIMTE

In de loop van deze AV waren de gesprekken rond de bebouwde ruimte vooral georiënteerd rond het erfgoed gevormd door het café "Aux Trois Rois" en de fermette in de Jerusalemstraat, rond het gebouw van het benzinestation en de leegstaande benedenverdiepingen op de Haachtsesteenweg.

Het café "Aux Trois Rois" wordt door talrijke deelnemers beschouwd als een belangrijk erfgoed, sommigen willen het herwaarderen opdat het opnieuw het Poggefeest zowel als de dancing kan herbergen

Velen menen dat dit gebouw een ontmoetingsplaats moet zijn, een verenigingsplaats (nieuwe pool met het Jobhuis en de Voglerruimte). De idee om in dit gebouw een jeugdhuis onder te brengen werd voorgelegd, het lijkt belangrijk om in de wijk een vereniging te creëren, voor en door de jongeren, waar zij kunnen samenkomen.

Ook de idee van een sociaal restaurant werd op tafel gelegd.

De fermette staat ook symbool voor de geschiedenis van de wijk. Sommige personen herinneren zich een fermette die nog actief was en open stond voor de bewoners. Het lijkt hen belangrijk om deze fermette te behouden als souvenir/herinnering aan verschillende generaties.

Algemene vergadering 3: presentatie

Algemene vergadering 3: uitwisselingen tijdens het "World Cafe"

Vele deelnemers wensen dat er een collectieve moestuin wordt aangelegd die een openbaar aspect zou geven aan de binnenkant van het huizenblok. Het lijkt hen dan ook belangrijk om een visuele band te creëren tussen de binnenkant van het huizenblok en de straatgevel.

Sommige bewoners waarderen de idee om op die plaats een crèche te vestigen en de mogelijkheid om een band te scheppen tussen de crèche en de moestuin. Nochtans vinden sommigen dat de plaats niet gemakkelijk bereikbaar is. De verkeersweg is gevaarlijk op die plaats en het voetpad klein. Indien er een crèche wordt gevestigd, moet de veiligheid van de voetgangers voor de ingang een absolute voorwaarde zijn. Sommige bewoners opperen de idee om er een ruimte voor kinderonthaal in plaats van een crèche te vestigen (een ruimte zoals de asbl ABC op het Gaucheretplein), anderen willen er een overdekt speelterrein zien.

Sommige bewoners menen dat de fermette niet kan bewaard worden omdat zij té vochtig is. Anderen willen dat de binnenkant van het huizenblok dichter bebouwd wordt in plaats van aan de gevel te bouwen.

Sommige bewoners menen dat het gebouw dat wordt voorgesteld op de plaats van het huidige verlaten benzinestation, te hoog is. Voor de benedenverdieping van het nieuwe gebouw zijn de meningen erg verdeeld: handelszaak met terras, cafetaria, geen handelszaak maar een woning voor een persoon met beperkte mobiliteit ...

De renovatie van de verlaten benedenverdiepingen, meer bepaald deze gelegen op de Haachtsesteenweg en de Generaal Eenensstraat, is voor de bewoners een prioriteit in de wijk. Sommigen hadden graag dat de handelszaken zouden

behouden worden en men zelfstandigen zou stimuleren om hun zaak opnieuw open te doen. Anderen zouden ze willen veranderd zien in woningen. Sommige deelnemers uiten de idee om ze te verbouwen tot woningen maar de commerciële typologie te behouden (groot uitstalraam...) zodat de identiteit van de straten wordt gevrijwaard en dat deze verbouwing omkeerbaar zou zijn in geval de commerciële dynamiek herleeft.

Tijdens deze AV hebben sommige bewoners ook het probleem van de versperringen op het Poggeplein die het imago van het plein beschadigen, aangehaald.

GELEEFDE RUIMTE

Rond het thema van de Geleefde ruimte hebben de bewoners in het bijzonder hun wensen voor 5 symbolische plaatsen in de wijk uitgedrukt. Het café "Aux Trois Rois", het Neptunium, het Houffalizeplein, de fermettes in de Jerusalemstraat, en de tramremise van de MIVB.

Voor het café "Aux Trois Rois", hebben de bewoners vooral ideeën aangesneden voor activiteiten die op die plaats kunnen geïntegreerd worden. Sommige deelnemers wensen dat deze plaats zou bestemd worden voor de jongeren (jongerenpermanentie, audiovisuele activiteiten, multimedia ruimte, huistakenschool ...) of dat ze zou dienen als intergenerationele ontmoetingsruimte. Omwille van haar sterke patrimoniale aard, wordt ook de idee geopperd voor een 'toeristische' plaats (wijkmuseum, plaats voor toeristen en/of erfgoed, meetingpoint met info ...).

Rond het Neptunium, zouden de bewoners willen dat de benedenverdiepingen in

verband zouden kunnen gebracht worden met de openbare ruimte. De bewoners hebben enkele functies voorgesteld voor deze benedenverdiepingen, een permanentie voor jongeren (naast het Jobhuis), een plaats voor schoolondersteuning, een sociaal restaurant of café, een fietsenherstelplaats. De deelnemers zouden willen dat de verdieping van het Neptunium zou kunnen gebruikt worden als interculturele en intergenerationele ontmoetingsplaats, of om gezinsactiviteiten op te vangen.

Voor het Houffalizeplein, dat heden weinig actief is, hebben de deelnemers problemen met vandalisme aangehaald en het belang van de sociale controle benadrukt. De activering van dit plein zou kunnen gebeuren via filmvertoningen, de organisatie van culturele evenementen... Om deze activiteiten op de openbare ruimte te coördineren oppert een bewoner de idee om een professionele operator te gebruiken (zoals voor het Morichardplein) die projecten zou uitwerken met de bewoners.

Op het perceel van de fermettes in de Jerusalemstraat zouden de aanwezige bewoners een open moestuin die interculturele en intergenerationele ontmoetingen zou bevorderen, enorm appreciëren.

Wat de MIVB remise betreft, een lid van de ploeg van de Écuries van de Tram was aanwezig en uitte zijn bezorgdheid om niet in de Écuries te kunnen blijven. Hij vertelde ook hoe hij de evolutie van deze plaats ziet. De benedenverdieping zou verbonden zijn met cultuur en landbouw (bio-markt, café van donderdag tot zondag, tentoonstellingen, concerten), op de 1ste verdieping, ziet

hij workshops voor ambachten: (naaien, bakkerij...) en de 2de verdieping zou gebruikt worden voor artistieke activiteiten, welzijnsactiviteiten... Om te kunnen voortbestaan verhuurt de vzw haar ruimten voor huwelijken, feesten ...

Andere deelnemers menen dat de plaats misschien té 'yup' is, niet voor iedereen financieel toegankelijk. Eén van de aanwezige bewoners meent dat men moet trachten om een plaats te creëren waar men elkaar terug vindt, waar de verenigingen samenkomen, waar spontaan gecreëerde initiatieven van wijkbewoners en/of een samenwerkend project dat de verschillende bevolkingen samenbrengt (vb.: radio-installaties, theater ...) worden gestimuleerd.

Tijdens deze AV is ook gebleken dat de coöperatieve Beescop (momenteel in de Wijnheuvelen- en Liedekerkestraat) een nieuwe locatie zoekt. Dit is een project voor een participatieve coöperatieve supermarkt, elk lid werkt 4u/maand, de bio-producten zijn financieel toegankelijk en het is een collectief project dat tot sociale diversiteit leidt.

In de loop van deze ronde tafel kwamen nog andere ideeën, bedenkingen aan bod. Om de contacten, ontmoetingen tussen bewoners te vergemakkelijken werd de idee aangesneden om een postbusproject te creëren (virtuele brievenbus die uitwisselingen tussen de actoren van de wijk toelaat), evenals de idee om in de wijk een sociale permanentie op te zetten voor nieuwkomers.

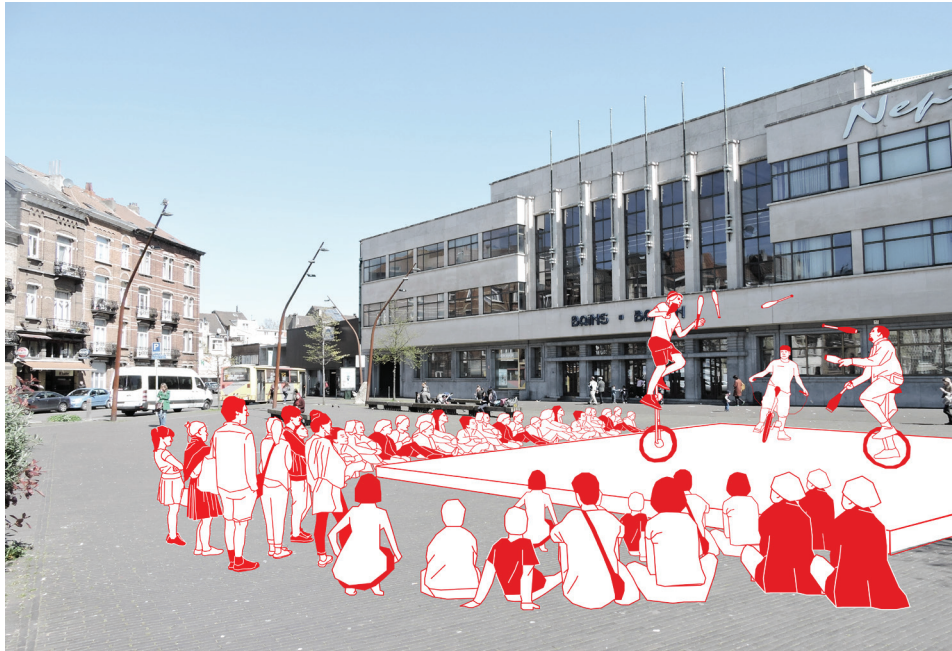
Wat de jongeren betreft, de Vermeulenbibliotheek waar zij terecht konden, verdween en werd nooit vervangen, er

ontbreekt dus een ruimte voor de jongeren. De mogelijkheid voor de pre-tieners, tieners om deel te nemen aan creatieve activiteiten, ontbreekt schromelijk evenals de organisatie van schoolondersteuning en stages tijdens de vakantieperiodes. Voor deze jongeren kunnen wij de asbl Camera Quartier aanhalen die in de perimeter van het duurzaam wijkcontract is gevestigd.

Men betreurt ook een gebrek aan intergenerationele ontmoetingen in de wijk. Eén van de aanwezige bewoonsters (Malika) beschikt in haar huis in de Laudestraat over een benedenverdieping die zou kunnen worden ingericht om er intergenerationele activiteiten in te organiseren. Het merendeel van de deelnemers zou een collectieve moestuin willen ingericht zien in de wijk (ontmoetings-, collectief en intergenerationeel project). Sommigen zouden een digitale ruimte willen die toegankelijk is voor alle generaties.

Voor de bewoners moet gewerkt worden aan de begeleiding voor een betere toe-eigening van de openbare ruimte via kleine participatieve budgetten. Voorbeelden waren: bloemen planten om de straten te verfraaien, activiteiten creëren die invloed hebben op het respect voor de openbare ruimte, het organiseren van straatfeesten, ... zodat de dynamiek gedurende de 4 jaar van het wijkcontract wordt onderhouden en daarna kan voortduren.

De mogelijkheid om een professionele operator aan te werven die zich zou bezig houden met het vinden van activators voor de openbare ruimte (vb. Toestand - Moricharplein) werd aangehaald.

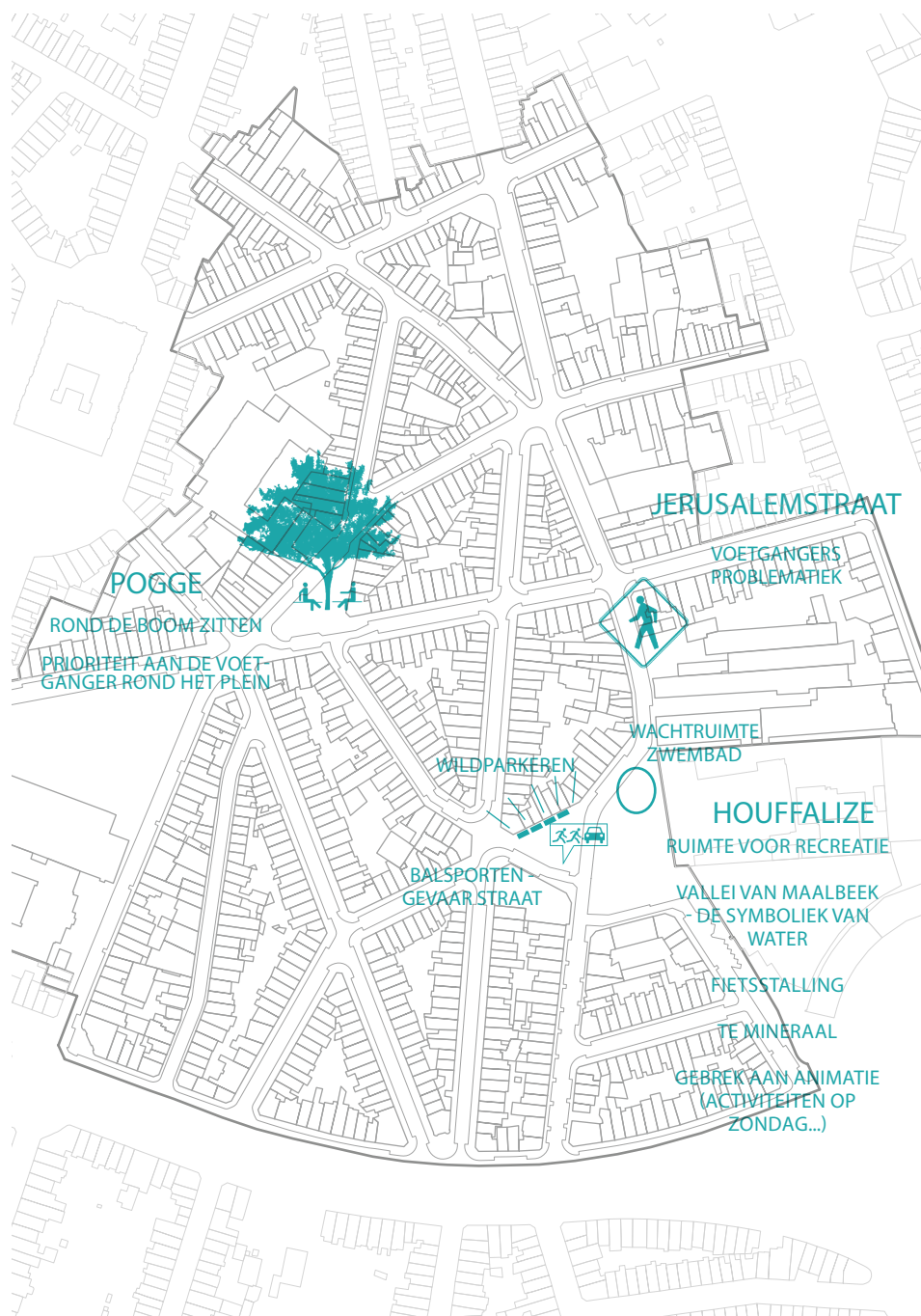
Activering van de openbare ruimte: evenementen op het Houffalizeplein

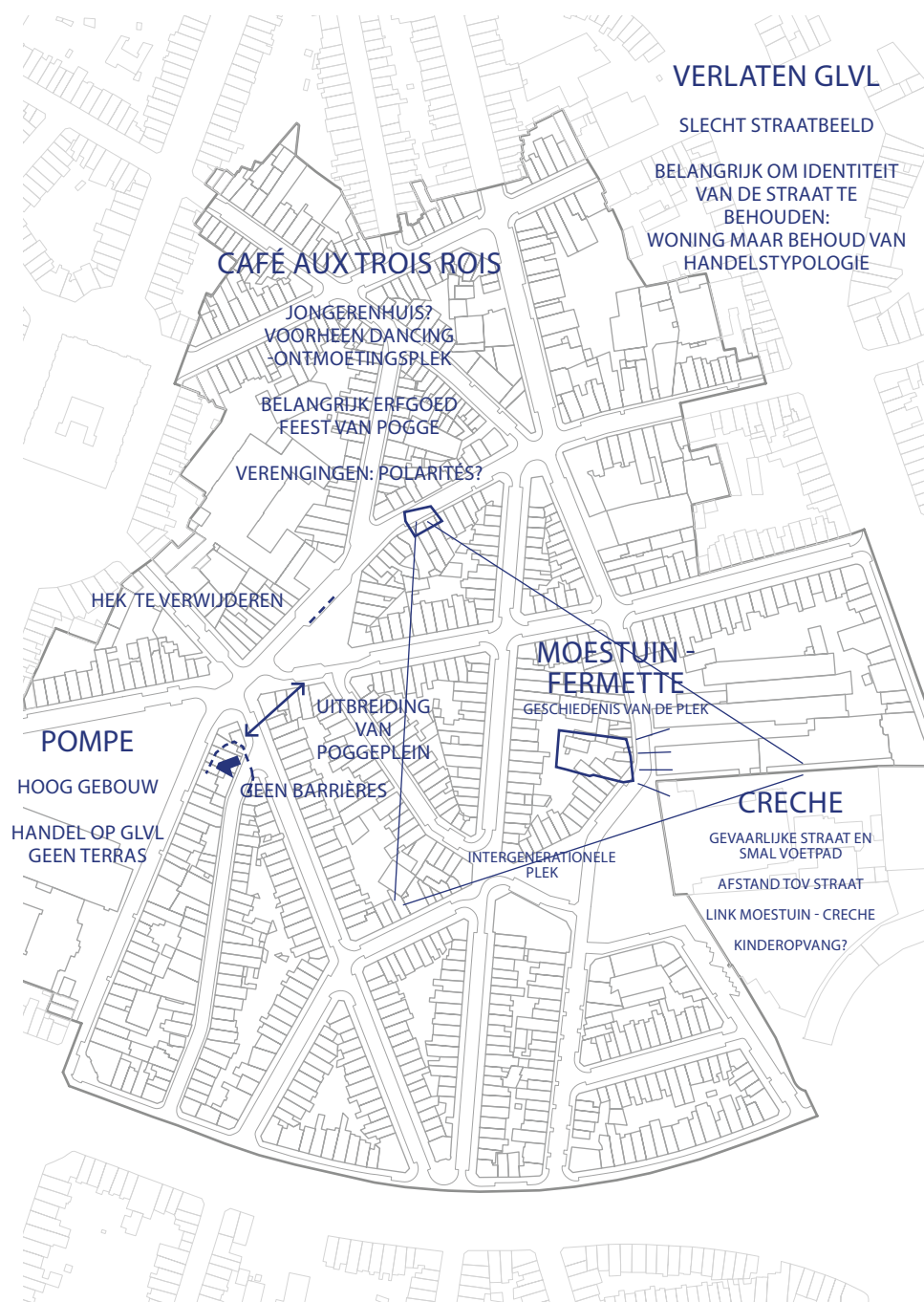
Activering van de openbare ruimte: actie op de blinde muren in de wijk

Algemene vergadering 3: Kaart Open Ruimte: de uitwisselingen van de deelnemers, getekend door TAKYK

OPEN RUIMTE: Synthese

BEBOUWDE RUIMTE: Synthese

Algemene vergadering 4 (11/05/2016)

De vierde algemene vergadering werd op 11 mei 2016 georganiseerd in het theater Scarabeus. Zoals tijdens alle AV's en WCo, werden hapjes klaar gemaakt door de dames van de asbl FEZA uit de wijk.

Om de prioriteiten die werden opgesteld tijdens de wijkcommissie nr. 2 (van 27 april 2016) voor te stellen, te bespreken en te ontwikkelen, hebben wij er voor gekozen om op dezelfde manier te werk te gaan. Na een korte voorstelling van de prioriteiten die werden geopperd tijdens de AV, WCo en andere tussenkomsten in de wijk, hebben wij dus uitwisselingen georganiseerd met de bewoners rond vijf tafels. Aan elke tafel hebben de bewoners de prioriteiten van de fysieke ruimte van een zone van het DWC besproken (1 tafel rond een wijdere zone Eenens, 2 tafels rond een wijdere zone Pogge en 2 tafels rond een wijdere zone Houffalize). Daarna werden de prioriteiten van het socio-economisch luik in de ganse wijk besproken.

Fysieke prioriteiten voorgesteld aan de bewoners

Zone Pogge:

1. De veiligheid op de Haachtsesteenweg en het wildparkeren behandelen.
2. Een plein bepalen
3. De grenzen en de benedenverdieping herkwalficeren
4. Ambities voor de architecturale kwaliteit

Zone Houffalize:

1. De wegveiligheid behandelen
2. Een veelzijdig plein maken
3. Het neptunium activeren
4. De wijk verbinden met het Josaphatpark

Zone Eenens:

1. De verkeersdruk beperken
2. Het kruispunt Eenens / Metsys behandelen
3. De verbouwing van de commerciële benedenverdiepingen begeleiden
4. De harten van de bestaande groene huizenblokken opengooien en delen

Socio-economische prioriteiten voorgesteld aan de bewoners

1. De bestaande plaatsen reactiveren en versterken + betere communicatie - informatie
2. Activiteiten die samenbrengen
3. Het jeugdhuis opnieuw opzetten
4. Sociaal: sociaal restaurant / sociale kruidenierswinkel / spullenhulp
5. Vergroening / netheid van de wijk
6. De handelsdynamieken steunen voor een bijkomend aanbod
7. Het isolatiefenomeen bij senioren omgooien: kangoeroewoning, ontmoetingsplaatsen ...

Daarna werd een samenvatting van elke tafel aan alle bewoners voorgesteld.

Algemene vergadering 4: onthaal door de burgemeester

Algemene vergadering 4: presentatie

ALGEMENE VERGADERING 4 (11/05/2016)

La quatrième Algemene vergadering a été organisée dans le théâtre Scarabaeus le 11 mai 2016. Comme pendant tous les AG's et les COQ's, des snacks étaient préparés par des dames du quartier de l'asbl FEZA.

Afin de présenter, discuter et faire évoluer les priorités établies lors de la Wijkcommissie n°2 (du 27 avril 2016), nous avons choisi de travailler de la même manière. Après une brève présentation des priorités relevées lors des AG, COQ et autres interventions dans le quartier, nous avons donc organisé les échanges avec les habitants autour de cinq tafels. Sur chaque tafel, les habitants ont discuté des priorités de l'espace physique autour d'une zone du CQD (1 tafel autour d'une zone élargie Eenens, 2 tafels autour d'une zone élargie Pogge et 2 tafels autour d'une zone élargie Houffalize) puis des priorités du volet socio-économique dans tout le quartier.

habitants:

Zone Pogge:

1. Traiter la sécurité Haachtsesteenweg et le stationnement sauvage.
2. Affirmer une place.
3. Requalifier les limites et rez-de-chaussée
4. Ambitions sur la qualité architecturale

Zone Houffalize:

1. Traiter sécurité voirie
2. Faire une place multi-usage
3. Activer le Neptunium
4. Relier le quartier au parc Josaphat

Zone Eenens:

1. Réduire la pression automobile
2. Traiter le carrefour Eenens / Metsys
3. Accompagner la transformation des rez-de-chaussée commerciaux.
4. Ouvrir et partager les coeurs d'îlots verts existants

Priorités socio-économiques présentées aux habitants:

1. Réactiver ou renforcer les lieux existants + meilleure communication - information
2. Activités qui rassemblent
3. Réimplanter la maison de jeunes
4. Social: restaurant social/ épicerie sociale / petits riens
5. Verdurisation / propreté du quartier
6. Soutenir les dynamiques commerciales vers une offre complémentaire
7. Inverser le phénomène d'isolement des personnes âgées: habitat kangourou, lieux de rencontre...

Une synthèse de chaque tafel a ensuite été présentée à tout les habitants.

Zone Pogge Tafel 1:

Fysieke ruimte

Voor het Poggeplein lijkt het behandelen

Priorités physiques présentées aux

Algemene vergadering 4: tafel 1 Zone Pogge

Algemene vergadering 4: tafel 2 Zone Pogge

van de veiligheid primordiaal. Het oversteken van dit plein is erg ingewikkeld. Een plein bepalen is voor de bewoners natuurlijk een prioriteit maar sommigen wensen dat voldoende aandacht zou worden besteed aan de boom (dat de toekomstige inrichtingen er niet té veel druk rond creëren). Enkele bewoners herinneren trouwens aan het belang om het beeldhouwwerk te benadrukken. Het is opmerkelijk dat deze twee inzetten (de boom en het beeld) trouwens kunnen worden herwaardeerd door een goede verlichting.

De herkwalificering van de grenzen en meer bepaald de verwijdering van de versperring voor de school Verwée is een prioriteit voor het verkrijgen van een nieuw positief imago van het Poggeplein. Sommige bewoners zouden een raakpunt willen bevorderen tussen het plein en de “koer” van de school. De renovatie van de verlaten benedenverdiepingen en de idee om ze te verbouwen tot woningen wordt rond deze tafel goed onthaald door de bewoners. Volgens hen zouden enkele ervan een nieuwe bestemming kunnen krijgen als kunstenaarsresidentie (in verband met het Huis der kunsten).

Andere vragen werden aangesneden rond deze tafel, waaronder de commerciële dynamiek. De handelszaken die op het plein uitkomen zijn vaak verbonden met geldspelen, sportgokken... Sommige bewoners stellen zich vragen over het groot aantal gebruiken voor het plein dat zij momenteel alleen bezet zien door “de jongeren”.

Socio-economische ruimte

Voor de socio-economische prioriteiten werd de idee van een goede signalisatie voor bepaalde herkenbare plaatsen in de wijk geopperd. Dit zou toelaten om via een smartphone, inlichtingen te ontvangen over de betrokken plaats (voorgestelde activiteiten, openingsuren ...).

Ook nog rond communicatie: er bestaat in de wijk een boerenwagen met paarden die gemakkelijk mensen samenbrengt in de openbare ruimte. Deze boerenwagen zou de communicatie met de bewoners vergemakkelijken door de informatie naar hen toe te brengen.

Om de intergenerationele en interculturele ontmoetingen te steunen, hebben sommige bewoners de idee om een mobiele keuken te creëren.

Eén van de deelnemers heeft benadrukt dat het gebrek aan zichtbaarheid van de Voglerruimte niet haar voornaamst probleem is, maar wel het gebrek aan een onthaalfunctie aan de ingang van het gebouw, wat het moeilijk maakt om informatie te krijgen over deze plaats.

Zone Pogge Tafel 2:

Fysieke ruimte

Rond deze tafel werd voor de fysieke prioriteiten het gebrek aan diversiteit in de handelszaken opgeworpen. De deelnemers betreuen ook de aanwezigheid van twee weddenshopskantoren. Het ontbreken van een geldautomaat in de wijk wordt ook betreurd.

De conflicten tussen voetgangers en auto's worden ook betreurd door de bewoners evenals het niet-naleven van de

Algemene vergadering 4: tafel 1 Zone Houffalize

Algemene vergadering 4: tafel 2 Zone Houffalize

leveringsuren.

Ook het gebrek aan parkeerplaatsen wordt rond deze tafel vermeld, vooral voor de mensen die 's nachts werken en die hun auto moeten gebruiken maar geen parkeerplaats vinden wanneer zij terug komen. Dit probleem kan gedeeltelijk worden verklaard door het fenomeen van het wildparkeren in de wijk.

De benedenverdiepingen zouden kunnen gebruikt worden voor de SPI en de verenigingen die zoeken naar kleine lokalen (Ciproc, voor de opleidingen voor jongeren: 80m2)

De valorisatie van het erfgoed van de wijk lijkt eveneens een prioriteit. Zij zou via een wedstrijd kunnen gebeuren en onder meer het standbeeld op het Poggeplein valoriseren en verschillende plaatsen in de wijk, door het plaatsen van panelen met uitleg die een afgebakende omloop voorstellen.

De problemen verbonden met de veiligheid komen eveneens aan bod rond deze tafel. De oversteekplaatsen op de Haachtsesteenweg zijn gevaarlijk. Er is ook veel overlast rond het Poggeplein. Geluidsoverlast en sluikstorten, vooral op zondagavond omdat de huisbewaarder van de Verwéeschool op vrijdag de vuilnisbakken buitenzet (hij mag niet werken op zaterdag en zondag) en Net Brussel komt pas zondagavond langs, wat matrassen, frigo's ... aantrekt.

Het gebeurt regelmatig dat Net Brussel niet langs komt op de ophaaldagen (NVDR - reeds aangegeven tijdens het WCLK).

Op het kruispunt Haacht/Rogier, veroorzaken de verkeerslichten lange opstoppen (problematiek buiten DWC verbonden aan de MIVB).

Socio-economische ruimte

Voor de socio-economische ruimte hebben de bewoners gesproken over de creatie van een bibliotheek, de mogelijkheid om een centrale plaats te hebben waar men info kan vinden over wat zich afspeelt in de wijk maar ook over de structuren zoals de scholen, medische huizen. Een plaats die toelaat om de info te laten doordruppelen tussen de wijk en de instellingen-verenigingen. Voor een betere communicatie hebben de deelnemers de idee geuit om relaispunten te gebruiken die de info zouden verspreiden. Een bewoner van CasaNova stelt voor om een wijkradio te creëren met de jongeren uit de wijk. Uit deze ontmoeting bleek ook het belang om het buurtcomité te reactiveren, de schoolondersteuning te promoten. Het voorstel om peetschappen te bevorderen tussen de wijkbewoners wordt gewaardeerd. Aan deze tafel kwam ook het belang van een jeugdhuis terug naar voor. Er is inderdaad een schrijnend gebrek aan een ruimte waarin zij elkaar kunnen vinden, hetzij een ander lokaal dan dat van de schoolondersteuning. Deze plaats moet aangepast zijn voor hen (niet noodzakelijk mooi, maar ingericht door en voor de jongeren). Sommige bewoners stellen voor om een precair lokaal te bezetten met de vzw Toestand (vb: inrichting van allee du kaai tegenover Tours & Taxis). Sommige deelnemers menen dat het niet nodig is dat een vzw de plaatsen bezet: een feitelijke vereniging met vrijwilligers die aan een verantwoordelijke toelaat om een verzekering te onderschrijven, volstaat. Die persoon wordt dan de contactpersoon voor de gemeente en tekent de overeenkomst met de gemeente (nvdr - dit voorstel wordt bevestigd door Caroline Francotte-

Algemene vergadering 4: tafel Zone Eenens

Algemene vergadering 4: Synthese

beheerder van de buurtzalen voor de gemeente, waaronder de Vogler).

Sommige bewoners zouden willen dat het project van de vrouwen van de asbl Les Iront d'Elles, die momenteel verwickeld zijn in een juridische procedure, gereactiveerd zou kunnen worden en dat de vrouwen de mogelijkheid zouden krijgen om een feitelijke vereniging te creëren met een andere naam en andere verantwoordelijke personen.

De deelnemers zouden ook willen dat de wijk geïnformeerd wordt over de AV's door andere dragers dan de affiches en briefwisseling. De bewoners stellen een stadsomroeper voor.

Het lijkt eveneens belangrijk om kwalificerende opleidingen te ontwikkelen met erkenning van de vaardigheden die de weg openen naar een job (vb.: webdesigner + meer gepersonaliseerde begeleiding dan die van Actiris). Er werd ook vermeld dat er in de wijk veel oude en alleenstaande mensen wonen, en dat er ook een grote vraag is vanwege de jongeren om toegang te krijgen tot muziekstudio's (Novanois zou té duur zijn voor hen: mogelijkheid om een bevoorrecht partnerschap te ontwikkelen?).

Zone Houffalize Tafel 1:

Fysieke ruimte

De behandeling van de wegen (voor de beveiliging ervan) die het Houffalizeplein doorkruisen bleek een belangrijke prioriteit. De voetgangersoversteekplaats voor de bushaltes is gevaarlijk omwille van de hoge snelheid van de automobilisten.

Er werden tijdens de werksessie nog andere punten over dit plein aangehaald: de sluikstorten op het plein, meer bepaald naast de glasbollen. Een bewoner zou ook

graag een oplossing zien om te vermijden dat groepen jongeren "rondhangen" in de nabijheid van het Neptunium. Een gebrek aan activiteit voor deze jongeren is erg voelbaar in de wijk. Sommige deelnemers vragen zich af of er wel straathoekwerkers zijn in de wijk.

De bewoners zouden op dit plein graag meer planten zien en speelruimten voor de kinderen van 0 tot 6 jaar en fitnesstoestellen voor de tieners/jongeren. Eén van de deelnemers sprak ons over een referentie naar "Pavillon" gecreëerd door de architectengroep RAUMLABOR dat fontein, planten en spellen voor kinderen combineert.

Rond deze tafel vinden de bewoners het interessant om het Neptunium te reactiveren maar ze zouden willen dat deze plaats aan sport gewijd blijft. Een studie lanceren voor het Neptunium lijkt hun interessant maar enkel indien de middelen voor handen zijn om daarna een project te ontwikkelen.

Socio-economische ruimte

Voor de socio-economische ruimte zijn het reactiveren van bestaande plaatsen en vooral een betere informatie/communicatie inderdaad een prioriteit. Deze informatie zou kunnen gebeuren via een wijkradio of een -krant en zou terzelfdertijd een band smeden tussen de bewoners.

De idee van een moestuin wordt goed onthaald rond deze tafel. Deze moestuin zou de verenigingen van de wijk bedienen. Een oven zou er kunnen geïnstalleerd worden om de mensen samen te brengen rond de keuken en de moestuin...

Het jeugdhuis opnieuw opzetten is erg belangrijk voor deze bewoners, sommigen denken dat het café "Aux Trois Rois"

hiervoor zou kunnen gebruikt worden.

De vergroeningsacties en vooral de acties voor de netheid in de wijk moeten worden opgezet met de bewoners, groepsprojecten om de impact van deze acties te versterken moeten voorrang krijgen.

De vrouwen uit de wijk zochten een plaats om samen te komen, zij zouden kunnen koken voor senioren en bijdragen om het fenomeen van het isolement van deze bevolkingsgroep om te keren. In het algemeen denken de bewoners dat diensten voor oudere mensen een goed middel zou zijn om opleidingen en jobs te creëren in de wijk.

Een laatste punt werd opgeroepen tijdens deze discussie: de bewakingscamera's op het Houffalizeplein werken niet, dit probleem werd reeds aangesneden tijdens de voorgaande AV en WCo.

Zone Houffalize Tafel 2:

Fysieke ruimte

Eén van de belangrijkste prioriteiten rond deze tafel is de creatie van een moestuin.

De deelnemers menen ook dat de jongeren altijd zullen blijven voetballen op het Houffalizeplein en dat het niet noodzakelijkerwijze een goed ding is om het gebruik van de openbare ruimte te beperken. Het is dus belangrijk om de gevel van het Neptunium te beschermen.

De bewoners die rondom deze tafel zitten vinden het belangrijk om het deel van het Houffalizeplein tegenover het Neptunium, vrij te houden. Het zou zo diverse evenementen kunnen opvangen. Het installeren van een speelterrein op het andere deel van het plein is, daarentegen, een prioriteit. Men moet daarom het plein

beveiligen ten opzichte van de straat (twee bewoners stellen een lange bank voor zoals op het Flageyplein, die comfortabel is en toelaat om van het plein te genieten). Aan deze tafel meent men ook dat de aanwezigheid van glasbollen en het daarmee gepaard gaande sluikstorten problematisch is. De deelnemers willen ook meer beplantingen in de wijk (bomen, bloembakken ...). De creatie van een groene as die het Josaphatpark verbindt met de wijk lijkt een prioriteit. Op deze as zouden ook fitnesstoestellen moeten geplaatst worden.

Socio-economische ruimte

De discussie rond deze tafel betreffende de socio-economische prioriteiten gingen meestal over de jeugd. De verenigingen voor de jongeren (camera quartier en same same brussels) zoeken lokalen in de wijk.

Het zou interessant zijn om de opvang van jongeren te vergemakkelijken in een intergenerationeel huis of in een huistakenschool (een polyvalente zaal die door iedereen kan gebruikt worden, zou, bij voorbeeld, kunnen worden ondergebracht in het café "Aux Trois Rois"). Zij hebben daarentegen ook nood aan een plaats "voor hen", een ruimte waar zij vrij zijn en zich kunnen uitleven. De creatie van een jeugdhuis is dus een prioriteit. Het zou in het café "Aux Trois Rois" kunnen ondergebracht worden, of nog beter, daar de jongeren niet geïnteresseerd zijn in erfgoed, in het mogelijk toekomstige bijgebouw. Deze plaats zou kunnen beheerd worden door de persoon die nu reeds de Voglerruimte beheert.

De tewerkstelling is een cruciaal punt van

1.13.2. WIJKCOMMISSIE

WIJKCOMMISSIE 1 (20/03/2016)

De wijkcommissie 1 vond plaats op 20/3 in de cafetaria van het zwembad Neptunium. Wij hebben deze uitwisseling zonder voorstel georganiseerd met de actoren uit de wijk rond de maquette van de wijk. Wij hebben aan elke deelnemer drie vlaggetjes en drie post-it - van drie verschillende kleuren, gegeven. Op het vlaggetje schreven de deelnemers hun naam en zijn schreven hun antwoord op een vraag op de post-it (één vraag per kleur).

Oranje: "Wat ik fijn vind in mijn wijk ..."

Geel: "Wat ontbreekt in mijn wijk ..."

Paars: "Voor mij zijn de prioriteiten ..."

De deelnemers hebben hun vlaggetjes op de plaats van hun antwoord gezet terwijl wij alle post-it inzamelden. Hieronder hebben wij de grote thematieken verbonden met de vragen van elke kleur samengevat:

Oranje: Wat ik fijn vind in mijn wijk ...'

De deelnemers aan deze wijkcommissie hebben als potentieel in de wijk voornamelijk de verenigingsuitrustingen (Vogellerruimte, Novanois), het Neptunium (het zwembad, maar ook de sportzalen en het cafetaria), het erfgoed in de wijk (de oude MIVB remise, de Sint-Servaaskerk, het gemeentehuis en het Colignonplein, de mooie gevels en inrichtingen van bepaalde straten die de erfgoedgebouwen benadrukken), vermeld. De aanwezige bewoners hebben ook de handelszaken, de supermarkten van de Jerusalemstraat, de kleine handelszaken van het Poggeplein, de ontwikkeling van de MIVB remise (bio+-markt,

thema-avonden, borrels ...) vermeld.

De gemakkelijke toegang met het openbaar vervoer is ook een gewaardeerd potentieel evenals de wijkbewoners (de diversiteit, het-multiculturele, de inzet van de bewoners voor de acties van de gemeente ...)

Geel: 'Wat ontbreekt in mijn wijk ...'

Talrijke deelnemers hebben een gebrek aan vegetatie in de wijk vernoemd (gebrek aan groene ruimte, bomen, moestuin ...), evenals een gebrek aan ontmoetingsruimten, vrijetijdzones of speelzones voor de kinderen. De afwezigheid van ruimten voor de jongeren waarin zij kunnen uitdrukken of zich fysisch uitleven, werd genoemd.

Een deelnemer meent dat er in de wijk té weinig ruimten zijn om uit te rusten, te dromen, zich te ontspannen, weg van het lawaai van de stad. Zorgen aangaande de mobiliteit in de wijk werden ook geuit door de bewoners, meer bepaald het enorme autoverkeer en de té hoge snelheid van het verkeer (gebrek aan snelheidsremmers op sommige drukke assen). Enkele deelnemers hebben ook een gebrek aan parkeerplaatsen in de wijk vermeld, evenals een gebrek aan fietsstallingen (binnen en buiten).

De problemen met de netheid in de wijk kwamen ook te berde in de wijkcommissie (sluikstorten, duiven ...).

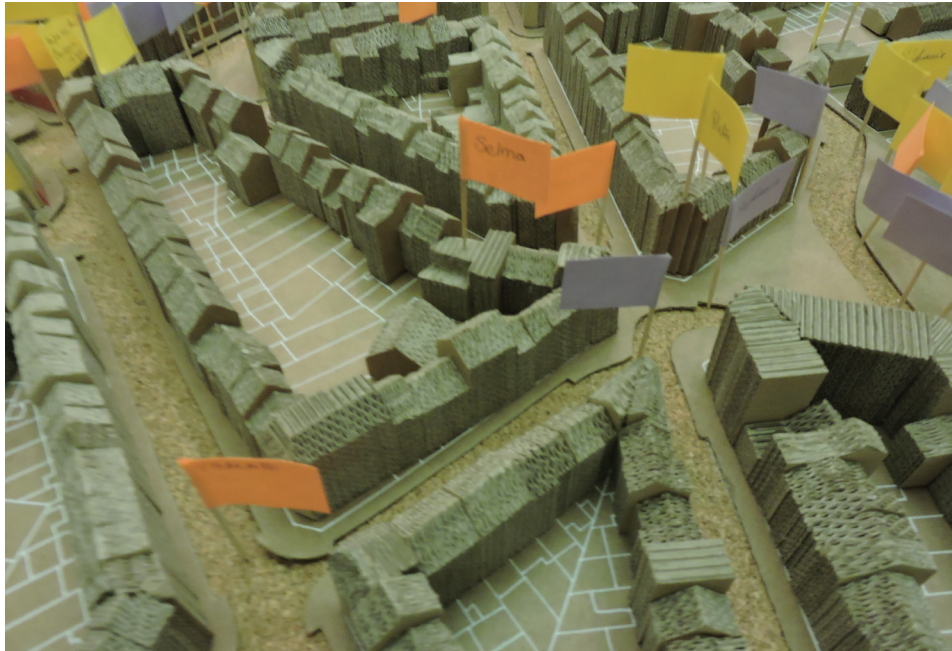
Gezellige plaatsen lijken te ontbreken in de wijk (sociaal restaurant, café/ontmoetingsplaats, ruimte voor de senioren ...)

Wijkcommissie 1 rond de maquette van het duurzaam wijkcontract Pogge

Iedere deelnemer plaatst zijn drie vlaggen op de maquette

De vlaggen worden op een specifieke plaats op de maquette geplaatst

Daarna werden alle punten die door de deelnemers gemeld werden bekeken

Paars: 'Voor mij zijn de prioriteiten ... ?'

Voor talrijke deelnemers gaan de prioriteiten om de wijk te verbeteren over een verbetering van de openbare ruimte. Deze verbetering gaat voor sommigen over de netheid (minder sluikestorten ...), over de beplanting van de wijk (het plaatsen van planten op de pleinen en kruispunten, groene ruimten ...). Voor anderen gaat het over een beter gebruik en animatie van de openbare ruimten (vb.: rommelmarkten ...), over de herstructurering van deze ruimten (Poggeplein) of over het bevorderen van zachte mobiliteit en het verminderen van het autoverkeer in de wijk. Voor één van de bewoners is het belangrijk om de Hollestraat niet te vergeten in dit wijkcontract.

Voor andere bewoners zijn de prioriteiten voor de wijk verbonden met de renovatie van de wijk (bezetting van de commerciële benedenverdiepingen) en het belang van het aanwezige erfgoed (bewaren van de getuigenissen van het verleden: café "Aux Trois Rois", fermetten), waarde geven aan het erfgoed met de nadruk op het MIVB gebouw, het café "Aux Trois Rois" vrijwaren en verbouwen tot een socio-culturele ruimte).

De verbetering van de wijk zou voor andere deelnemers vooral gaan over de creatie van ontmoetingsplaatsen, buurtuitrustingen (ontmoetingslokaal voor senioren en jongeren, collectieve creatieve ruimten waar iedereen welkom is) of ook over het steunen van de bewoners uit de wijk (de intergenerationele, interculturele solidariteit en de sociale banden bevorderen, meer werk voor de bewoners, meer buitenschoolse begeleiding, strijden tegen de drugsproblemen in de wijk).

De deelnemers luisterden naar de voorstellen van alle bewoners

De avond werd afgesloten met informele uitwisselingen rond de maquette

WIJKCOMMISSIE 2 (27/4/2016)

De wijkcommissie 2 vond plaats op 27 april 2016 in Novanois. Wij hebben deze uitwisseling georganiseerd met de actoren van de wijk rond vijf tafels om in kleinere groepjes te werken rond de prioriteiten verbonden met de fysieke ruimte en het socio-economisch aspect. Om van het onderscheid 'open ruimte', 'bebouwde ruimte' en 'geleefde ruimte' over te gaan op een andere manier van kijken naar de wijk, hebben wij ons geconcentreerd op drie perimeter van de wijk: de zone Eenens, de zone Pogge en de zone Houffalize. Groepjes van +/-5 personen hebben gedurende 30 minuten gewerkt rond de tafels. 2 groepen rond de zone Pogge, 2 groepen rond de zone Houffalize en 1 groep rond de zone Eenens.

Wij hebben aan elke deelnemer twee post-it gegeven om hun prioriteiten voor de fysieke ruimte in de gekozen zone en hun prioriteiten voor de socio-economische ruimte, te noteren.

Wij hebben daarna aan allen een samenvatting gegeven van de prioriteiten die aan elke tafel werden opgesteld.

Prioriteiten fysieke ruimte

Zone Pogge:

- De veiligheidsproblemen op de Haachtsesteenweg en de problemen van het wildparkeren behandelen
- Een plein bevestigen
- De grenzen en de benedenverdiepingen (handelszaken, woningen) herkwalficeren

- Ambities hebben voor de architecturale kwaliteit (hoe het wijkcontract de operaties kan omkaderen?)

Zone Houffalize:

- Het plein beschermen t.o.v. de wegenis (bank in de lengte?...)
- Een plein voor velerlei gebruik behouden (zo vrij mogelijk, ook visueel)
- Indien er plannen zijn voor speelplaatsen dan moeten die aangepast zijn aan verschillende leeftijden en goed gescheiden van elkaar.
- De Jerusalemstraat niet vergeten die de band kan (moet?) scheppen met het Josaphatpark

Zone Eenens:

- Vermindering van de verkeersdrukke in de Eenensstraat
- Het kruispunt tussen Eenens en Metsys behandelen
- De verbouwing van de commerciële benedenverdiepingen begeleiden (de eigenaars begeleiden)
- De harten van bestaande groene huizenblokken openen en delen
- De ruimten tegenover de scholen / crèches (patio's) behandelen

Socio-economische prioriteiten

- Bestaande plaatsen reactiveren of versterken en een betere communicatie en betere informatie over de bestaande verenigingen, wat zij doen en waar lijkt ook primordiaal.
- Activiteiten creëren, bevorderen die de bewoners samenbrengen (rond kunst, een

COQ 2: Presentatie

COQ 2: Tafel Zone Eenens

moestuin, ontmoetingen met bewoners creëren, peetschappen)

- Het jeugdhuis heropstarten (voorheen bibliotheek Vermeulen) dat activiteiten kan voorstellen maar ook kan dienen als huistakenschool

- Sociaal: een sociaal restaurant, een sociale kruidenierswinkel, een magazijn spulenhulp, vestigen

- Leefklimaat: de bewoners sensibiliseren voor het planten van groen in de wijk en voor netheid

- Commerciële dynamieken steunen voor een bijkomend aanbod (een systeem vinden dat toelaat om de handelszaken in de wijk te variëren).

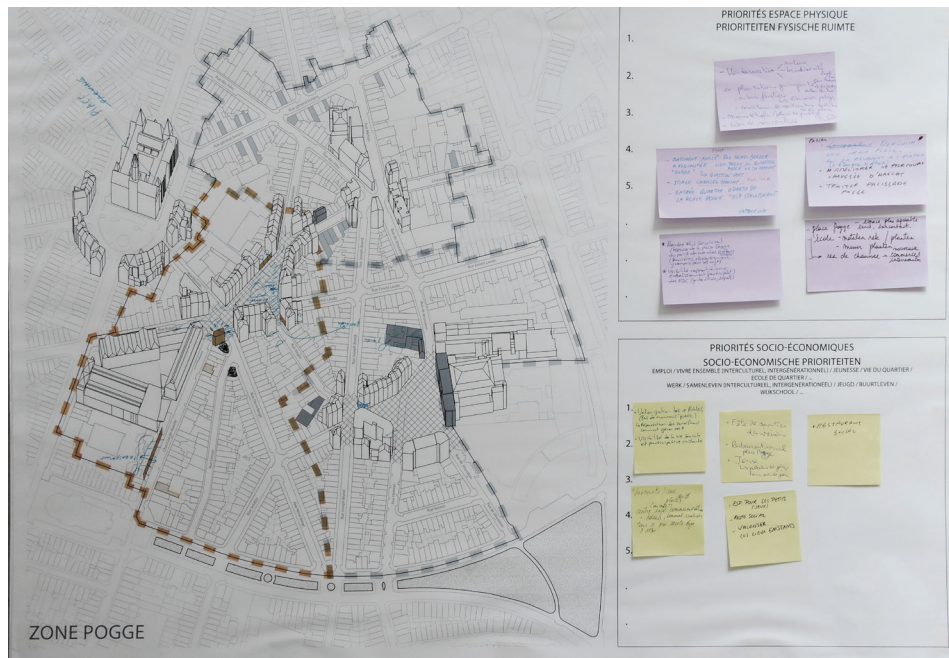
- Het fenomeen van isolement van oudere mensen omkeren (kangoeroe woningen, ontmoetingsplaatsen, intergenerationele activiteiten)

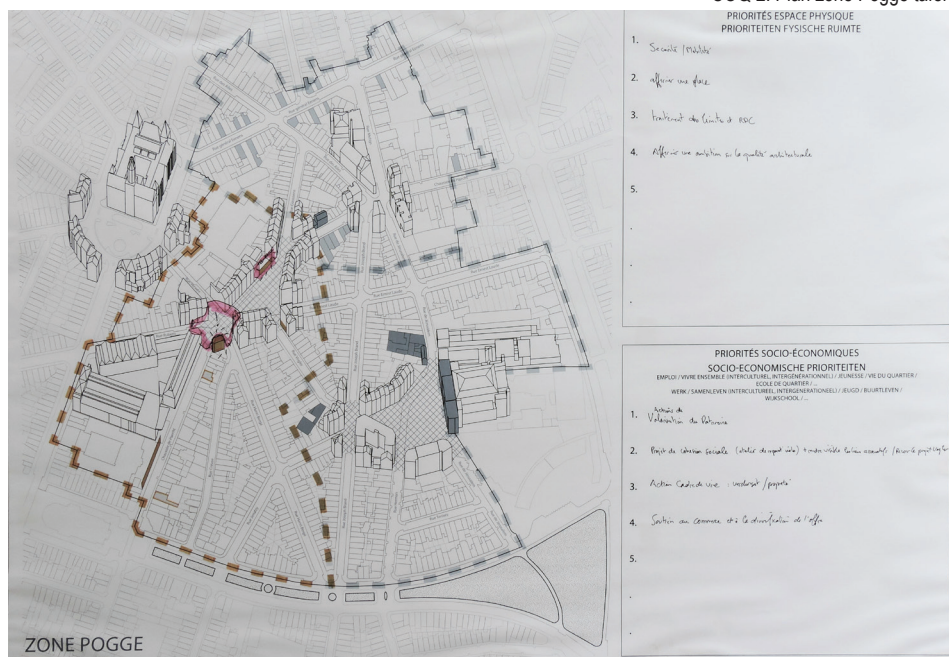
COQ 2: Tafel Zone Pogge

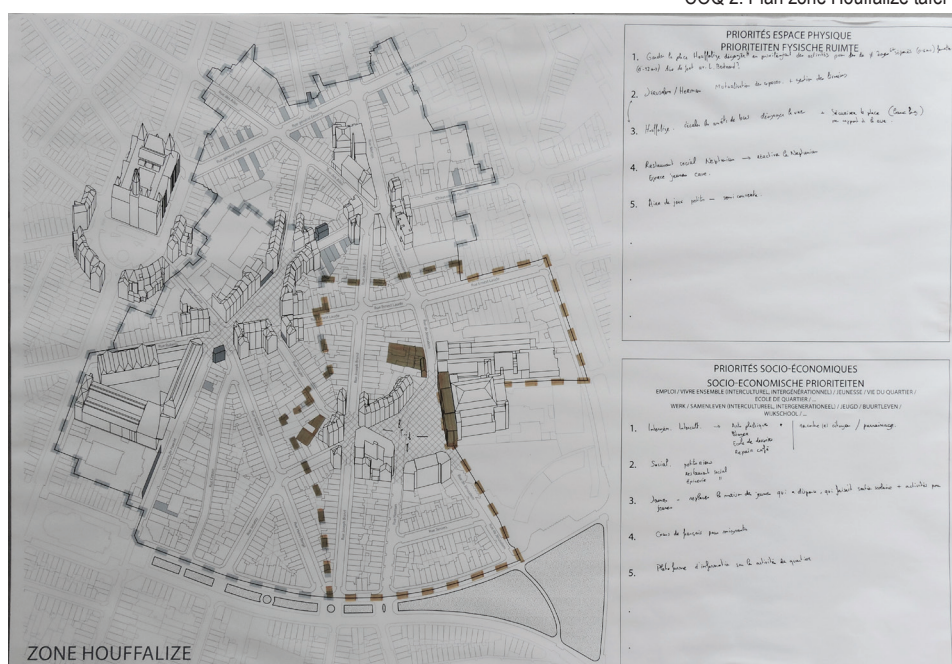
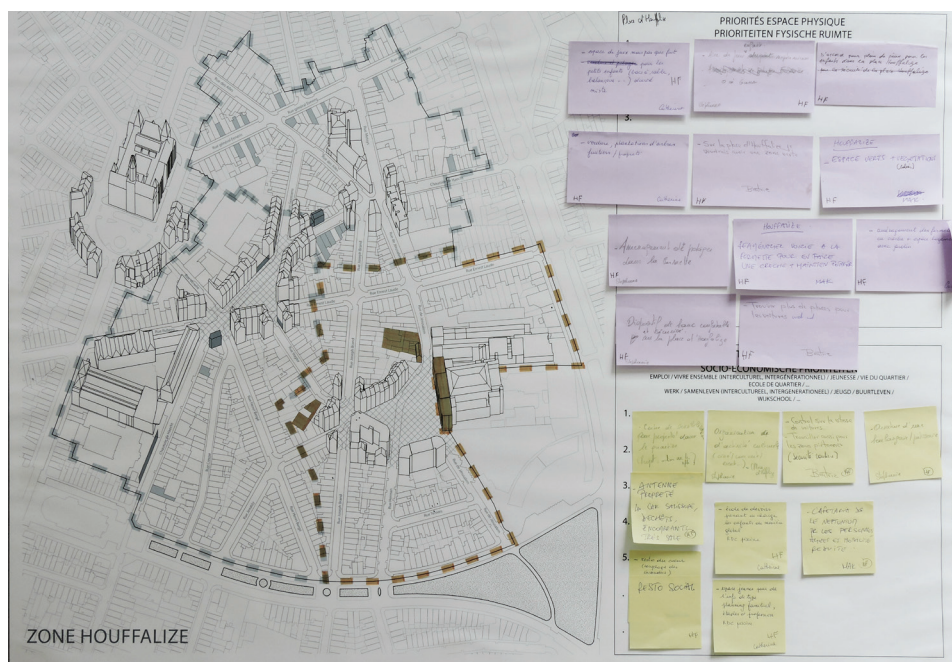
COQ 2: Tafel Zone Houffalize

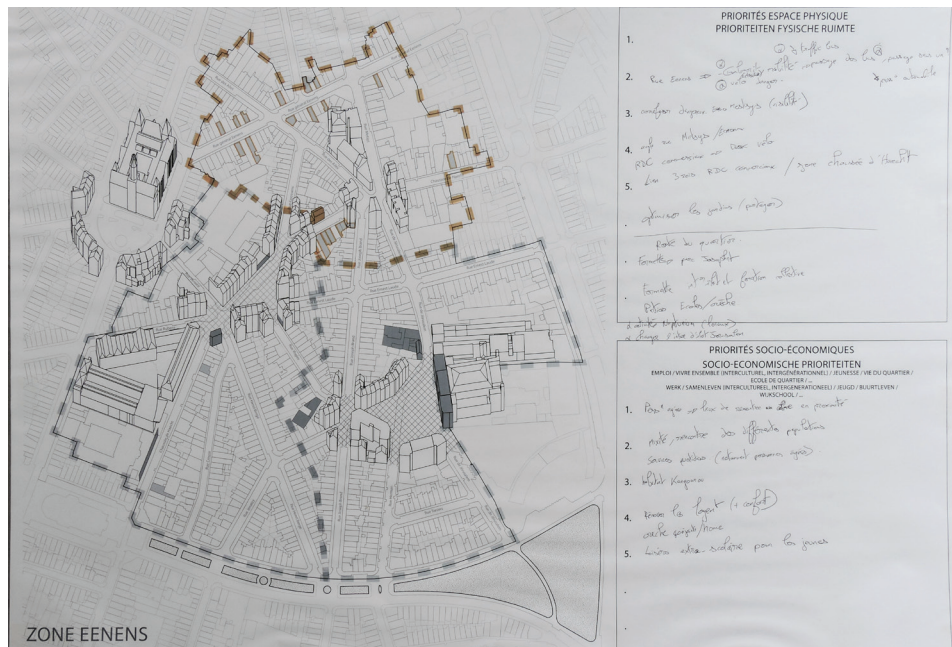

COQ 2: Plan zone Pogge tafel 1

COQ 2: Plan zone Pogge tafel 2

COQ 2: Plan zone Eenens tafel 1

COQ 2: Synthèse van de door de deelnemers aangekondigde prioriteiten

1.13.3. FARMTRUCK

FARMTRUCK - INTERVENTIE 1 (21/03/2016)

De eerste interventie met de Farmtruck vond plaats op 21/03 op het Poggeplein. Voor deze interventie hebben wij aan geïnteresseerde voorbijgangers uitgelegd dat er een wijkcontract aan gang is in hun wijk. Wij hebben hen uitgenodigd om hun wensen voor de wijk uit te drukken rond de maquette. Wij hebben ook aan de kinderen gevraagd om tekeningen te maken over hun dromen voor de wijk.

Gesprekken met voorbijgangers

1. Behoeften voor de wijk

Een van de cruciale ontmoetingen tijdens deze interventie rond de Farmtruck was met een groep jongeren die wij nog niet hadden kunnen bereiken met onze interventies, de algemene vergaderingen of de wijkcommissies. Deze jongeren hebben hun droom uitgedrukt voor een agoraspace (voetbal) op het Houffalizeplein. Dit lijkt voor hen en hun groep vrienden die in totaal een groep van 30 jongeren vormen in direct contact met de wijk, de prioriteit.

Het gebrek aan een buurthuis voor de jongeren, meer bepaald voor kinderen tussen 12 en 20 jaar in de wijk, kwam ook ter sprake. Activiteiten voor de jongeren ontbreken ook in de wijk, zoals de mogelijkheid om barbecues, wijkfeesten, spelletjes, ..., te organiseren.

In een 2de fase, hebben zij ook minder cruciale elementen vermeld zoals het vervangen van de banken op het Poggeplein, een speelplaats, een zandbak op het Pog-

geplein en het verwijderen van de vuilnisbakken op het Poggeplein.

Hun contactpersoon in de gemeente is Nordine, straathoekwerker sinds zij nog klein waren, zij lijken hem volledig te vertrouwen.

Andere behoeften dan deze van de jongeren, verzameld door Rachida van RenovaS:

- té weinig vuilnisbakken (2 personen)
- gebrek aan groene ruimte (3 personen)
- spellen voor kinderen (zandbak op het Houffalizeplein) (3 personen)
- warmte en mensen die elkaar leren kennen, projecten die verenigen (één persoon)
- spellen voor kinderen op het Poggeplein (5 personen)
- straatfeesten opzetten (één persoon)
- jeugdhuis zoals de bibliotheek Vermeulen (4 personen)
- sportactiviteiten (4 personen)
- gebrek aan groen op het Houffalizeplein (één persoon)
- gebrek aan bomen (twee personen)
- planten rond de bomen (één persoon)

2. De problemen in de wijk

Daarenboven heeft Rachida vragen gesteld over de problemen in de wijk. Ziehier hun samenvatting:

- werk voor de jongeren (4 personen)
- té veel lawaai (één persoon)
- té veel overlast (één persoon)
- de groene ruimte naast het plaatselijk steunpunt wordt niet gebruikt door de bewoners omdat het tijdens het weekend gesloten is (één persoon)
- de glasbol is slecht gesitueerd en zet de bewoners aan om er afval voor te zetten

Eerste interventie met de Farmtruck op het Poggeplein

De buurtjongeren passeerden om de maquette te bekijken en vertelden ons hun wensen voor de wijk

- moeilijk te voet circuleren op het plein omdat de fietsers niet opletten voor de voetgangers op het Houffalizeplein (één persoon)
- de 2 verkeersdrempels in de Laudestraat en Rubensstraat zijn té hoog, en beschadigen dus de schokdempers van de auto's (één persoon)

Tekeningen van de kinderen

Andere overwegingen over de wijk hebben ons bereikt via de tekeningen die de kinderen hebben gemaakt tijdens onze tussenkomst "Farmtruck".

In deze tekeningen drukt het merendeel van de kinderen de wens uit om meer bomen, meer groen te zien in hun wijk. De dieren zijn ook aanwezig in de tekeningen. Via de tekeningen van de kinderen ontdekken wij soms lichte dingen over de wijk. Maar wanneer wij ze interpreteren en er met de kinderen over praten, ontdekken wij belangrijkere dingen over de wijk. Verschillende kinderen tekenen een huis naast de school, de weg naar school lijkt hen lang, misschien ook niet aangenaam. Verschillende kinderen wensen ook de auto's weg te doen, en meer plaats te hebben om te fietsen. Sommigen onder hen wensen ook de vuilnisbakken weg te nemen.

Hafsa schrijft volgende tekst:

'Ik vind dat de straten klein zijn en hij werpt veel afval in de straat. Ik wil ook een huis om Frans te leren omdat ik van Marokko kom en het is niet mooi omdat er veel auto's zijn voor allemaal ik hou er niet van'

De regenboog van Paula stelt de mengeling van alle culturen in de wijk voor - zij vindt dat dat ontbreekt. Zij toont in haar tekening ook de problemen in verband met de glasbol op het Poggeplein en de glasscherven errond.

Lyna tekent, zoals bijna alle kinderen, dieren en bomen.

Halim drukt de wens uit om in de wijk een winkel met videospellen te hebben door een Mario te tekenen op de gevel van een gebouw. Een ander kind wil ook een mediawinkel.

Aya, 9 jaar, tekent, zoals de andere kinderen, haar school naast haar huis.

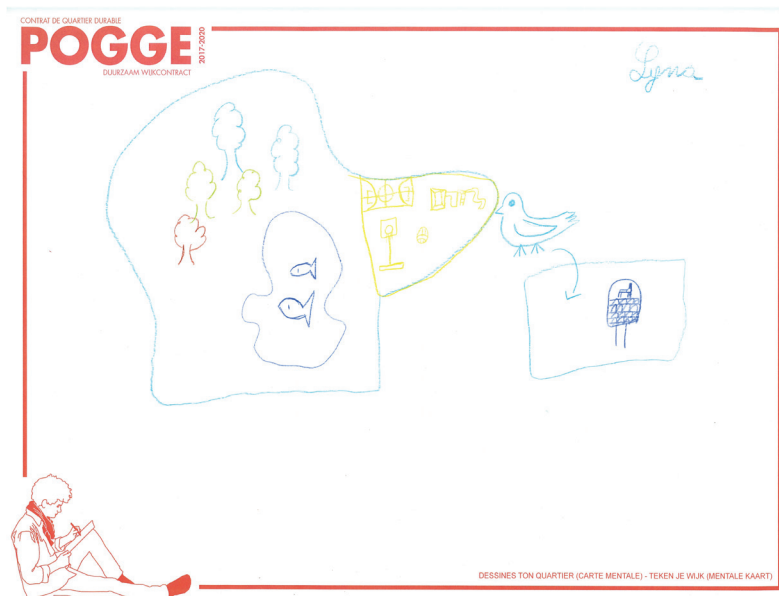
De kinderen tijdens het tekenen van hun dromen voor de wijk rond de Farmtruck

Tekening van een kind van de Verwée school tijdens de interventie met de Farmtruck

Een kind wenst dieren, groene ruimten en fietsen, zonder auto's en vuilniszakken

Signa tekent zijn dromen; een plek voor sport / speelterrein, dieren, een park en water voor zijn buurt

CONTRAT DE QUARTIER DURABLE

POGGE 2017-2020

DUURZAAM WIKCONTRACT

Houssan, 9 jaar, zijn droom voor de wijk: een jungle en dieren

lizeplein puisse
des spectacles,
s...

l manque dans le
oirs. Et un garçon
de voitures dans
us facilement se

ants, on retrouve
hais exprimés
On trouve donc
oup de terrains
ux. On comprend
d'animation de
au gonflable, des
utes les familles,
erts.

un dessin qui
ns voitures, ainsi
représentent un
ouse, un potager,

e des personnes
a Houffalizeplein,
nformations, des
entaires.

our enfants est
sonne estime que
ls devraient l'être
euses personnes
e fontaine sur la
des bancs plus
er. Une personne
d'un terrain de
ur la place. Trois
voudraient plus
couleurs dans le

ent que la piscine
es femmes et les

FARMTRUCK - INTERVENTIE 2 (20/04/2016)

De tweede interventie met de Farmtruck vond plaats op 20/4 op het Houffalizeplein. Tijdens deze interventie hebben wij vooral contact gehad met jongeren van 4 tot 14 jaar die hun behoeften en prioriteiten hebben verteld. Om deze uitwisseling te stimuleren hebben wij de maquette van de wijk op een tafel geplaatst en de deelnemers gevraagd om een vlaggetje met hun naam op de maquette te steken voor wat zij wensen voor hun wijk en wij hebben op een post-it van dezelfde kleur de naam en de wens van de deelnemer genoteerd. Tegelijk met het werk rond de maquette hebben wij de kinderen rond de Farmtruck gevraagd om hun wensen te tekenen. Rachida van RenovaS was ook aanwezig op die interventie. Zij praatte met de personen die op de banken zaten.

Veel kinderen hebben rond de maquette hun wensen uitgedrukt om speelplaatsen te hebben in de wijk. Velen onder hen spelen vaak op het Houffalizeplein, maar er ontbreken uitrustingen (schommel, schuif af ...). Sommigen onder hen, alsook de aanwezige mama's menen dat het belangrijk zou zijn voor de wijk om een binnenspeelplaats te hebben. Veel jongens, maar ook enkele meisjes, zouden graag een voetbalterrein hebben op het Houffalizeplein, alsook waterattracties rond het zwembad Neptunium.

Het gebrek aan animatie op de openbare ruimte werd ook vermeld door de kinderen. Zij zouden willen dat er op de openbare ruimten en vooral op het Houffalizeplein paardenmolens, spektakels, concerten,

tombola's zouden komen.

Twee kinderen denken dat een huistaken-school ontbreekt in de wijk. En een jongen van 5 jaar zou graag minder auto's zien in de wijk om gemakkelijker te kunnen fietsen.

Op de tekeningen van de kinderen vinden wij natuurlijk de wensen terug die op de maquette werden uitgedrukt. Men vindt in de tekeningen veel voetbalterreinen, speelplaatsen. Men begrijpt ook hun droom voor animatie op de openbare ruimte: een springkasteel, wijkfeesten met alle families, spektakels, concerten.

Men ontdekt ook een tekening die een wijk zonder auto's voorstelt, en enkele tekeningen die een groenere wijk voorstellen: een grasveld, een moestuin, bomen ...

Door een gesprek aan te knopen met de personen op de banken van het Houffalizeplein verzamelde Rachida informatie, wensen, bijkomende behoeften.

Het gebrek aan spellen voor kinderen kwam vaak terug, een persoon meent dat indien er spellen worden geplaatst, dit op een overdekte speelplaats zou moeten gebeuren. Talrijke mensen zouden ook graag een fontein zien op het Houffalizeplein, en ook comfortabelere banken met een rugleuning. Een persoon meent dat het opzetten van een basketterrein een plus zou betekenen voor het plein. Drie ontmoete personen zouden graag meer planten, meer kleur zien in de wijk.

Enkele personen vinden dat het zwembad niet genoeg activiteiten heeft voor vrouwen en kinderen. Dat zij andere sportactiviteiten maar ook een huistakenschool voor Franstalige en Nederlandstalige kinderen

De Farmtruck op de Houffalizeplein

De kinderen drukken hun dromen uit voor de wijk rond de maquette

of voor cursussen FVT voor volwassenen zou kunnen herbergen. Deze plaats zou een ontmoetingsplaats, een polyvalente ruimte moeten worden.

De kinderen rond de Farmtruck tijdens het tekenen van hun dromen voor de wijk

De kinderen rond de Farmtruck tijdens het tekenen van hun dromen voor de wijk

POGGE

2017-2020

DUURZAAM WIJKCONTRACT

ÉCOLE

Saint Michel

HÔRITAL

CARFOUR

EMMA

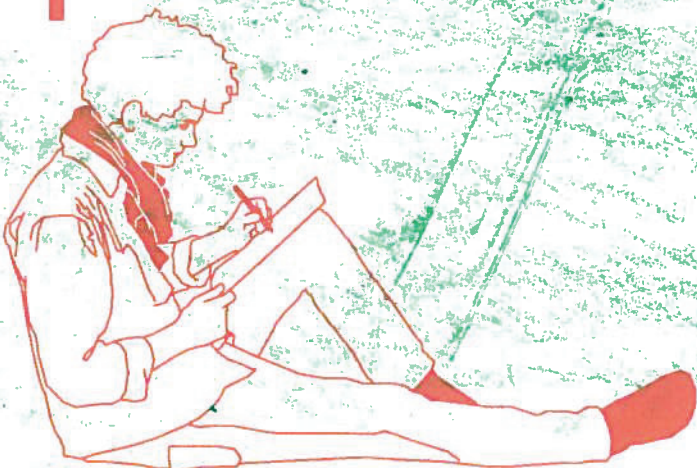
CONTRAT DE QUARTIER DURABLE

POGGE

2017-2020

DUURZAAM WIJKCONTRACT

Golmarid

DESSINE TON RÊVE - TEKEN JE DROOM

1.13.4. WANDELING

WANDELING 1 (20/4/2016)

Tijdens de eerste interventie "Farmtruck" op het Poggeplein hebben wij een diagnostische wandeling georganiseerd. Wij zijn vertrokken op het Poggeplein, wandelden van de Voglerstraat tot het Houffalizeplein, daarna de Jerusalemstraat om uiteindelijk via de Haachtsesteenweg terug te keren naar het Poggeplein. Tijdens deze wandeling hebben de deelnemers hun mening gegeven over volgende onderwerpen:

Poggeplein

- het plein zo veel mogelijk uitbreiden, indien mogelijk tot aan de ingang van de Hollestraat
- problemen met de auto's die op het Poggeplein geparkeerd staan
- ruimte creëren voor terrassen
- een bank of een ander element om rond de grote boom te zitten
- het bestaande beeldhouwwerk verwijderen, eventueel vervangen door dhr. Pogge
- een moestuin op het Poggeplein
- Schaarbeekse kriekebomen (expert Philippe Debroe)
- de omheining creëert een versperring en belet het gebruik voor bezoekers
- een urinoir op het Poggeplein

Voglerstraat

- meer beplantingen in de straat
- té veel vuilnisbakken onder de bomen
- de bewoners kennen de Voglerruimte niet. Vzw's vestigen in de benedenverdiepingen met uitstalraam
- gebouw met houten benedenverdieping moet voorrang krijgen in de DWC Pogge. Een bistro met terras zou er zich kunnen vestigen
- de straat omvormen tot een gedeelde

ruimte in plaats van een voetgangerszone

Houffalizeplein

- activiteiten voor iedereen, ook voor jongeren en kinderen
- huidige problematiek met jongeren die de ruimten van het zwembad stuk gooien
- het hondentoilet verwijderen
- op de benedenverdieping van het neptunium een sociaal restaurant, een bistro, een horeca bedrijf creëren om de openbare ruimte te activeren
- het fietspark voor de Carrefour verplaatsen

Jerusalemstraat

- de snelheid van de auto's verminderen, vooral in de zone tegenover het café van de parking. Deze zone is gevaarlijke.
- nieuwe gebouwen optrekken tegenover de supermarkten
- de fermette is geen prioriteit, maar het zou goed zijn om ze te behouden
- het voetpad in de Jerusalemstraat verbreden
- bomen planten - het is een trieste straat

Café "Aux Trois Rois"

- de folkloristische sfeer re-integreren en versterken
- avondcafé met concerten, nachtclub

Haachtsesteenweg

- de versperringen tussen het voetpad en het Poggeplein wegnemen

MIVB

- het gebouw absoluut behouden
- de bio-markt vervangen door een goedkopere markt (voorbeeld van de leerlooier)
- het open stellen en gebruiken voor andere activiteiten

Hollestraat

- de ingang van de straat opnemen in de uitbreiding van het Poggeplein
- deze straat niet vergeten in de ontwikkeling van het DWC Pogge

Wandeling in de perimeter van het DWC Pogge

WANDELING 2 (20/4/2016)

Samen met Selma van de asbl FEZA en Françoise Deville en Rachida El Haddad van RenovaS, heeft het studiebureau een ontmoeting met 15 vrouwen die betrokken zijn bij deze vereniging om Frans te leren, georganiseerd.

De ontmoeting begon met een ronde tafel, daarna hebben wij een diagnostische wandeling gemaakt in de wijk.

Ronde tafel

Drie vragen werden gesteld:

-Hoe hebben de vrouwen van deze vereniging FEZA leren kennen?

Velen kenden Feza via een vriendin.

Sommigen hoorden ervan in het OCMW dat hen aanraadde om Franse lessen te volgen.

Eén van hen vond de vereniging op het internet.

- Wat doet men in de Vogler?

Franse lessen

Culturele bezoeken

Groepsfeesten

“Crèche” kinderopvang

Activiteiten voor de kinderen “Caméléon bavard”

Groepturnen (FEZA)

Niemand kende “les petits débrouillards” en de vereniging “Aux alizées”

- Welke zijn de behoeften van de wijk?

Werd geopperd:

Huistakenschool in de school

Erg vuile wijk

Er ontbreekt een grote cafetaria, patisserie.

Voor de vrouwen en de kinderen.

Sommige vrouwen van de vereniging FEZA zouden ook graag een plaats in de wijk hebben om een taartje te gaan étén.

Het gesprek werd daarna gebracht op kwalificerende opleidingen die deze vrouwen zouden kunnen volgen na hun Franse lessen. Zij zouden graag volgende opleidingen kunnen volgen:

pâtisserie / bakkerij

koken

tekenen

naaien/breien

haar kappen

met betrekking tot kinderopvang

met betrekking tot senioren

Rachida oppert de idee om observatiestages te kunnen organiseren van 15 dagen alvorens met de opleiding te beginnen.

Het zou nuttig kunnen zijn dat de vereniging FEZA contact opneemt met de COBEF.

Wandeling in de wijk

- 1ste halte: Houffalizeplein (deel nabij de Voglerstraat)

Sommige vrouwen willen in deze ruimte spellen voor kinderen van 0 tot 6 jaar. Andere menen dat er geen kinderen zijn op dat deel van het plein, zij spelen eerder tegenover het Neptunium.

Er is veel autoverkeer nabij deze ruimte. Veel sigarettenpeuken, het plein is erg vuil. Een vrouw van de vereniging meent dat het plein niet genoeg kleur heeft.

Op de benedenverdieping van het hoekgebouw zouden velen graag een ijssalon/pannenkoekenhuis of een tearoom zien. In elk geval een plek, misschien een terras, waar zij kunnen gaan zitten en op de kinderen

Wandeling met de vrouwen van de vzw FEZA in de perimeter van het DWC Pogge

wachten.

Eén van de vrouwen merkt ook op dat de banken op het plein niet comfortabel, niet goed voor de rug zijn.

- Houffalizeplein tegenover het Neptunium
Op deze ruimte fietsen en schaatsen de kinderen.

Dit deel van het plein mist ook kleur, en planten. Het lijkt vaak leeg.

Een van de vrouwen van de vereniging FEZA legt uit dat niets aangepast is voor kinderen van 4 jaar. Zij gaat dus naar Josaphat.

Ook hier is de weg gevaarlijk, hij zou kunnen beschermd worden door een lange bank?

De benedenverdieping van het Neptunium
Verschillende functies om de benedenverdieping te activeren werden voorgesteld: sportzaal, bioscoop. Er ontbreekt in deze wijk ook een bibliotheek (voor alle leeftijden) of in elk geval een leeszaal.

- Jerusalemstraat

Fermettes: Wat zou er kunnen plaatsvinden in deze fermette? Enkele vrouwen zouden graag een plaats hebben om te koken in de wijk en uiten de idee om deze fermette hiervoor te gebruiken.

De Jerusalemstraat vormt een echt probleem voor deze vrouwen. Volgens hen zijn er voortdurend slecht geparkeerde auto's die de voetpaden, die toch al té smal zijn, belemmeren (moeilijk voor voetgangers met een kinderwagen). Deze straat is ook erg vuil.

- Poggeplein

Op het Poggeplein komt het probleem van de netheid opnieuw aan bod, meer bepaald in de nabijheid van de glasbollen.

De tramhaltes zijn te klein.

Er zijn veel mannencafés rond het plein.

De kruispunten rond het Poggeplein zijn gevaarlijk. Vooral wanneer de auto's de trams voorbij steken op het kruispunt van de Haachtsesteenweg en de Ernest Lau-
destraat.

Het standbeeld op het Poggeplein zou moeten gerenoveerd worden.

Wandeling met de vrouwen van de vzw FEZA in de perimeter van het DWC Pogge

1.13.5. ANDERE ONTMOETINGEN

Naast de algemene vergaderingen, de wijkcommissies, de interventie met de Farmtruck en de diagnostische wandeling hebben wij ook contact opgenomen met bepaalde verenigingen uit de wijk om hen te betrekken bij de besluitvorming. Wij hebben enkele verenigingen gecontacteerd, andere moeten wij nog ontmoeten om de diagnose ter vervolledigen.

Feza

FEZA is een Schaarbeekse vereniging die gevestigd is in de Voglerruimte en die bijdraagt tot de ontwikkeling van migrantenvrouwen. Wij hadden contact met Selma, die ons hielp om verschillende Marokkaanse vrouwen uit de wijk die de hapjes voor de algemene vergaderingen bereiden, te ontmoeten. Tijdens een ronde tafel en een wandeling door de wijk met het studiebureau, Selma en deze vrouwen, hebben wij de behoeften van deze groep vrouwen voor de wijk, bepaald.

De Cameleon Bavard

Wij hebben contact opgenomen met Alain van de ASBL Cameleon Bavard, die ook gevestigd is in de Voglerruimte. Voor de volgende interventie van de Farmtruck zal hij een groep jongeren meebrengen om hen in te schakelen voor de activiteit op het Houffalizeplein. Dit zal ons toelaten om de andere behoeften van de jongeren uit de wijk te ontdekken.

Aux Alizés (27/4/2016)

Samen met Françoise Deville van de asbl RenovaS, hebben wij Martine Goffin, een psychologe van de vereniging "aux Alizées" ontmoet. Deze vereniging vangt een vijf-

tiental meisjes uit de wijk, vooral moslima's, van 10 tot 19 jaar, op. Deze meisjes komen vooral via mondreclame in de vereniging terecht. De vereniging geeft de meisjes de kans om over hun problemen te praten in groep en zij krijgen de mogelijkheid om individuele gesprekken te hebben met de psychologen. Het is een plaats waar men praat volgens andere regels dan die van de school en die van de familie. Er worden ook activiteiten georganiseerd in de openbare ruimte, deze meisjes steunen dan op de ploeg van les Alizées om hun plaats op de openbare ruimte in te nemen. De ploeg van les alizées bestaat uit drie psychologen, een actrice en een videast.

Het is vaak moeilijk om regelmatig activiteiten op lange duur te organiseren maar zij zijn er in geslaagd om de meisjes van de vereniging te integreren in een theater project in het Théâtre Océan Nord. De vereniging heeft al samengewerkt met Feza voor de organisatie van ontmoetingen met de mama's rond het thema puberteit.

Ontmoeting SPP (29/03/2016)

Het studiebureau heeft een ontmoeting georganiseerd met verschillende actoren rond het stedelijk preventieprogramma in de gemeente. In de loop van deze ontmoeting kwamen verschillende elementen aan het licht. De behoefte om het veiligheidsgevoel in de wijk te versterken, meer bepaald door op te treden tegen de drugdeals, de diefstallen en het vandalisme. De strijd tegen het vuil in bepaalde straten, het verbeteren van de staat van de woningen in de wijk. Ook het belang van het creëren van activiteitenplaatsen voor de jongeren, het creëren van ontspanningsruimten op de pleinen en het verbeteren van de beplantingen in

Ontmoeting met de vrouwen van de organisatie FEZA

de wijk, kwam aan bod. Het lijkt ook belangrijk om een zekere folklore te behouden in dit historische hart van Schaarbeek en natuurlijk om na te denken over de parkeer- en mobiliteitsproblemen in de wijk.

Sint Maria School (25/04/2016)

Françoise Deville van de asbl RenovaS heeft de directeur van de Sint Maria School, in de Rubensstraat; ontmoet

De school heeft een erg lokaal publiek, leerlingen van het kleuter- en basisonderwijs. Zij heeft ongeveer 250 leerlingen (40% Turken, 30 % Marokkanen, 20 % Kosovaren en 10% uit sub Sahara Afrika). De ouders kunnen een opleiding Nederlands krijgen. De directeur vindt dat de wijk, het leefklimaat, veel verbeterd is dankzij het wijkcontract Jerusalem.

Hij zou wensen dat de school meer zou kunnen openstaan voor de wijk, zelfs voor andere scholen. Volgens hem hebben de ouders van de leerlingen moeilijkheden om informatie te verkrijgen over wat bestaat in de wijk en de leerkrachten komen niet uit de wijk en weten niet veel meer. Hij zou het interessant vinden indien er een 'tussenpersoon' zou gecreëerd worden die de informatie kan doorspelen.

Hij zou het appreciëren indien de Verwéestraat voetgangerszone zou worden, zij organiseren reeds eenmaal in het jaar de speelstraat (activiteiten met de kinderen in de straat) die een groot succes kent. Hij zou dit graag vaker kunnen organiseren.

De directeur vindt het ook belangrijk dat de voetgangersoversteekplaats in de Rubensstraat beter beveiligd zou zijn. Hij meent dat de creatie van een fietsenstalling erg belangrijk zou zijn.

Jongerengroep: Same Brussels

Françoise Deville van de asbl RenovaS heeft op het Houffalizeplein een groep jongeren van de asbl Same Brussels ontmoet. De jongeren zijn tussen de 13 en 18 jaar. Tijdens deze ontmoeting hebben zij hun mening gegeven over het Houffalizeplein, wat zij goed vinden, wat zij zouden wensen en wat ontbreekt in de wijk.

Op het Houffalizeplein worden de meisjes lastig gevallen door de jongens die spijbelen. De wijk bedrukt hen. De jongeren betreuren het dat de ruimte niet beveiligd is voor de jonge kinderen. Zij betreuren het ook dat het plein zich in het weekend omvormt tot een grote parking. Zij denken dat een parking tegenover de Aldi dit fenomeen zou kunnen veranderen. Zij vinden ook dat het plein erg vuil is (sluikstorten, duiven...). Zij zouden toegang willen hebben tot een jeugdhuis waar zij kunnen samenkomen na de taekwondo activiteiten. Een plaats waarin zij elkaar beter kunnen ontmoeten, leren kennen, aan slam doen, theater, tafeltennis spelen ... Zij zouden het Houffalizeplein liever gezelliger zien. Meer beplantingen, meer gras, bomen die zin geven om er te vertoeven. Het plaatsen van spellen op het plein of een fontein zou ook het gebruik van het plein stimuleren.

Verschillende jongeren zouden graag beschikken over een bestelwagen om te kunnen gaan deelnemen aan wedstrijden in België en in het Buitenland.

Zij zouden graag fietsen in de wijk maar menen dat de straten niet veilig genoeg zijn. De jongeren hebben nood aan lokalen in de wijk voor hun activiteiten, zij hebben onlangs een akkoord gesloten met de Frans Fisher school voor de taekwondo.

Zij studeren meestal thuis en ook veel in de

bibliotheek. De bibliotheek "Milles et une pages" is drie dagen in de week open. Zij vinden dat dit niet genoeg is en leggen uit dat het traject te lang is om naar andere bibliotheken te gaan.

Tijdens deze ontmoeting deden de volwassenen die aanwezig waren op het Houffalizeplein ook mee. Zij spraken hoofdzakelijk over de parkeerproblemen en hun vrees om nieuwe woningen te zien verschijnen en de bijkomende druk die dat zou betekenen voor het parkeren. De problemen van netheid en het beheer van de vuilnisbakken kwamen ook aan bod.

Plaatselijk steunpunt: opleiding en wijkbakkerij (01/05/2016)

Françoise Deville heeft Neriman Tac (Plaatselijk steunpunt), belast met de coördinatie van het project bakkerij, ontmoet. Het project bestaat er uit een sociale bakkerij te openen die stagiaires zal inschakelen. Deze semi-industriële activiteit zal toelaten om zich te vervolmaken in het ambachtelijk vak. De opleiding bakker/banketbakker/chocolatier wordt georganiseerd met het instituut R. Lambion op de campus van CERIA. De duur van de opleiding is 2 jaar, stage inbegrepen + beheer attest en wordt gefinancierd door Bruxelles-Formation.

Het project voorziet in Schaarbeek een ruimte voor opleiding, verkoop, ontmoeting, keuken. Hun idee is om een open atelier te hebben met een verkooppunt en een tearoom. De geraamde oppervlakte zou 200m² bedragen op de benedenverdieping. Een ontmoetingsplaats voor volwassenen zou worden voorzien via een broodatelier dat aan de bewoners van de wijk toegang verleent tot een oven op bepaalde momen-

ten wanneer die warm is.

Het project zou toelaten om schoolanimaties over brood en duurzame voeding te organiseren in de scholen van de wijk.

De vragen van Neriman betreffen de ter beschikking stelling van een ruimte in de wijk of in de omgeving. Idealiter geen tijdelijke installatie omdat dit herhaalde installatiekosten met zich zou brengen. Het lokaal zou kunnen geïntegreerd worden in de MIVB ruimte. Indien de installatie tijdelijk is, zou het mogelijk zijn om zich later in het toekomstig nieuwe lokaal van het Plaatselijk steunpunt of ergens anders te vestigen.

Medisch huis Neptune (12/05/2016)

Françoise Deville en Rachida El Haddad van de asbl RenovaS hebben een deel van het personeel van het medisch huis ontmoet: Céline (verpleegster gemeenschapsgezondheid), Pierre en Didier (huisdokters) Livia (receptioniste). Felicia (gemeenschapsproject en Rezosanté1030) waren ook aanwezig.

Hun patiëntenbestand omvat vele gezinnen met jonge kinderen (75% van de patiënten zijn jonger dan 40 jaar). Het omvat ongeveer 25% bewoners van Turkse 25%, Marokkaanse, 25% sub Sahara (vooral Guinea) herkomst, de overige 25% zijn bewoners van Oost-Europese herkomst en enkele Belgen.

In principe installeert het medisch huis zich, eind 2016, op de hoek Voltaire / Eenens. Hun personeel ging van 6 naar 15 personen. Het medisch huis is geïnteresseerd om deel te nemen aan de denkgroepen vroege kinderjaren via Rezosanté1030, om zich aan te sluiten bij het toekomstig platform plaatselijke actoren en zij zijn

ook geïnteresseerd in de “BAPA (bureau d’accueil pour primo-arrivants) (Franstalig onthaalbureau voor nieuwkomers) omdat zij, hoewel zij geen nieuwe patiënten meer aannemen, toch nog nieuwkomers ontvangen tot deze hun documenten krijgen (zijn houden hen daarna indien zij in orde zijn met de mutualiteit).

Het medisch huis heeft weinig contact met de Vogler: een beetje met Baby Babel via Rezo santé 1030 en met Feza bij de voorstelling van de activiteiten aan de vrouwen van het medisch huis. Het medisch huis biedt, daarentegen, aan het huis der vrouwen, activiteiten voor kinderen van minder dan 10 jaar en voor vrouwen: spelen, uitstapjes, werk rond zelfwaardering, samenwerkingen ONE, psychologische bijstand.

Tijdens deze ontmoeting hebben de deelnemers zich uitgesproken over de gebreken in de wijk. Bepaalde belangrijke problemen in de wijk raken aan de huisvesting. Er is een gebrek aan woningen in de wijk, meer bepaald voor grote gezinnen. De woningen zijn soms erg ongezond, onbewoonbaar, rampzalig, en veroorzaken gezondheidsproblemen.

De fenomenen van gezinsgeweld zijn groot in de wijk. Er is een gebrek aan ruimte voor de jongeren, en ruimte voor de vrouwen die in de wijk hun plaats niet vinden in de mannencafés.

Er ontbreekt ook een huistakenschool in de wijk. Vakantiestages aan economische prijzen en een opvolging van de Roma zou ook goed zijn voor de wijk.

1.14. SAMENVATTING

1.1 LOKALISATIE VAN DE WIJK

Een wijk begrepen tussen twee belangrijke openbare ruimten: het plein van het gemeentehuis en het Josaphatpark. Een wijk begrensd door structurerende lanen (L Bertrandlaan, Voltairelaan)

1.2 GESCHIEDENIS VAN DE WIJK

Wegenistracés en een toponymie die de geschiedenis van een dorpskern langsheen de Maalbeekvallei oproept.

Een belangrijk maar weinig beschermd architecturaal erfgoed.

1.3 STADSOPERATIES

De perimeter van het duurzaam wijkcontract Pogge ligt zich in de nabijheid van het project voor het gewestelijk ontwikkelingsplan van het braakliggend spoorwegterrein Josaphat. Op de schaal van de gemeente Schaarbeek werden een tiental duurzame wijkcontracten ontwikkeld. De perimeter van het duurzaam wijkcontract Pogge bevindt zich in de nabijheid van twee wijkcontracten die verwezenlijkt werden tussen 2006 en 2012. Het duurzaam wijkcontract Pogge geniet van een geheel van operaties die werden gerealiseerd in het duurzaam wijkcontract Jerusalem tussen 2003 en 2006. Binnen de perimeter betreffen de voornaamste toekomstige operaties de herstructurering van de site van de MIVB. In de onmiddellijke buurt van de perimeter vinden we een uitrustingspool rond het zwembad Neptunium en de gemeentelijke garages zitten in de studiefase.

1.4 HUISVESTING

Een erg dichte wijk. Er is een groot aantal bewoners. En groot deel van de woningen van deze wijk heeft een oppervlakte onder

de 55m². Fenomeen van verdeling van rijhuizen neemt toe.

De Colignonwijk, en meer algemeen de gemeente Schaarbeek, vertoont een zwak aantal sociale woningen. Middelmattige staat van de gebouwen, erg slecht isolatieniveau.

1.5 BODEMBEZETTING

Hoofdzakelijk residentiële wijk, dichtbebouwd en met erg weinig beplanting. Lokalisatie van schooluitrustingen en een MIVB remise langs de Haachtsesteenweg. Lokalisatie van een commerciële pool en sportuitrustingen op een deel van de Jerusalemstraat. Veel leegstaande commerciële benedenverdiepingen.

1.6 LEEFOMGEVING

De wijk heeft geen openbare parken of tuinen noch speelterreinen maar geniet van de nabijheid van het Josaphatpark. Het Poggeplein en het Houffalizeplein zijn de twee centrale polen van de wijk. Het Houffalizeplein lijdt onder een schrijnend gebrek aan activering. De straten zijn meestal té smal, de beplantingen zijn onderbroken en worden overstelpt met achtergelaten vuilnis. De aanwezigheid van open verlaten ruimten langs de scholen en de tewerkstellingspool moeten in vraag worden gesteld.

1.7 BEVOLKING

Hoge concentratie van de bevolking. Jonge bevolking, grotendeels gezinnen met kinderen. Vermindering van het aantal en diversiteit van vreemde herkomst. Lager gemiddeld inkomen.

1.8 TEWERKSTELLING

Erg belangrijk werkloosheidspercentage, vooral bij de jongeren.
Aandeel langdurig werklozen hoger dan het gewestelijk gemiddelde.
Zwak opleidingsniveau.

1.9 SOCIO-ECONOMISCHE INFRA-STRUCTUREN

Belangrijke aanwezigheid van horecazaken langs 3 assen: Haachtsesteenweg, Jerusalemstraat en Generaal Eenensstraat.
Weinig verscheidenheid in de typologie van de handelszaken.
Negatief beeld van de Haachtsesteenweg en Generaal Eenensstraat, smalle voetpaden, verlaten benedenverdiepingen.
Belangrijke schoolinfrastructuur.
Weinig spel-, sport en vrije tijdsuïtrusting in de perimeter.
Ontbreken van bankinstelling.

1.10 MOBILITEIT

De site wordt omringd door transitverkeer.
Dicht transitverkeer op de Haachtsesteenweg.
Probleem met het kruisen van de bussen langs de G. Eenensstraat.
Hoewel een groot deel van de wijk zone 30 is, is de mobiliteit van de zwakke weggebruikers niet gemakkelijk en niet aangepast aan de toename van de jonge bevolking.

1.11 LEEFMILIEU EN GEZONDHEID

Het geheel van de gebouwen is weinig en zelfs niet geïsoleerd.
Netheidprobleem ter hoogte van de Haachtsesteenweg.
De tracé van het groene netwerk omringt de perimeter.

1.12 SOCIAAL KLIMAAT

Rijk verenigingsnetwerk, gegroepeerd in de Voglerruimte en het Plaatselijk steunpunt.
Zwakke zichtbaarheid van deze instellingen binnen de wijk.

UITBREIDING VAN DE PERIMETER

IN DE LOOP VAN DE PROGRAMMERINGSFASE WERD DE OORSPRONKELIJK BEPAALDE PERIMETER UITGEBREID. HIJ OMVAT NU EEN DEEL VAN DE KONINKLIJKE SINT-MARIASTRAAT EN HET COLIGNONPLEIN. DE NIEUWE PERIMETER STREKT ZICH OOK UIT OM EEN DEEL VAN DE LOUIS BERTRANDLAAN TE OMVATTEN.

De uitbreiding van deze perimeter laat toe om belangrijke assen die de wijk structureren (Louis Bertrandlaan en Koninklijke Sint-Mariastraat) te omvatten. Het laat toe om ook het Colignonplein, dat dus de evenementen zal kunnen opvangen voor de activering van de openbare ruimte voorzien in het kader van het wijkcontract, te omvatten. Daarenboven zal het aan de eigenaars-bewoners van de uitgebreide perimeter de mogelijkheid bieden om te kunnen genieten van de renovatiepremies en de premies voor de verfraaiing van de gevels, die vermeerderd worden in het kader van het wijkcontract.

Deze uitbreiding maakt het voor het wijkcontract ook mogelijk om door te zetten met projecten die worden overwogen zoals dat van de toekomstige inrichting van de metro op het Colignonplein of de renovatie van de Louis Bertrandlaan en het creëren van synergiën met deze projecten.

